

EDUCATIEVE BACHELOR SECUNDAIR ONDERWIJS

Bachelorproef

Lesgeven in grootstedelijke context?
Een project om tegemoet te komen aan de
behoefte aan verbondenheid bij
beroepsleerlingen van Don Bosco SPW uit
de tweede graad

Voorwoord

Al van kleins af aan speelde ik een juffrouw met mijn schoolbord. Iedereen in mijn omgeving moest eraan geloven, wat een voorbeeldige leerlingen. Ik ben aan deze opleiding begonnen met het idee een leerkracht te worden die dicht bij haar leerlingen staat, de leerkracht die ik zelf vroeger ook nodig had. Die leerkracht hoop ik vandaag de dag dan ook te zijn. Mijn liefde voor het onderwijs werd alleen maar groter toen ik het vak PAV ontdekte. De doelgroep ligt me nauw aan het hart. Het was dan ook een voor de hand liggende keuze om mijn onderzoek op deze doelgroep te richten.

Mijn onderzoek omvat enkele veelbesproken thema's zoals diversiteit, de grootstedelijke context, verbondenheid en taalverrijking. Een zeer ruime en interessante context, waardoor ik vaak te veel aspecten wilde benaderen. Daarom wil ik eerst en vooral mijn promotor, mevrouw Liesbeth Dierckx, hartelijk bedanken. Dankzij haar bleef ik doelgericht aan mijn onderzoek werken. Ik kreeg steeds gerichte feedback en ze wist mij steeds weer te motiveren wanneer ik het even niet meer zag zitten. Verder wil ik graag mevrouw Hanne Rosius, lector PAV aan de hogeschool PXL, bedanken. Zij heeft altijd in mij geloofd, mij gesteund en geïnspireerd.

Zonder de respondenten die mijn enquête hebben ingevuld, kon ik geen resultaten verkrijgen voor mijn praktijkonderzoek. Daarom wil ik ook hen graag bedanken en in het bijzonder Dries Vendrix, een leerkracht in Brussel, waar ik met al mijn vragen terecht kon.

Verder wil ik ook mijn medestudent, maar ook goede vriend, Lennert Vranken bedanken. Hij was er steeds om mij op te vrolijken en te inspireren. Niet alleen tijdens dit onderzoek, maar gedurende de hele opleiding.

Een speciale dank gaat tevens uit naar mijn vriend, die mij enorm hard gesteund heeft. Dankzij hem kon ik mij volledig richten op mijn laatste jaar in de lerarenopleiding, samen met de nodige ontspanning in deze drukke periode.

Ten slotte wil ik mijn mama bedanken voor de financiële en morele steun, waardoor ik de kans kreeg om deze studie aan te vatten.

Ine Briers
PAV – biologie

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
Inhoudsopgave.....	4
Inleiding.....	6
1 Verkennend onderzoek	7
1.1 Probleemoriëntering.....	7
1.2 Onderzoeksvragen.....	9
1.3 Onderzoeksplan	10
1.4 Literatuurstudie	11
1.4.1 Wat kenmerkt de grootstedelijke onderwijscontext?	11
1.4.2 Welke competenties zijn noodzakelijk om als leerkracht in een grootstedelijke context les te geven?.....	22
1.4.3 Hoe komt het dat allochtone leerlingen vaak minder goed presteren op school?.....	27
2 Praktijkonderzoek.....	33
2.1 Welke factoren bepalen mee of Limburgse leerkrachten al dan niet voor een job in een grootstad (Brussel) kiezen?	34
2.2 Op welke manier kan een leerkracht uit Limburg meer aansluiting vinden bij leerlingen in een grootstedelijke context?	35
2.2.1 De behoefte aan autonomie, verbondenheid en competentie.....	35
2.2.2 Culturele en talige diversiteit	35
2.3 Welke verwachtingen en noden ervaren leerlingen uit een grootstedelijke context?...	36
3 Ontwerponderzoek.....	37
3.1 Hoe kan je als leerkracht op een motiverende manier cultureel responsief lesgeven in een diverse klas	38
3.1.1 Hoe kan een leerkracht motiverend lesgeven volgens het ABC-model om de verbondenheid met de groep (leerkracht – leerling) en onderling te vergroten?	38
3.1.2 Hoe kan je best rond taalverrijking werken?	42
3.1.3 De leerlingenbundel	43

3.1.4 De leerkrachtenbundel	98
Besluit	167
Literatuurlijst.....	168
Geraadpleegde werken	170
Bijlagen	171

Inleiding

In mijn bachelorproef staat het thema 'diversiteit' centraal, omdat de doelgroep in een grootstedelijke context vaak heel divers is. Hoe pakken leerkrachten die diversiteit aan? Waarom vinden ze vaak geen aansluiting bij deze doelgroep? Welke noden ervaren deze leerlingen? Op welke manier kan je als leerkracht de verbondenheid met de groep bevorderen? Hoe werken we best rond taal?

Leerkrachten in de grootstedelijke context komen vaak voor deze uitdagingen te staan. Wanneer ze leerlingen niet autonoom gemotiveerd krijgen, dreigt ook de eigen motivatie sterk te dalen. Met dit onderzoek wil ik enerzijds een duidelijk beeld scheppen over de grootstedelijke context en al zijn uitdagingen en anderzijds aantonen hoe we deze uitdagingen kunnen omvormen tot verrijkingen in de klaspraktijk.

Mijn bachelorproef is ingedeeld in drie delen. Ten eerste vindt u in het verkennend onderzoek heel wat informatie terug over de kenmerken van een grootstedelijke context, over welke competenties een leerkracht zou moeten beschikken en op welke manier u best lesgeeft in deze context. Vervolgens vindt u in het praktijkonderzoek een bevraging terug waarbij ik een antwoord tracht te vinden op de vraag "Op welke manier kunnen leerkrachten meer aansluiting vinden bij hun leerlingen". Ten slotte bevat het ontwerponderzoek een leerlingen- en leerkrachtenbundel. Deze trachten te beantwoorden aan de behoefte van de leerlingen in een grootstedelijke context.

Achteraan vindt u ook nog het besluit, de literatuurlijst, de geraadpleegde werken en de bijlagen terug.

1 Verkennend onderzoek

Binnen dit luik vertrek ik vanuit de probleemstelling. Deze wordt hier verder toegelicht, alsook de onderzoeksvragen en het onderzoeksplan. Vervolgens wordt er besproken welke onderzoeksmethoden gehanteerd werden binnen het onderzoeksplan. In de literatuurstudie wordt er een antwoord gegeven op enkele deelvragen van het onderzoek.

1.1 Probleemoriëntering

Er heerst een groot lerarentekort in Vlaanderen, vooral in Brussel laat zich dit voelen. Dit terwijl leerkrachten in Limburg voortdurend op zoek zijn naar een job in het onderwijs. Is hier sprake van een mismatch? Waarom blijft het zo moeilijk voor leerkrachten om een job te vinden terwijl er een overduidelijk lerarentekort is? Dit probleem is ook al meermaals in de media ter sprake gekomen. Bovendien blijkt 40 procent van de Brusselse leerkrachten binnen vijf jaar op zoek te gaan naar een job buiten het gewest (Debaets, 2014). Toen ik zelf de kans aangeboden kreeg om naar Brussel te trekken voor mijn stage, twijfelde ik geen seconde. Dit leek me een unieke kans om mezelf te profileren als een leerkracht die durft, die van aanpakken weet, die goed op diversiteit kan inspelen en die bereid is om net dat stapje verder te gaan. Toch had ik nog een aantal bezorgdheden over lesgeven in een grootstad. Veel medestudenten zagen het niet zitten om zo ver weg op stage te gaan. Ik vraag me dus ook af wat hen en andere leerkrachten tegenhoudt om naar het mooie Brussel te trekken.

Ik vind dat de lerarenopleiding weinig aandacht schenkt aan deze multiculturele context, toch is het een heel andere omgeving en vereist het een andere aanpak. Eigenlijk wist ik niets over Brussel, wat ik kon verwachten, voor welke uitdagingen ik zou komen te staan. Ik ging dus zelf op zoek naar meer informatie over lesgeven in deze grootstedelijke context. Hierbij ontdekte ik dat leerkrachten die in Brussel in het onderwijs staan moeilijk aansluiting vinden bij de leerlingen hun leefwereld. Vervolgens ontdekte ik via een krantenartikel (Eckert, 2019) dat er op het vlak van motivatie een groot verschil heerst tussen allochtone en autochtone leerlingen. Allochtone leerlingen hebben een hogere motivatie dan autochtone, maar dit leidt niet meteen tot betere schoolresultaten. Welbevinden en betrokkenheid spelen ook een aanzienlijke rol in het behalen van goede resultaten. Ik vraag me dan ook af of bovenstaande vaststellingen met elkaar verbonden zijn.

Wanneer ik praat met leerkrachten of medestudenten over lesgeven in Brussel, krijg ik vaak negatieve gedachten te horen. Zo zou er een heel andere mentaliteit heersen, waarin de leerlingen veel mondiger zijn. Ook zou de taalachterstand van leerlingen groter zijn en dit bemoeilijkt het lesgeven en het behalen van de leerplandoelstellingen. Dit maakte het voor mij eens zo uitdagend om er zelf aan de slag te gaan. Toch vraag ik mij af vanwaar al die negativiteit komt. Brussel is een zeer multiculturele grootstad waar diversiteit centraal staat. Hierdoor kom je ook vaker in contact met anderstalige leerlingen en ouders. Zij hebben een andere culturele achtergrond, waar leerkrachten meer rekening mee moeten houden en dat kan een uitdaging vormen.

Uit gesprekken met medestudenten blijkt dat zij vooral de afstand, mogelijke files of het openbaar vervoer nemen met veel materialen in de hand niet zien zitten. Naast deze 'praktische problemen', is ook het verkrijgen van verbondenheid een grote uitdaging in een stad die gekenmerkt wordt door een grote diversiteit.

Al deze vaststellingen hebben ervoor gezorgd dat mijn interesse in het onderwerp bleef groeien.

Tijdens mijn observaties in Don Bosco SPW viel mij op dat leerlingen vooral moeilijkheden ondervonden met de Nederlandse taal. Zo kunnen veel van deze leerlingen geen correcte zinnen vormen, hun woordenschat is eerder beperkt en het communiceren verloopt erg stroef. Ook bepaalde ICT-vaardigheden, die in een tweedegraadsklas normaal gezien geen probleem mogen zijn, verliepen enorm moeizaam. Aangezien ik vooral rond taalvaardigheden wil werken, lijkt het me een hele uitdaging om dit goed te kunnen ondersteunen.

Na deze probleemoriëntering koos ik voor de onderzoeksvraag: "Hoe kunnen we tegemoetkomen aan de behoefte aan verbondenheid bij beroepsleerlingen van Don Bosco SPW uit de tweede graad?"

1.2 Onderzoeksvragen

Om mijn hoofdonderzoeksvraag “Hoe kunnen we tegemoetkomen aan de behoefte aan verbondenheid bij beroepsleerlingen van Don Bosco SPW uit de tweede graad?” te kunnen beantwoorden, heb ik gebruik gemaakt van een aantal deelvragen:

- 1 Wat kenmerkt de grootstedelijke context?
- 2 Welke competenties zijn noodzakelijk om als leerkracht in een grootstedelijke context les te geven?
- 3 Hoe komt het dat allochtone leerlingen vaak minder goed presteren op school?
- 4 Welke factoren bepalen mee of Limburgse leerkrachten al dan niet voor een job in een grootstad (Brussel) kiezen?
- 5 Op welke manier kan een leerkracht uit Limburg meer aansluiting vinden bij leerlingen in een grootstedelijke context?
- 6 Welke verwachtingen en noden ervaren leerlingen uit een grootstedelijke context?
- 7 Hoe kan je als leerkracht op een motiverende manier cultureel responsief lesgeven in een diverse klas?
- 8 Hoe kan een leerkracht motiverend lesgeven volgens het ABC-model om de verbondenheid met de groep (leerkracht – leerling) en onderling te vergroten?
- 9 Hoe kan je best rond taalverrijking werken?

1.3 Onderzoeksplan

Ik beantwoord de volgende onderzoeksvragen met de methode van literatuuronderzoek:

- 1 Wat kenmerkt de grootstedelijke context?
- 2 Welke competenties zijn noodzakelijk om als leerkracht in een grootstedelijke context les te geven?
- 3 Hoe komt het dat allochtone leerlingen vaak minder goed presteren op school?
- 4 Hoe kunnen leerkrachten in een klascontext tegemoetkomen aan de behoefte aan autonomie, verbondenheid en competentie om de motivatie te stimuleren?

Voor de onderzoeksvraag “Welke factoren bepalen mee of Limburgse leerkrachten al dan niet voor een job in een grootstad (Brussel) kiezen?”, wil ik een enquête afnemen bij verschillende leerkrachten die in Limburg tewerkgesteld of werkloos zijn. Vervolgens wordt er een interview afgenomen bij een leerkracht uit Limburg die in Brussel tewerkgesteld is om in kaart te brengen waarom hij/zij deze stap gezet heeft en of er toch nog factoren zijn die hij/zij minder aantrekkelijk vindt aan deze tewerkstelling. Verder wordt er een enquête afgenomen bij de leerlingen van Don Bosco SPW om meer zicht te krijgen op de verwachtingen en noden van deze leerlingen.

In mijn ontwerponderzoek zal ik werken rond de vraag: “Hoe kan je als leerkracht op een motiverende manier cultureel responsief lesgeven in een diverse klas?”.

Ik werk a.d.h.v. deze onderzoeksvraag een leerlingen- en leerkrachtenbundel uit voor Don Bosco in Sint-Pieters-Woluwe. Hierbij vertrek ik vanuit mijn eigen bevindingen, de literatuurstudie en het praktijkonderzoek. Al deze informatie wordt geïntegreerd in het ontwerponderzoek.

In de onderstaande tabel vindt u een overzicht van de verschillende onderzoeksfasen en de termijn waarbinnen deze fasen plaatsvinden.

Onderzoeksfase	Periode
Literatuuronderzoek	September 2019 – februari 2020
Praktijkonderzoek	Maart 2020
Ontwerponderzoek	April 2020
Afronding	Mei 2020

Tabel 1: Tijdsplanning per onderzoeksfase

1.4 Literatuurstudie

1.4.1 Wat kenmerkt de grootstedelijke onderwijscontext?

Eerst en vooral is het belangrijk om te weten wat het begrip 'grootstedelijk' betekent. 'Urban' of grootstedelijke context gaat niet enkel over de grootte van een stad of de bevolkingsdichtheid, maar ook over de mate van diversiteit van de bevolking. Deze verschillende soorten diversiteit worden hieronder uitgebreid toegelicht.

1 Culturele diversiteit

Volgens het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA) telt Brussel 182 nationaliteiten. Dat staat gelijk aan 182 culturen. Andere culturen brengen andere gewoonten en soms zelfs ook andere normen en waarden met zich mee (B. De Groot, 2017). Er wordt van deze mensen vaak verwacht dat ze zich aanpassen aan de gewoonten van de westerse samenleving. Het is dus belangrijk dat ze deze gewoonten ook begrijpen en erkennen. Aangezien Brussel als grootstad veel werkgelegenheid te bieden heeft, is het logisch dat het zo een multiculturele stad is. Veel mensen migreren naar deze stad om er te werken, een opleiding te volgen, ... Dit heeft als gevolg dat er zich steeds nieuwe inwoners vestigen die op hun beurt ook weer gezinnen stichten. Deze kinderen moeten naar school en komen terecht in de Brusselse scholen, waar diversiteit centraal staat. Toch kan volgens De Groot (2017) de schoolcultuur enorm verschillen van de thuiscultuur. Het is belangrijk dat deze verschillen duidelijk gemaakt worden, maar dat er ook erkenning is voor hun cultuur. Cultuur verschaft ons het gevoel ergens thuis te zijn en behoort dus tot onze identiteit. Het is dan ook normaal dat mensen geneigd zijn hun eigen cultuur te beschouwen als ten minste gelijkwaardig aan andere culturen of als beter (van der Heijde & Kampman, 2016).

Hoe pak je deze culturele diversiteit dan aan in de klaspraktijk? Om te beginnen kijk je als leerkracht naar je eigen cultuur. "Dat is moeilijk, want de eigen cultuur is een complex geheel van vanzelfsprekendheden en juist over vanzelfsprekendheden denk je niet na" (van der Heijde & Kampman, 2016). Vervolgens ga je na welke verschillen tussen jou en de mensen rondom je echt culturele verschillen zijn. Ten slotte achterhaal je de misverstanden die plaatsvinden vanuit cultureel perspectief. Het kan soms gebeuren dat er misverstanden plaatsvinden door een andere interpretatie van bepaalde gedragingen of uitspraken. Vaak ligt hier een verschillende cultuur aan de grondslag.

Voorbeeld uit de klaspraktijk:

Binnen de les PAV ga je het hebben over verschillende culturen en hun gewoonten, waarden en normen. Je kan dan als leerkracht vragen aan je allochtone leerlingen wat zij vreemde gewoonten, gedragingen of uitdrukkingen vinden van autochtone mensen in hun omgeving. Laat leerlingen heel concreet beschrijven wat de situatie was waarbij dit tot uiting kwam en probeer te vertalen naar hen vanwaar deze gewoonten, gedragingen, ... uit de cultuur komen.

Heeft deze situatie ook tot een misverstand of conflict geleid?

Zoek naar verschillen en gelijkenissen tussen beide partijen en ga na vanwaar deze komen. Zijn het cultuurgebonden of individuele verschillen?

De leerkracht heeft bij deze oefening ook de gelegenheid om aan te tonen hoe culturen veranderen en verschillen van plaats tot plaats.

Als leerkracht is het belangrijk dat je enerzijds de verschillen in een multiculturele klas ziet en anderzijds de gelijkenissen. Leerlingen hebben ook graag, buiten hun eigen etnische identiteit, een gezamenlijke identiteit op school. Studies tonen aan dat deze heterogene groepen ook verschillende nadelen kunnen vormen binnen ons onderwijs. Zo zal er meer tijd kruipen in het overbruggen van etnische verschillen tussen leerlingen, waardoor deze tijd vaak niet beschikbaar is om les te geven en te leren. De schooleffectiviteit ligt daardoor lager. Verder ligt de betrokkenheid bij heterogene groepen ook aanzienlijk lager. Hier moet dus extra aandacht aan gegeven worden (Fukkink & Oostdam, 2016).

Er bestaat een specifiek didactisch kader, beter bekend als cultureel responsief lesgeven, dat je kan hanteren in klassen waar veel culturele diversiteit aanwezig is. Hierbij is het belangrijk om diversiteit te erkennen en een sociaal gepaste leersituatie aan te bieden voor verschillende leerlingen. Ook moet je autonomie bij leerlingen stimuleren en ervoor zorgen dat je leerlingen weten dat er meerdere interpretaties in verschillende situaties bestaan. Dit laatste zorgt er ook voor dat misverstanden tussen verschillende culturen vermeden kunnen worden. Leerkrachten moeten hiervoor zelf over een brede culturele kennis beschikken en dit ook meegeven aan hun leerlingen. Zo kan de leerkracht de kennis die hij heeft over het leven van de leerlingen, gebruiken om instructies te geven. Op die manier kan je enerzijds bouwen op wat de leerlingen al weten en anderzijds buiten het vertrouwde reiken.

De didactiek achter CRL richt zich bovendien op drie grote pijlers. Ten eerste staan hoge verwachtingen t.a.v. de leerling centraal. Als leerkracht moet je hoge verwachtingen hebben van de leerling zijn leerresultaten en gedrag, ongeacht de culturele achtergrond. Op deze manier worden ze uitgedaagd om hun kennis te verruimen. Ook moet de leerkracht hoge verwachtingen stellen aan zichzelf, aangezien hij de verantwoordelijkheid van het leerresultaat op zich neemt. Dit geeft een gevoel van verbondenheid en vormt een extra prikkel voor de leerlingen om zich hard in te zetten voor de leerresultaten. Ten tweede vormt de culturele competentie een belangrijke rol binnen CRL. Zo moeten leerlingen hun eigen culturele achtergrond leren waarderen, dat kan door een culturele competentie te ontwikkelen. De leerkracht hoort hierbij de leerstof af te stemmen op de verschillende culturele achtergronden van de leerlingen en er een brede visie op de maatschappij in te verwerken. Bovendien moet de leerkracht de voorkennis, ervaringen en vaardigheden van leerlingen kennen en kunnen gebruiken, opdat de leerstof beter wordt begrepen door hen. De derde en laatste pijler van CRL is het ontwikkelen van een kritisch bewustzijn door de leerlingen. Hierdoor krijgen ze inzicht in sociale verhoudingen en hoe ze deze kunnen veranderen. Dit zou kunnen door leerlingen bv. vrijwilligerswerk te laten doen, maar ook door simpelweg de eigen culturele achtergrond te laten verbinden met de dominante cultuur van het land. Uiteindelijk is het doel dat ze zowel hun eigen culturele achtergrond gaan waarderen als die van het land waar ze in wonen. Op die manier zullen ze zich meer verbonden voelen met het land (Mulder, 2016). Dit alles moet natuurlijk plaatsvinden binnen een veilige leeromgeving waar leerlingen het maximum uit zichzelf kunnen halen.

Wat is inspirerend voor mijn ontwerponderzoek:

- Cultureel responsief lesgeven
- Schoolcultuur – thuiscultuur → verschillen duidelijk maken + erkenning eigen cultuur
- Ook gezamenlijke identiteit op school (verschillen en gelijkenissen zien)
- Culturele competentie
- Hoge verwachtingen
- Kritisch bewustzijn
- Eigen culturele achtergrond laten verbinden met dominante cultuur

2 Socio-economische status

Nog een belangrijke factor binnen deze grootstad is de socio-economische status van de inwoners. De positie op de welvaarts ladder is sterk afhankelijk van de deelgemeente waarin ze zich bevinden, zoals te zien is in tabel 2.

	Gemiddeld inkomen per inwoner in €			
	2017	2016	2015	2014
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	14.372	13.980	13.831	13.839
Sint-Jans-Molenbeek	10.406	10.170	10.210	10.350
Sint-Pieters-Woluwe	20.163	19.997	19.910	19.318
Sint-Joost-ten-Node	9.297	8.835	8.690	8.824
Vlaams Gewest		18.949	18.163	18.949

Tabel 2: Gemiddeld inkomen per inwoner in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Fiscale inkomens Statbel, 2019)

Wanneer we het gemiddelde inkomen vergelijken tussen het Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest stellen we vast dat in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest mensen gemiddeld een lager inkomen verkrijgen. “Over het hele Brusselse Hoofdstedelijke gewest heeft 30,9% van de bevolking een inkomen onder de armoedegrens, een percentage dat nog duidelijk hoger is dan in steden als Antwerpen, Gent en Luik.” (De Groot, 2017). De ouders van deze kinderen vertonen vaak de volgende kenmerken: laaggeschoold, laag inkomen, slechte huisvesting, werkloos, onvoldoende beheersing van het Nederlands, ... Al deze factoren beïnvloeden elkaar, waardoor je kan spreken van een vicieuze cirkel. De Groot haalt ook een onderzoek aan dat aantoont dat de socio-economische status de bepalende factor is voor de schoolloopbaan van leerlingen (2017). Het is dus van groot belang om op vlak van onderwijs deze cirkel al te doorbreken. Blijf oprecht geloven in je leerlingen en geef hun voldoende kansen om te leren.

Wat is inspirerend voor mijn ontwerponderzoek:

- Laaggeschoold, laag inkomen, slechte huisvesting, werkloos, onvoldoende beheersing van het Nederlands, ...
- Oprecht geloven in leerlingen en voldoende kansen bieden

3 Het belang van taal in de grootstedelijke context

In een grootstad als Brussel vind je veel leerlingen terug die meertalig zijn. Deze meertaligheid kan een struikelblok vormen binnen het lesgebeuren voor leerkrachten die hier geen rekening mee houden. Vaak is Nederlands niet de moedertaal van deze leerlingen, waardoor je, als leerkracht in grootstedelijke context, je er nog meer bewust van moet zijn dat leerlingen bepaalde Nederlandstalige woorden niet begrijpen. Aandacht voor taalverrijking moet centraal staan binnen de lessen, aangezien leerlingen wel nog steeds een grondige kennis van het Nederlands horen te hebben (De Groot, 2017).

B. De Groot haalt aan dat wanneer de ouders van leerlingen positief staan tegenover de tweede taal die aangeleerd wordt op school, leerlingen hier zelf ook veel positiever tegenover zullen staan. Ouders kunnen dit doen door hun kinderen te steunen, interesse te tonen en ze voldoende in contact te brengen met deze tweede taal. Niet alleen ouders, maar ook leerkrachten zijn bepalend voor de succesvolle tweedetaalverwerving van leerlingen. Zo sta je beter positief tegenover de moedertaal van je leerlingen i.p.v. het als een probleem te beschouwen. Op die manier zullen ze zich beter voelen en zal de tweedetaalverwerving sneller verlopen. Bovendien is het belangrijk om te weten tot welke soort meertaligheid je leerlingen behoren om zo de juiste ondersteuning te kunnen bieden. Zo heb je kinderen die vanaf de geboorte al twee talen aangeleerd krijgen (simultane tweetaligheid), kinderen die pas in aanraking komen met een tweede taal wanneer de moedertaal al vrij goed ontwikkeld is (successieve tweetaligheid), en nog verschillende varianten hierop. In de grootstedelijke context zijn leerlingen vaak successief tweetalig. Ze komen in contact met een tweede taal door het onderwijs of de kinderopvang. Thuis wordt deze taal niet gestimuleerd en de ouders zijn ook vaak laaggeschoold en/of kansarm. Ze weten vaak niet hoe ze hun kinderen kunnen stimuleren en ondersteunen in het verwerven van deze nieuwe taal. Het risico op subtractieve tweetaligheid, wanneer een tweede taal wordt opgedrongen in bv. het onderwijs, is zo ook groter waardoor het kind wel twee talen zal beheersen, maar op een zeer laag niveau (dubbel semilingualisme). Veel van deze ouders weten vaak niet dat ze hun kinderen goed moeten ondersteunen in de moedertaal om zo de verwerving van de tweede taal te kunnen versterken. Daarom moeten we volgens B. De Groot ouders meer begeleiden en informeren. We kunnen als leerkracht de moedertaal helpen stimuleren door leerlingen bv. thuis boeken te laten lezen met hun ouders en deze dan in het Nederlands te laten voorstellen aan de klas (2017).

Aangezien de beroepsleerlingen uit het deeltijds onderwijs van DBSPW Nederlands als tweede taal verwerven, is het belangrijk om als leerkracht te weten hoe dit proces precies verloopt. Op die manier kan je de juiste ondersteuning bieden aan je leerlingen. Volgens B. De Groot maken veel leerkrachten zich zorgen over de spreekvaardigheid van de leerlingen in hun klas die Nederlands als tweede taal leren. Zo zijn er vaak fonologische 'fouten' en Nederlandse fonemen of clusters die niet in de moedertaal bestaan. Daardoor moeten leerlingen dit opnieuw leren en dat bemoeilijkt het tweedetaalverwervingsproces.

Voorbeelden (B. De Groot, 2017):

(oey) zoals in 'ruit'

(a) zoals in 'kas' versus (aa) zoals in 'kaas'

'Strik'

'Schroef'

'Hesp'

'Langst'

Bovendien zijn er ook heel wat Marokkaanse kinderen die moeilijkheden ervaren met klanken van bepaalde medeklinkers. Zo horen zij vaak het verschil tussen 'p' en 'b' niet, waardoor 'pak' en 'bak' hetzelfde klinken voor hen.

Wanneer kinderen een eerste taal leren, verbuigen en vervoegen ze de woorden meestal niet. Dit zien we ook bij kinderen die een tweede taal leren. Daarenboven blijven volwassen tweedetaalverwervers veel langer onverbogen vormen gebruiken. Mensen die een taal leren, leren grammaticaregels toepassen. Vaak is er dan sprake van overgeneralisatie, waarbij ze de algemene regel op alle woorden toepassen.

Voorbeeld ter verduidelijking (B. De Groot, 2017):

'Twee pop' → 'poppen' (= meervoudsregel op -en)

Deze regel wordt vaak toegepast op alle woorden: 'telefonen' i.p.v. 'telefoons'

In het begin van de tweedetaalverwerving kan er nog geen echte zinsbouw gevormd worden. Je kan het vergelijken met kinderen die woorden onverbogen naast elkaar plaatsen. Zo worden er eerst twee- of meerwoordzinnen gevormd. Verder is het voor tweedetaalverwervers ook moeilijk om het werkwoord correct in de zin te plaatsen.

Volgens een onderzoek van Lalleman kan er een patroon herkend worden bij Turkse kinderen:

1. De infinitief wordt aan het einde van de zin geplaatst: bv. 'Hij die man zien';
2. Het werkwoord 'gaan' wordt eraan toegevoegd: bv. 'Hij **gaat** die man zien';
3. Het hoofdwerkwoord komt op de tweede plaats in de zin soms nog in de infinitiefvorm: bv. 'Hij zien die man'.

(B. De Groot, 2017)

Aangezien tweedetaalverwervers een tweede taal niet van nul beginnen te leren, blijken ze sneller complexe zinsconstructies te produceren, maar in deze meer complexe zinnen maken ze nog vaak fouten tegen de woordvolgorde, lidwoorden, ...

Volgens leerkrachten vormt de woordenschat het grootste struikelblok, aangezien deze zo omvangrijk is. Het is dan ook belangrijk om te weten hoe je leerlingen op de juiste manier aan woordenschatverwerving moeten doen. Ten eerste leren kinderen nieuwe woorden door de mensen in hun omgeving die verwijzingen maken naar bepaalde voorwerpen die de aandacht trekken van het kind. Zo zal een ouder verwijzen naar het blad waar het kind gefascineerd naar kijkt: 'Dat is een blad.'. Op die manier leert het kind dat dat 'ding' een 'blad' wordt genoemd. Nu weet het kind dat dit een blad is, maar het moet nog categoriseren. Wat is een blad en wat niet? Zijn alle groene dingen 'blad'? Is gras dan ook een blad? Het kind zal feedback uit de omgeving nodig hebben om deze stap 'categoriseren' tot een goed einde te brengen. Uiteindelijk leert het kind steeds nieuwe woorden en verbreedt zo zijn woordenschatkennis. Ook leert hij telkens nieuwe informatie en betekenisrelaties bij de

woorden, waardoor hij woordnetwerken kan opbouwen. Dit gebeurt volgens hiërarchische relaties die evolueren van abstract naar concreet. Toch blijft het voor tweedetaalverwervers moeilijk om de woordenschat van de tweede taal te leren. Dat valt te wijten aan het feit dat zij vaak pas later in hun leven in aanraking komen met deze woordenschat. Terwijl eerstetaalverwervers al vanaf de geboorte intensief in contact komen met de taal. Onderstaande tabel geeft aan welk effect zichtbaar is wat betreft de woordenschat.

Leeftijd	NT1-verwervers	NT2-verwervers
Vierjarigen	3000	1000
Vijfjarigen	3800	1800
Zesjarigen	4500	2600
Zevenjarigen	5200	3400
Achtjarigen	6000	4200
Negenjarigen	8500	5000
Tienjarigen	11.000	6000
Elfjarigen	14.000	8000
Twaalfjarigen	17.000	10.000

Tabel 3: Gemiddelde passieve woordenschat in het Nederlands van kinderen (NT1 en NT2), B. De Groot 2017

De tabel weergeeft dat de omvang van de woordenschat bij tweedetaalverwervers (NT2) veel kleiner is dan bij eentalige kinderen (NT1). Bij twaalfjarigen, die in het laatste jaar lager onderwijs zitten, zien we een verschil van 7000 woorden (mèt alle betekenisrelaties). Dat zorgt ervoor dat deze NT2-verwervers al meteen met een grote achterstand starten in het secundair onderwijs. Dit gegeven heeft als gevolg dat de resultaten van de tweedetaalverwervers lager liggen dan de resultaten van de eentalige kinderen.

Enkele tips om in je dagelijkse klaspraktijk toe te passen:

- Een correct en rijk taalaanbod is belangrijk voor de taalontwikkeling;
- Verhoog de motivatie van je leerlingen door zelf enthousiast je passie over te brengen op hen;
- Hanteer geen negatieve houding of lage verwachtingen ten aanzien van anderstalige leerlingen. Dit zorgt voor taalangst;
- Geef aandacht aan de thuistaal van de anderstalige leerlingen. Bekijk deze taal niet als een struikelblok, maar als een verrijking;
- Geloof in je leerlingen;
- Stimuleer ook de ouders om Nederlands te leren.

(B. De Groot, 2017)

Uit onderzoek blijkt dat meertaligheid enkele nadelen kent. B. De Groot haalt aan dat meertaligen de verschillende talen niet altijd even goed beheersen. Bovendien zou hun woordenschat in deze talen minder uitgebreid zijn, zoals hierboven al beschreven werd. Daarbij komt dat ze vaak interfereren, een fenomeen dat veel voorkomt bij tweedetaalverwerwers. Ze passen dan regels uit hun moedertaal toe op de tweede taal. Tot slot is het vrij moeilijk om meertalig te worden. Het kost veel inspanningen om het rijke taalaanbod te verwerken en in te oefenen om deze uiteindelijk te kunnen automatiseren (2017).

B. De Groot wijst erop dat meertaligheid toch ook veel voordelen biedt. Zo kunnen leerlingen die meertalig zijn met veel meer mensen communiceren, waardoor ze meer kans hebben om een baan te vinden of om een betere baan te krijgen. Ook hebben zij zelf vaak een andere culturele achtergrond, waardoor ze meer openstaan voor andere culturen en tradities. Dit zou een ruimere blik op de wereld bieden en leiden tot meer verdraagzaamheid. Ten slotte tonen studies aan dat het brein van een meertalige op een andere manier werkt dan dat van een eentalige. Zo scoren meertalige kinderen beter en sneller op cognitieve taken dan eentalige kinderen. Dit komt door hun flexibele brein dat gemakkelijk verbanden kan leggen (2017). Deze verbanden zijn niet alleen van belang binnen talen, maar ook wanneer leerlingen werken rond vakken als wiskunde, natuurwetenschappen, geschiedenis, ... waar er vaak gevraagd wordt om verbanden te leggen.

4 Taalgroeimiddelen

Je kent vast en zeker de uitspraak “Elke leerkracht is een taalleerkracht.”. Niets is minder waar in de grootstedelijke context. Volgens Verhallen & Walst zijn er drie taalgroeimiddelen nodig om tot een goede taalvaardigheid te komen: taalaanbod, taalruimte en feedback.

Figuur 1: taalgroeimiddelen (Verhallen & Walst, 2011)

Met taalaanbod wordt bedoeld dat kinderen taal nodig hebben voor hun taalontwikkeling. Kinderen moeten voldoende in contact kunnen komen met een rijk maar begrijpelijk taalaanbod. Taalruimte betekent dat kinderen thuis, op school, in de buurt, ... veel kansen moeten krijgen om hun taal te gebruiken, oefenen. Ten slotte hebben kinderen feedback nodig vanuit hun omgeving om hun taalgebruik te kunnen bijsturen en verbeteren (2011). Het is belangrijk om het taalgebruik van je leerlingen te corrigeren, feedback te geven. Je kan dit op een expliciete en impliciete manier doen (B. De Groot, 2017). Deze begrippen worden aan de hand van een concreet voorbeeld uit de klaspraktijk uitgelegd op de volgende pagina.

Expliciete correctie:

Sima: "Mevrouw, ik heb mijn water helemaal opgedrinkt."

Leerkracht: "Neen, Sima, je zegt niet opgedrinkt maar wel opgedronken."

Impliciete correctie:

Sima: "Mevrouw, ik heb mijn water helemaal opgedrinkt."

Leerkracht: "Echt Sima? Heb jij je water al helemaal opgedronken? Wil je je flesje graag bijvullen tijdens de pauze?"

Sima: "Ja, ik heb het al helemaal opgedronken. Ik ga het flesje bijvullen tijdens de pauze."

Leerkracht: "Prima!"

Sima zal zich minder gecorrigeerd voelen door de impliciete correctie. Deze correctie gebruik je meestal bij spontaan taalgebruik. Wanneer je een les taal geeft, kan je ook gebruik maken van de expliciete correctie. Welke vorm van corrigeren je gebruikt, is dus afhankelijk van de context. Let wel op: te veel expliciet corrigeren kan spreekangst bij de leerling opwekken.

Wat is inspirerend voor mijn ontwerponderzoek:

- Meertaligheid = struikelblok
- Bewustzijn van de beperkte woordenschat van leerlingen
- Taalverrijking
- Positieve houding t.a.v. de moedertaal van leerlingen
- Kennis hebben over soorten meertaligheid → juiste ondersteuning kunnen bieden
- Moedertaal helpen stimuleren → boek thuistaal met ouders lezen, voorstellen in het Nederlands
- Moeilijkheden met:
 - Fonemen of clusters (niet in moedertaal)
 - Klanken medeklinkers
 - Overgeneralisatie: algemene regel op alles toepassen
 - Werkwoord correct in de zin plaatsen
- Nood aan:
 - Feedback (impliciet)
 - Correct, begrijpelijk en rijk taalaanbod
 - Enthousiasme van leerkracht bevordert motivatie van leerlingen
 - Positieve houding en voldoende hoge verwachtingen
 - Aandacht voor thuistaal → = verrijking
 - Veel oefenkansen

5 Aan de slag in een meertalige omgeving

Uit recent onderzoek van B. De Groot blijkt dat onderstaande praktische tips een positief effect hebben op het taalgebruik van (meertalige) leerlingen (2017).

Lezen:

- Verhalen voorlezen heeft een positief effect op tekstbegrip en uitbreiding van woordenschat.
- Herhaald luidop lezen om vloeiend technisch te leren lezen.
- Schrijfactiviteiten verbeteren het leesbegrip.
- Werk rond leesplezier en leesmotivatie door met teksten te werken die aansluiten bij hun leefwereld.

Schrijven:

- Schrijfopdrachten leren aanpakken volgens een stappenplan:
 - Plannen
 - Een eerste versie schrijven
 - Eerste versie herschrijven tot een tweede versie
 - Reviseren
- Laat leerlingen samenwerken op een gestructureerde manier. Zo doorlopen ze samen het hele schrijfproces, wat hen meer motiveert.
- Duidelijke en concrete schrijfopdrachten voorzien door duidelijk te omschrijven wat er verwacht wordt.
- Bereid leerlingen goed voor door:
 - Goede voorbeelden te tonen, vergelijken met 'slechte' teksten
 - Activiteiten te voorzien waaruit ze inspiratie halen voor mogelijke onderwerpen
- Voorzie tussentijdse feedback.
- Laat leerlingen veel schrijven om bepaalde taken te kunnen automatiseren.

Luisteren:

- Zorg voor veel oefenkansen.
- Bied talige en contextuele ondersteuning aan.
- Zorg voor verschillende soorten tekstsoorten om naar te luisteren.
- Bepaal vooraf duidelijke luisterdoelen.
- Activeer de voorkennis.
- Laat leerlingen tijdens de luistertaak overleggen.
- Leer de leerlingen hoe ze notities moeten nemen.
- Maak gebruik van multimedia om de luisteroefening te ondersteunen.

Gesprekken voeren:

- Geef veel spreekkansen via boeiende en motiverende spreektaken.
- Geef constructieve feedback.
- Zorg voor veel interactie in de klas.
- Leer leerlingen spreekactiviteiten plannen.

Wat is inspirerend voor mijn ontwerponderzoek:

- Voorlezen
- Luidop lezen
- Schrijfactiviteiten
- Teksten die aansluiten bij hun leefwereld
- Stappenplan
- Samenwerken
- Duidelijke verwachtingen opstellen
- Voorbeelden tonen
- Veel interactie in de klas

1.4.2 Welke competenties zijn noodzakelijk om als leerkracht in een grootstedelijke context les te geven?

Volgens B. De Groot is een leerkracht veel meer dan een lesgever alleen. Zo zijn er een aantal basiscompetenties vastgelegd waar een leerkracht over dient te beschikken om zo goed als mogelijk tegemoet te komen aan de noden van leerlingen, ouders en de school (2017). In de volgende paragraaf bespreek ik de verschillende soorten basiscompetenties van de leerkracht en welke aspecten hierbij van belang zijn in de grootstedelijke context.

De leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen

Het is belangrijk om de beginsituatie van de leerlingen te achterhalen. Deze is vaak erg divers en vraagt om goed doordachte keuzes te maken o.b.v. deze diversiteit. De leerkracht dient een krachtige leeromgeving te realiseren, met oog voor de heterogeniteit van deze leergroep. Ook moet je als leerkracht actief bezig zijn met je leerlingen en de omgeving waarin ze leven beter leren kennen. Op die manier komt de beginsituatie nog meer tot uiting, waardoor je de leeromgeving beter kan aanpassen aan de leergroep. Bovendien werk je op deze manier erg verbindend. Soms zal je ontdekken in welke moeilijke situaties leerlingen moeten opgroeien. Dit mag echter geen excuus vormen, niet bij de leerkracht en niet bij de leerling. Bekijk het als een extra stimulans om een leeromgeving te creëren waar veel geleerd kan worden. Het is niet de bedoeling om onze verwachtingen te verlagen (Vervaecke, 2019b). In tegendeel, hoge verwachtingen creëren betere resultaten en lage verwachtingen creëren lagere resultaten, ook wel het Pygmalion-effect genoemd (De Groot, 2017).

De leraar als opvoeder

Binnen dit luik is het vooral van belang een positief leef- en leerklimaat voor de leerlingen te creëren, verbinding staat hierbij centraal. P. Vervaecke biedt een aantal mogelijke initiatieven om rond verbinding te werken. Luister naar leerlingen tijdens informele momenten door bv. samen te eten, pauze nemen en spelen. Ook kan je als leerkracht deelnemen aan buitenschoolse activiteiten waar veel leerlingen te vinden zijn. Interesse tonen voor individuele talenten en engagementen van leerlingen, zoals bv. naar een dansvoorstelling gaan kijken (2019c). Vervaecke betreft in zijn werkstuk ook een recente studie van dr. Martin Haberman omtrent kenmerken van effectieve leerkrachten. Hierin werd geconcludeerd dat effectieve leerkrachten die blijven werken in een grootstedelijke context vaak volgende kenmerken vertonen: leven, werken of onderwijs gevolgd hebben in een grootstedelijke omgeving, zelf ouder zijn, tot een minderheidsgroep behoren, een andere opleiding hebben dan (alleen) 'onderwijs', andere werkervaringen gehad hebben voor de job als leerkracht, ervaringen hebben met kinderen van verschillende achtergronden, ... (2019a). Het is van belang om leerlingen te wijzen op diversiteit en hoe ze hier op gepaste wijze mee om kunnen gaan. Volgens De Groot zijn de belangrijkste kenmerken die een leerkracht kan hebben geduld, respect en waardering. Ook al vertonen leerlingen vaak moeilijk onder controle te houden gedrag, het blijft essentieel om door dit gedrag heen te kijken. Geloof in hun talenten en kwaliteiten en probeer steeds het beste uit je leerlingen te halen. Geef duidelijke grenzen aan en hanteer steeds een positieve benadering (2017). Aangezien het gedrag van leerlingen in een grootstedelijke context leerkrachten uit Limburg vaak afschrikt om in Brussel te komen lesgeven, sta ik hier wat langer bij stil. Leerkrachten hebben vaak zelf veel

invloed op het gedrag van leerlingen. Bekijk steeds waar het gestelde gedrag vandaan komt, kijk dus verder dan de leerling als individu. Bekijk zijn gehele context: klasgenoten, thuissituatie, plaats waar de leerling in de klas zit, ... Al deze externe factoren hebben een grote invloed op het gedrag van de leerling. Blijf rustig en neem de tijd om naar je leerling te luisteren, zodat hij weet dat hij bij jou zijn verhaal kwijt kan. De Groot geeft ook een aantal tips mee om storend gedrag te corrigeren:

1. Geef een non-verbale waarschuwing
2. Ga rustig naar de leerling toe en leg je hand op zijn schouder om een signaal te geven
3. Gebruik een ik-boodschap: 'Ik wil graag dat je nu je oefeningen afwerkt, anders ga je niet klaar geraken.'
4. Verbind een consequentie aan het storende gedrag: 'Ik wil graag dat je nu je oefeningen afwerkt, anders ga je niet klaar geraken en moet je tijdens de speeltijd je oefeningen afmaken.'
5. Wanneer een leerling andere leerlingen stoort, laat je hem even alleen werken. Wanneer de leerling vervolgens opnieuw rustig is, kan je de leerling weer betrekken en benadrukken dat hij nu rustig is en dus opnieuw in het groepje kan werken. Belangrijk hierbij is dat de leerling leert dat goed gedrag beloond wordt.

Ook kunnen verschillen in cultuur een rol spelen in het gestelde probleemgedrag. Zo kunnen er interculturele, maar ook religieuze misverstanden ontstaan. David Pinto probeert deze te overbruggen d.m.v. de **Drie Stappen Methode**:

Stap 1: Ken je eigen (cultuurgebonden) normen en waarden en de bijbehorende gedragscodes.

Stap 2: Leer de normen, waarden en gedragscodes van de ander kennen.

Stap 3: Bepaal voor jezelf hoe je met deze verschillen omgaat en waar jouw grenzen liggen. Maak dit ook duidelijk aan de ander en waarom dit zo is.

Het doel van deze methode is om elkaar beter te begrijpen en respecteren. Op die manier kunnen irritaties en onbegrip tegenover elkaar vermeden worden (De Groot, 2017).

De leraar als inhoudelijk expert

In een grootstedelijke context, zoals Brussel, is het belangrijk dat leerkrachten goed voorbereid zijn op deze grote, diverse, meertalige omgeving. Volgens Vervaecke volstaat een reguliere basisopleiding om deze leerlingen te ondersteunen niet. Hij stelt een aantal inzichten en vaardigheden voorop, waaraan een leerkracht moet voldoen om les te kunnen geven in de grootstedelijke context. Zo is het noodzakelijk om inzicht te verwerven en om te leren gaan met diversiteit in de klas. Je moet kunnen inspelen op grote verschillen in voorkennis, taalvaardigheid, ... Een stevige kennis van differentiëren is hier dus vereist. Wanneer leerkrachten over onvoldoende kennis en vaardigheden beschikken om met taalverwerving en meertaligheid om te gaan, kunnen zij deze leerlingen niet voldoende of de juiste ondersteuning bieden (2019b). Geef leerlingen ook veel taalontwikkelingskansen om hun Nederlands onder de knie te krijgen (De Groot, 2017)

De leraar als organisator

Het is essentieel om alle leerlingen mee te krijgen, hoe verschillend ze ook zijn. Zorg voor zinvolle instructies en lesactiviteiten, waardoor je nauw kan aansluiten bij de onderwijsbehoeften van je leerlingen. Bedenk samen met de leerlingen regels en afspraken en noteer deze vervolgens ergens zichtbaar in de klas. Op die manier biedt je houvast en structuur aan je leerlingen en dat zorgt voor rust. Vervolgens is het bevorderlijk voor de ontwikkeling om leerlingen zelfredzaam te maken. Dit kan door bv. duidelijk te maken wat in welke leerhoek moet gebeuren, duidelijke verwachtingen te stellen, visueel te werken met pictogrammen, ... (De Groot, 2017).

De leraar als innovator en als onderzoeker

Het blijft van groot belang dat je als leerkracht steeds je eigen handelen kritisch bijstuurt. Niet elke klas heeft dezelfde noden. Zo zal je vaak moeten vernieuwen om te kunnen blijven inspelen op de steeds meer gedigitaliseerde wereld. Je kan nascholingen volgen, vaktijdschriften lezen, zelf experimenteren in je eigen klassen, ... (De Groot, 2017).

De leraar als partner van de ouders of verzorgers

Het is opvallend dat er op ouderbetrokkenheid onvoldoende ingezet wordt. Dit is nochtans cruciaal, aangezien ouders ook instaan voor de opvoeding en het versterken van het leren (Vervaecke, 2019a). Het is van groot belang dat je als leerkracht de ouders van je leerlingen leert kennen. Uit interesse, om de verbondenheid van de ouders te vergroten, maar ook om de juiste aanpak voor je leerlingen te kunnen hanteren. Deze aanpak kan variëren naargelang de thuissituatie, opleiding van de ouders, welke talen de ouders spreken, volgens welke normen en waarden ze leven, ... (B. De Groot, 2017).

Mogelijke voorbeelden uit de praktijk:

Voorbeeld 1

Een leerling geeft meermaals aan het geld voor de schooluitstap vergeten te zijn. I.p.v. je boos te maken over het feit dat deze leerling meermaals het geld vergat, kan je je afvragen wat de oorzaak hiervan is. Wanneer je weet dat de ouders van deze leerling het financieel niet breed hebben, is het mogelijk dat deze momenteel niet over de middelen beschikken om de schooluitstap te bekostigen. Je kan dan samen naar mogelijke oplossingen zoeken om alsnog de uitstap te laten doorgaan.

Voorbeeld 2

Een leerling komt steeds te laat aan op school. Na verschillende opmerkingen en nota's blijft dit probleem zich voordoen. Wanneer je weet dat deze leerling bv. een deel van de opvoeding van zijn zusjes en broertjes op zich moet nemen, is het al snel duidelijk dat deze leerling helemaal niet met opzet te laat komt. Je kan dan meer begrip opbrengen voor het probleem en kan samen op zoek naar mogelijke oplossingen.

Verder is het ook belangrijk om stil te staan bij het gegeven dat ouders hun kinderen het beste kennen en ze je dus ook het beste op weg kunnen helpen met de interesses, onzekerheden of eventuele problemen van hun kinderen.

De Groot geeft aan dat communicatie met ouders vaak moeilijk kan verlopen, zeker voor leerkrachten die lesgeven in scholen met veel anderstalige ouders. Zo spreken deze ouders vaak geen Nederlands en is hun cultuur erg verschillend van de westerse cultuur. Deze

ouders voelen zich vaak onzeker tegenover het schoolgebeuren van hun kinderen. Ze zijn niet onverschillig, al komen ze volgens leerkrachten vaak zo over, maar ze gaan ervan uit dat de school wel zal weten wat het beste is voor hun kind. Leg goed uit wat de mogelijke verschillen zijn tussen de thuiscultuur en de schoolcultuur, want vaak zijn ze zich hier niet van bewust (2017).

De leraar als partner van een schoolteam

In een school moet je samenwerken met andere leerkrachten. Het is dan ook belangrijk dat je als team kan functioneren. Dit is niet altijd even gemakkelijk, aangezien we allemaal verschillend zijn. Toch is het essentieel om te blijven investeren in je sociaal netwerk op school. Leer je collega's beter kennen, eet 's middags samen, focus op het positieve van je collega's, communiceer op een open en respectvolle manier, ... (De Groot, 2017). Ten slotte kan je ook veel van elkaar leren door ervaringen uit te wisselen tijdens meer informele momenten.

De leraar als partner van externen

Externe partners zoals de pedagogische begeleidingsdienst, experts die tijdens een personeelsvergadering advies komen geven, ... worden niet altijd als positief ervaren door leerkrachten, aangezien ze vaak het gevoel hebben dat deze externen enkel komen controleren. Toch moeten we deze expertise benutten opdat we sneller oplossingen vinden voor bepaalde problemen. Zo kunnen externen misschien adviezen geven over het talenbeleid in de school of tips geven over hoe je taalontwikkeling meer kan integreren in je lessen. Zo is er voor elke hindernis wel een oplossing te vinden (De Groot, 2017).

De leraar als lid van de onderwijsgemeenschap

Volgens De Groot geven leerkrachten vaak aan dat ze de negatieve berichten over het onderwijs vaak beu zijn. Ze geeft het advies om als leerkracht naar buiten te komen met je bevlogenheid, een positieve boodschap. Zo stelt ze: "De bevlogen leerkrachten zijn diegenen die de opinie van de samenleving over het onderwijs en over leerkrachten kunnen veranderen." (2017). Verder is het ook de taak van de overheid om de leerkrachten voldoende ondersteuning te bieden. Misschien is het dan ook een idee om leerkrachten in opleiding en startende leerkrachten meer 'stadsbekwaam' te maken en hen op de juiste manier te ondersteunen in hun ontwikkeling als leerkracht in een grootstad.

De leraar als cultuurparticipant

Wanneer je als leerkracht goed op de hoogte bent van de actualiteit, politiek, cultuur, wetenschap, geschiedenis, e.d., kan je beter de leerstof kaderen en overbrengen bij je leerlingen. Bovendien prikkel je leerlingen met je uitgebreide kennis en maak je ze nieuwsgierig naar de rest van de wereld (De Groot, 2017). In de grootstedelijke context speelt het culturele een eens zo belangrijke rol. Wanneer je als leerkracht veel kennis hebt van deze culturen en hun verschillen, kan je er beter op inspelen, rekening mee houden en misverstanden vermijden.

Wat is inspirerend voor mijn ontwerponderzoek:

- Krachtige leeromgeving realiseren
- Omgeving waarin leerlingen leven beter leren kennen = verbindend
- Hoge verwachtingen → betere resultaten
- Informele momenten
- Interesse tonen voor individuele talenten en engagementen
- Geduld, respect en waardering
- Duidelijke grenzen stellen → samen regels en afspraken bedenken
- Steeds positief benaderen
- Drie Stappen Methode
- Differentiëren
- Visueel (bv. pictogrammen)
- Ouderbetrokkenheid – communicatie met ouders vaak moeilijk

1.4.3 Hoe komt het dat allochtone leerlingen vaak minder goed presteren op school?

1 Zelfdeterminatietheorie

Om een antwoord op deze vraag te bieden, wordt er eerst verder ingegaan op bepaalde aspecten die komen kijken bij goede prestaties. Een belangrijke factor die bepalend is voor de prestaties van leerlingen is motivatie. Daarom is het belangrijk dat de bijhorende zelfdeterminatietheorie van Deci en Ryan kort wordt toegelicht.

Motivatie kan autonoom of gecontroleerd zijn. Gecontroleerde motivatie kan door straffen en belonen of schamen en trots zijn tot stand komen. In het eerste geval zal de leerling iets doen omdat hij een beloning verwacht of een straf wil vermijden. In het tweede geval zal de leerling iets doen omdat hij zich anders schaamt of schuldig voelt. Bij beide gevallen ervaren leerlingen een verplichting, een druk (Verstuyf et al., 2014). Een voorbeeld uit de klaspraktijk kan zijn: "Ik maak de taak, want anders krijg ik een nul."

Autonome motivatie is aanwezig wanneer leerlingen iets doen omdat ze dat zelf willen. Dit kan verschillende redenen hebben. De leerling ziet bv. het belang van een bepaalde opdracht in, het past bij zijn/haar waarden en normen of de leerling vindt het gewoon leuk (van der Wulp, 2018). Een voorbeeld uit de klaspraktijk kan zijn: "Ik maak de taak, want ik vind het een leuke en authentieke taak."

Het spreekt voor zich dat er best gestreefd wordt naar autonome motivatie, waarbij leerlingen vanuit hun persoonlijk belang handelen. Deze motivatie biedt uiteraard het meeste kans op succes, waardoor leerlingen zich ook meer competent zullen voelen.

Hoe kan deze autonome motivatie dan gestimuleerd worden? Door in te spelen op de drie psychologische basisbehoeften: autonomie, relationele verbondenheid en competentie. Ten eerste moeten leerlingen zo veel mogelijk het gevoel van autonomie ervaren. Dit kan bv. door leerlingen zelf een keuze te laten maken tussen bepaalde opdrachten. Ten tweede is het belangrijk dat leerlingen zich competent voelen. Het doel of de opdracht moet m.a.w. haalbaar zijn opdat leerlingen ook succes ervaren. Ten slotte is het van belang dat leerlingen een gevoel van verbondenheid ervaren met de mensen in hun leeromgeving (van der Wulp, 2018). De behoeften zijn wereldwijd gangbaar, je vindt ze dus in alle culturen (Vansteenkiste, 2010). Samen zorgen autonomie, verbondenheid en competentie ervoor dat de leerling optimaal kan presteren, maar wat als één van deze componenten ontbreekt?

2 Hoe kunnen we autonome motivatie bij leerlingen bevorderen?

Autonomie wil niet meteen 'zelfstandigheid' zeggen. Zelfstandigheid is volgens de ontwikkelingspsychologie een ontwikkelingsproces waarbij je, naargelang je ouder wordt, meer verlangt naar het zelfstandig zijn. Volgens de zelfdeterminatietheorie kan je niet van elke leerling die zelfstandigheid verwachten. Niet iedereen voelt zich klaar om volledig zelfstandig te functioneren. Onder autonomie verstaat de ZDT dat leerlingen keuzevrijheid ervaren om zo bv. te exploreren waar hun interesses liggen. Wanneer je leerlingen de vrijheid geeft om zelf keuzes te maken, is het van groot belang dat er ook voldoende structuur wordt aangeboden wanneer de aangeboden opties om uit te kiezen te moeilijk

zouden zijn (Vansteenkiste, 2010). Deze structuur bieden is ook van groot belang voor de behoefte aan competentie bij leerlingen (zie verder).

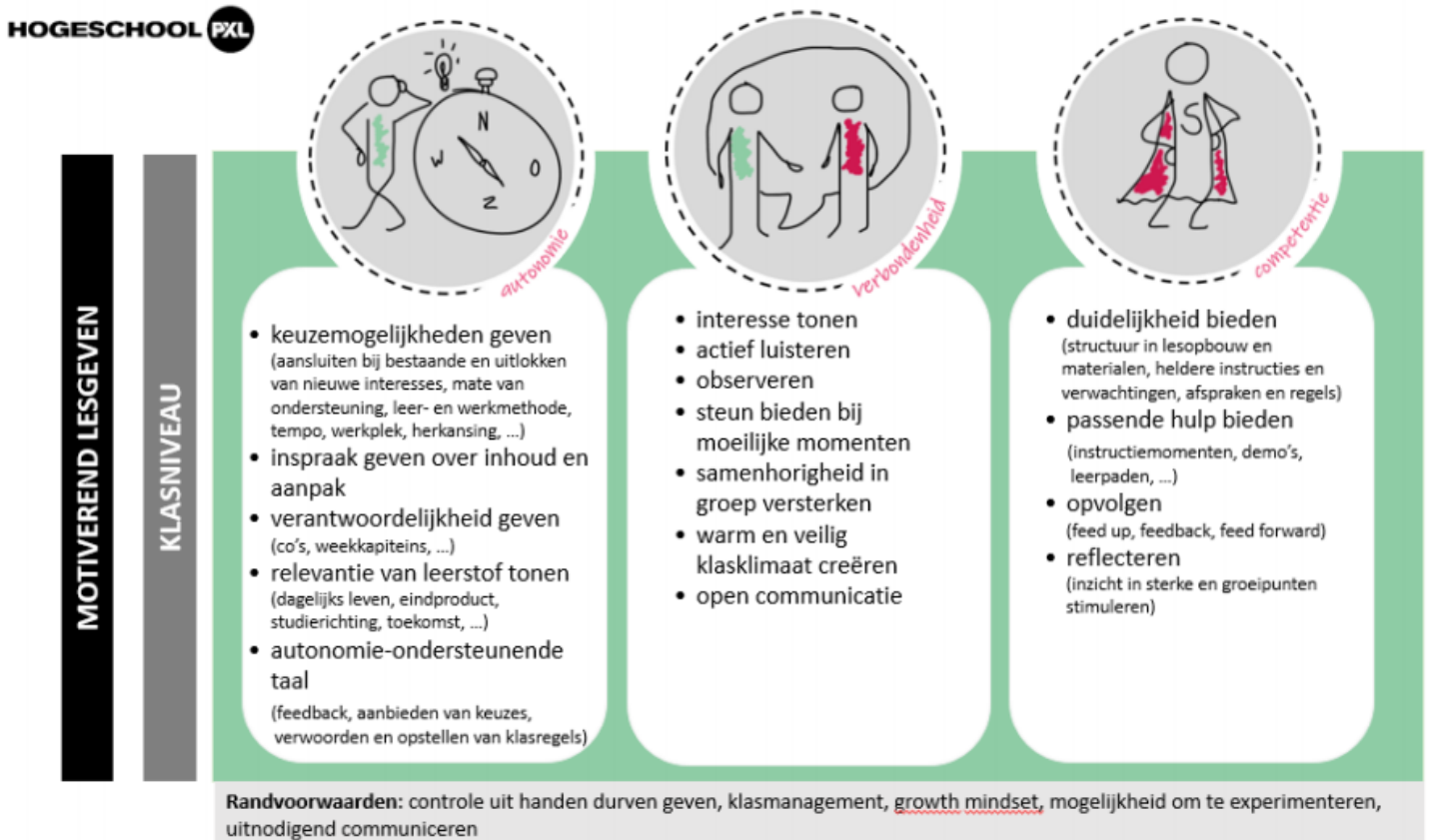
Onderzoek toont aan dat leerlingen zich meer verbonden voelen wanneer ze erkend worden in zijn geheel. D.w.z. dat niet enkel de positieve eigenschappen die wij toeschrijven aan diversiteit erkend moeten worden. Als leerkracht moet je voor een warm en veilig leerklimaat zorgen waar leerlingen ook in zichzelf kunnen geloven. Wanneer er een goede band ontstaat tussen leerling en leerkracht (verbondenheid) nemen leerlingen doelen en waarden vaker over van hun leerkracht. Als leerkracht is het dus van groot belang dat je oprecht betrokken bent. Dit kan je doen door bv. positieve affectie te tonen, toegewijd en beschikbaar te zijn. Bovendien moet je ook voldoende aandacht schenken aan het sociaal-emotioneel klimaat in de klas. Verbondenheid hangt onlosmakelijk samen met de behoefte aan competentie en autonomie. Wanneer leerlingen zich verbonden voelen, zullen ze zich sterker inzetten voor het schoolgebeuren, waardoor ze betere resultaten verkrijgen (van der Wulp, 2018).

Echter veel allochtone leerlingen ervaren minder verbondenheid dan autochtone leerlingen. Er is nog vrij weinig onderzoek uitgevoerd op dit domein, maar een logische verklaring zou kunnen zijn dat ze zich het liefst associëren met mensen die belangrijke kenmerken met hen delen. Vandaar dat allochtone leerkrachten vaak een betere band delen met hun allochtone leerlingen en autochtone leerkrachten met autochtone leerlingen. Deze verbondenheid is nochtans een belangrijke factor om tot autonome motivatie te komen, wat op zijn beurt leidt tot betere resultaten. Daarom is het belangrijk om meer op verbondenheid in te zetten tijdens de lessen, zeker wanneer je in deze multiculturele context terechtkomt (van der Wulp, 2018).

Zoals al eerder aangehaald werd bij het bespreken van de taalontwikkeling, lopen meertalige leerlingen op vlak van taal achter op eentalige leerlingen. Het is van groot belang om deze leerlingen toch succes te laten ervaren opdat ze zich competent voelen. Wanneer leerlingen zich competent voelen, zijn ze meer gemotiveerd en zullen ze zich dus meer inspannen (Vansteenkiste, 2010). Geef hun ook keuzes in bepaalde taalopdrachten (bv.: interesse onderwerp, proces, product, ...), opdat ze zelf achter deze opdracht staan en hun competenties op eigen niveau kunnen laten zien. Aangezien de verbondenheid bij allochtone leerlingen niet optimaal is, zullen leerlingen zich niet voldoende veilig en vertrouwd voelen met de leerkracht en/of klas. Dit zorgt ervoor dat ze vaak geen fouten durven maken in deze leeromgeving, waardoor ze niet voldoende participeren aan de les. Hierdoor missen ze echter ook succeservaringen, wat de behoefte aan competentie niet ten goede komt.

Bovendien hebben leerkrachten vaak lagere verwachtingen van allochtone leerlingen. Leerlingen nemen deze lage verwachtingen over en hierdoor geraken ze gedemotiveerd, want 'het lukt hun toch nooit'. Net zoals de lage verwachtingen overgenomen worden door leerlingen, worden hoge verwachtingen ook overgenomen. Verwacht dus voldoende van je leerlingen en geloof in hun kunnen.

Figuur 2 geeft een overzicht van een aantal voorbeelden van motiverend lesgeven. Hiermee kan je als leerkracht inspelen op de behoefte aan autonomie, verbondenheid en competentie. Daardoor zal de autonome motivatie van de leerlingen verhogen en, zoals al eerder aangegeven werd, ook de motivatie van de leerkracht zelf.

Figuur 2: Voorbeelden motiverend lesgeven, Hornikx & Dierckx (2018)

Wat is inspirerend voor mijn ontwerp onderzoek:

- Autonome motivatie!
- Differentiëren (o.b.v. interesse, leerprofiel en leerstatus) om tegemoet te komen aan de basisbehoeften
- Autonomie: zelf keuzes maken, structuur indien nodig
- Verbondenheid: met omgeving (bv. door cultuur te erkennen en op in te spelen)
- Competentie: doel = haalbaar → succes ervaren (vooral bij taalvaardigheden!), geen lage verwachtingen!
- Relevantie tonen
- Samenhang versterken!
- Warm en veilig klasklimaat
- Duidelijkheid: criteria!
- Opvolging van leerlingen!
- Reflecteren!

3 Het bevorderen en ondermijnen van de motivatie

Autonomie-ondersteunende taal

Volgens Vansteenkiste heeft de manier waarop je communiceert met je leerlingen een sterke invloed op hun motivatie. Wanneer je als leerkracht opdrachten, vragen, opmerkingen, ... op een meer uitnodigende, autonomie ondersteunende manier brengt, zullen leerlingen hier beter naar luisteren en meer gemotiveerd zijn omdat ze zelf het initiatief nemen, niet 'verplicht' worden tot iets. Wanneer je als leerkracht eerder controlerend en eisend communiceert, zal dit de drie psychologische behoeften ondermijnen (2010).

Een voorbeeld ter verduidelijking:

Een leerkracht wil de les beginnen, maar de leerlingen blijven rumoerig verder babbelen. De leerkracht maakt gefrustreerd volgende opmerking: "Jullie zijn 16 jaar en kunnen niet eens in stilte gaan zitten wanneer ik binnenkom. Ik wil dat het nu stil is. Ik had dit niet van jullie verwacht." = **eisend, controlerend**

Door deze uitspraak te doen, geeft de leerkracht negatieve feedback aan de leerlingen, wat competentieondermijnend werkt. Verder creëer je meteen een afstand tussen jou en de leerlingen, wat de verbondenheid niet ten goede komt. Ook is de uitspraak erg autonomieondermijnend, want jij stuurt als leerkracht.

Hoe had deze leerkracht de situatie dan wel kunnen aanpakken en bovendien tegemoet kunnen komen aan de drie behoeften?

Hij had de boodschap anders kunnen verwoorden, door het perspectief van de leerlingengroep in te nemen i.p.v. enkel en alleen te handelen vanuit zijn eigen behoeften. Bv.: "Wat is er aan de hand?". Op die manier verkreeg de leerkracht meer duidelijkheid over het rumoerig gedrag van de leerlingen, voelen de leerlingen zich begrepen en je toont interesse in hun, wat de verbondenheid verhoogt.

= **uitnodigend, autonomie ondersteunend**

→ **Een positieve benadering met aandacht voor de manier van communiceren.**

(Vansteenkiste, 2010)

Door leerlingen meer uitnodigend te benaderen, geef je hun bovendien het gevoel dat ze keuzevrijheid hebben. Ze beslissen dus uiteindelijk zelf wat ze doen.

Voorbeeld:

Wanneer leerlingen een taak "*moeten*" maken:

"Jullie moeten tegen volgende week donderdag een opstel schrijven over een familielid."

Wanneer leerlingen "*uitgenodigd*" worden tot het maken van een taak:

"Ik vraag jullie om tegen het eind van volgende week het opstel in te dienen."

Belonen en straffen

Leerkrachten hanteren vaak een controlerende stijl waarbij ze enkel aandacht schenken aan leerlingen die gehoorzamen. Dit is een signaal naar kinderen toe dat aandacht te koop is. “Wanneer ik goed meewerk en de les volg, geeft de leerkracht mij positieve aandacht.” Aandacht wordt beschouwd als een beloning voor wenselijk gedrag. Het belonen en straffen om bepaald gedrag aan en af te leren, komt uit het operante behaviorisme. De ZDT stelt zich hierbij een aantal vragen. Zo lang je doorgaat met het belonen en bestraffen, werkt deze methode. Maar wat gebeurt er wanneer je deze beloning of straf wegneemt? Uit een onderzoek van Edward Deci blijkt dat beloningen niet altijd een goed effect hebben. Zo toonde hij met een simpel experiment (zie onderstaande kader) aan dat beloning druk zet en autonomieondermijnd werkt. Hierdoor daalt de intrinsieke motivatie (Vansteenkiste, 2010).

Experiment om aan te tonen wat het effect is van belonen:

Laat leerlingen een taak uitvoeren die ze intrinsiek boeiend vinden en maak dan twee groepen. Aan groep A bied je een beloning voor het uitvoeren van de taak, filmpjes kijken bv., aan groep B niet. Na een tijdje filmpjes kijken, laat je de leerlingen kiezen hoe ze zich verder bezighouden: gewoon wachten, in fotoboeken kijken of verder filmpjes kijken.

De kinderen die beloond werden met de filmpjes waren minder geneigd om opnieuw filmpjes te kijken. Ze haalden er geen plezier meer uit.

Beloningen worden vaak ingezet om mensen te controleren: je krijgt een snoepje als je je huiswerk maakt. Op die manier probeer je het gedrag van deze persoon te sturen. Dat werkt autonomieondermijnd. Wanneer je eerder onverwacht een beloning geeft, zal het de intrinsieke motivatie niet ondermijnen.

Voorbeeld:

“Omdat je zo een goed eindwerk gemaakt hebt, gaan we samen naar de Kinopolis om een film te kijken.”

Aangezien je op het moment dat je aan je eindwerk werkte nog geen idee had van de film, werd jouw gedrag niet gestuurd door een ander persoon.

Toch schuilt hier nog de vraag of er op deze manier geen bepaalde verwachting zal groeien bij het kind. “Wie weet wat ik volgende keer zal krijgen...” Hierdoor kan je wel in een motivatieondermijnende cirkel terechtkomen.

Beloningen hoeven niet per se autonomieondermijnd te zijn, maar we moeten meer aandacht schenken aan de manier waarop we belonen. Zo wordt er soms een beloning gegeven aan de meest getalenteerde van de klas. Op die manier zet je enkel deze leerling zijn competentie in de verf en niet die van andere kinderen, die misschien ook hun best hadden gedaan. Dan kan de beloning zorgen voor jaloezie of rivaliteit. Toch kan je niet iedereen de beloning beloven, aangezien dan de competentiewaarde ervan nihil is. Het zou dus beter zijn wanneer we competenties op een andere manier in de verf zetten:

intrapersoonlijk, de vooruitgang van leerlingen doorheen heel het schooljaar beklemtonen (Vansteenkiste, 2010).

Competitie

Wanneer leerlingen onderling competitie ervaren, kan dit motiverend werken. Ze streven dan extrinsieke doelen na. Maar dit kan ook competentieondermijnend werken, want je voelt je minder waard dan de persoon die bv. beter kan rekenen, schrijven, ... dan jou. Dit zet extra druk op het functioneren van de leerling, aangezien deze een extra inspanning zal willen leveren om te kunnen volgen (Vansteenkiste, 2010).

Wederzijdse motivatie

Wanneer er tegemoet wordt gekomen aan de behoefte aan verbondenheid, competentie en autonomie bij leerlingen, zal de autonome motivatie van deze leerlingen toenemen. Als je als leerkracht in een klas kan werken die meer autonoom gemotiveerd is, zal dat ook effect hebben op je eigen motivatie als leerkracht. Bovendien zorgen beter gemotiveerde leerkrachten voor meer leerwinst bij leerlingen (Platiau, 2018).

Wat is inspirerend voor mijn ontwerponderzoek:

- Autonomie-ondersteunende taal
- Belonen zonder verwachtingen → kritisch zijn in beloningssysteem
- Competitie is niet altijd motiverend → competentieondermijnend
- Wederzijdse motivatie tussen leerling en leerkracht

2 Praktijkonderzoek

Ik heb er enerzijds voor gekozen om een interview af te nemen bij een Limburgse leerkracht die tewerkgesteld is in Brussel. Anderzijds heb ik verschillende leerkrachten uit Limburg die ook tewerkgesteld zijn in Limburg, bevroegd via een korte enquête:

<https://forms.gle/JKbUdKM8Ugtsc1a86>

Deze enquête werd beantwoord door 47 leerkrachten.

Ik beoog te bevragen wat leerkrachten uit Limburg precies weerhoudt om naar Brussel te keren en waarom een aantal van hen net wel die keuze maken. Ook wil ik weten met welke uitdagingen deze laatste groep (nog steeds) geconfronteerd wordt en hoe ze deze aanpakken.

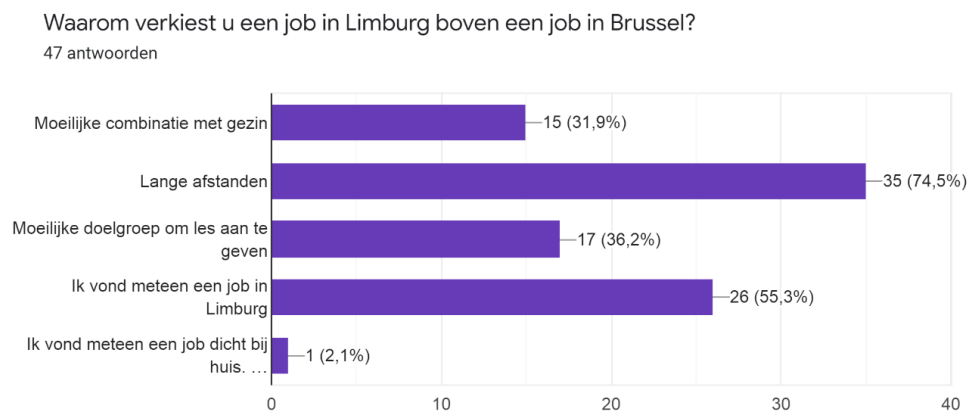
In de volgende paragrafen bespreek ik de resultaten van de vragenlijsten en maak ik o.b.v. deze resultaten een conclusie.

2.1 Welke factoren bepalen mee of Limburgse leerkrachten al dan niet voor een job in een grootstad (Brussel) kiezen?

Deze vraag tracht ik te beantwoorden door de combinatie van een interview en een enquête. Het interview heb ik afgenomen bij een leerkracht uit Limburg die tewerkgesteld is in Brussel en de enquête werd afgenomen bij leerkrachten die in Limburg tewerkgesteld zijn.

Uit de literatuurstudie blijkt dat vooral de diversiteit in de klassen afschrikt. Zo moeten ze meer rekening houden met taalbarrières, maar ook met culturele verschillen.

Uit de vraag “Waarom verkiest u een job in Limburg boven een job in Brussel?” blijkt dat 31,9% van de leerkrachten het moeilijk combineerbaar vindt met een gezin. 74,5% van hen geeft aan dat ze de lange afstanden niet zien zitten. Verder geeft 36,2% aan dat ze de doelgroep moeilijk vinden om les aan te geven. Ook vond 55,3% van hen meteen een job in Limburg. Ik vond meteen een job dicht bij huis. ...

Figuur 3: Vragenlijst leerkrachten Limburg - vraag 1

Wanneer de vraag “Denkt u dat lesgeven in de grootstad anders is dan hier in Limburg? Waarom wel/niet?” gesteld werd, kwamen volgende antwoorden voornamelijk aan bod:

- Verschillende culturen die samenkomen
- Vermoeiender (lange afstanden – doelgroep)
- Andere mentaliteit
- Anderstalige leerlingen
- In Limburg ook vaak te maken met verschillende culturen
- Meer differentiëren
- Uitdagender
- In Limburg (= kleinschaliger) heb je een meer persoonlijke band met leerlingen.

Wat is inspirerend voor mijn ontwerponderzoek:

- 36,2% geeft aan dat de doelgroep moeilijk is
- Culturele en talige diversiteit
- Differentiëren

2.2 Op welke manier kan een leerkracht uit Limburg meer aansluiting vinden bij leerlingen in een grootstedelijke context?

Uit de literatuurstudie blijkt dat leerkrachten meer aansluiting kunnen vinden bij deze leerlingen door cultureel responsief les te geven en in de behoefte aan autonomie, verbondenheid en competentie te voorzien.

2.2.1 De behoefte aan autonomie, verbondenheid en competentie

Uit het praktijkonderzoek, de vragen uit het interview vindt u achteraan terug in bijlage 1, blijkt dat inspelen op talenten van leerlingen en deze ook benoemen (competentie) verbindend werkt. Ook helpt het om leerlingen te stimuleren om elkaar te helpen, hierdoor versterkt de band onderling. Bovendien moet je elke stap, hoe klein deze ook is, als een enorme stap vooruit zien en het ook weer telkens benoemen. Op die manier zullen leerlingen zich competent voelen, wat de motivatie weer bevordert. Ook geeft de leerkracht aan dat je niet mag opgeven, veel meer geduld en een zeer open houding moet hebben. Deze kenmerken tonen aan dat er wel degelijk een andere mentaliteit heerst en dus een andere aanpak vereist is. Hij geeft ook een mooi voorbeeld aan van uit zijn klaspraktijk. De leerlingen mogen bv. autonoom kiezen op welke manier ze een bepaalde taak maken: tekeningen, woorden, ... Dit geeft een gevoel van autonomie. Vervolgens blijkt een van deze leerlingen heel goed te kunnen tekenen. De leerkracht ziet dit en benoemt dit ook, waardoor hij tegemoetkomt aan de behoefte aan competentie bij deze leerling. Andere leerlingen pikken dit compliment op en vragen de leerling om hulp bij het tekenen. Dit zorgt ook voor de verbondenheid tussen de leerlingen onderling en bovendien ook tussen de leerling en de leerkracht. In het begin moet je echt inzetten op hun talenten en welbevinden.

2.2.2 Culturele en talige diversiteit

Zoals de talige diversiteit van de leerlingen vaak als een probleem beschouwd wordt, is dat ook het geval bij hun ouders. Niet alleen aansluiting vinden bij leerlingen wordt hierdoor bemoeilijkt, maar ook bij de ouders. Zij staan tenslotte in voor de opvoeding en horen ook betrokken te worden bij het leerproces van hun kind. De literatuurstudie geeft aan dat ouders betrekken en waarderen een positief effect heeft op de algemene betrokkenheid tussen de school- en thuisomgeving. De leerkracht kan dit ook beamen en geeft aan dat zijn school inzet op deze betrokkenheid door bv. een tolk te voorzien tijdens oudercontacten, ouderwerkgroepen, koffie-momentjes, ... Verder vindt hij dat je de culturele en talige diversiteit als een kracht moet zien en moet benutten om zo van elkaar te leren. Dit stemt ook overeen met de bevindingen rond culturele diversiteit in de literatuurstudie. Leer de verschillen en gelijkenissen kennen in elkaars culturen en leer deze ook erkennen en waarderen. De leerkracht zelf doet dit a.d.h.v. een verwachtingenlijn waardoor diversiteit duidelijke zichtbaar wordt. Dit is weer een kans op diversiteit bespreekbaar te maken.

De praktijk leert ons echter ook dat leerkrachten in hun opleiding niet goed voorbereid worden op deze grootstedelijke context met veel diversiteit. De leerkracht geeft in het interview ook aan dat hij zelf veel heeft moeten uitzoeken en proberen, wegens gebrek aan didactische principes rond de grootstedelijke context gedurende zijn opleiding. Hoe kan het dan ook anders dat, volgens de literatuur, leerkrachten uit Limburg nauwelijks aansluiting vinden bij deze doelgroep? Een simpele basisopleiding volstaat niet om leerkrachten voor te bereiden op en job in het onderwijs in een grootstad als Brussel. Toch wordt er vaak verwezen naar deze jobs als mogelijke oplossing voor het tekort aan jobs in Limburg.

Wat is inspirerend voor mijn ontwerponderzoek:

- Het tegemoetkomen aan de behoefte aan autonomie, verbondenheid en competentie werkt motiverend
- Inzetten op talenten en welbevinden
- Diversiteit bespreekbaar maken
- Er is te weinig aandacht binnen de lerarenopleiding voor deze grootstedelijke uitdagingen! → Er is nood aan specifieke didactiek, werkvormen, bundels, ... om mee aan de slag te gaan.

2.3 Welke verwachtingen en noden ervaren leerlingen uit een grootstedelijke context?

Dit deel van het praktijkonderzoek heeft niet kunnen plaatsvinden door de coronacrisis. De vragen kunnen wel nog gebruikt worden voor verder onderzoek.

1. Wat vind je de belangrijkste eigenschap van een leerkracht? (Duid er drie aan).
 - a. Een leerkracht die er goed uitziet.
 - b. Een leerkracht die veel weet over zijn vak
 - c. Een leerkracht die soms vraagt hoe het met je gaat.
 - d. Een leerkracht die grappig is
 - e. Een leerkracht die interesse heeft in je vrije tijd, thuis, ...
 - f. Een leerkracht die... (Vul zelf aan.).
2. Vind je het belangrijk dat een leerkracht rekening houdt met verschillende culturen binnen de klas?
 - a. Hoe zou je leerkracht dat kunnen doen volgens jou?
3. Vind je het belangrijk dat een leerkracht rekening houdt met verschillende talen binnen de klas?
 - a. Op welke manier zou je leerkracht dat dan moeten doen?
4. Vind je het belangrijk om een goede band op te bouwen met je leerkrachten?
5. Wordt de thuistaal (anders dan Nederlands) op school geaccepteerd? Zo ja, op welke manier?
6. Voel je je verbonden met je klasgenoten? Met je leerkracht? Geef een voorbeeld hoe dat komt.

3 Ontwerponderzoek

De ondertitel van mijn bachelorproef is “Een project om tegemoet te komen aan de behoefte aan verbondenheid bij beroepsleerlingen van Don Bosco SPW uit de tweede graad”. Ik start dus eerst met een korte beschrijving van de Brusselse school waar ik les zal geven. Don Bosco SPW is een school gelegen in Sint-Pieters-Woluwe, een relatief rijke gemeente. Daar stelt men vast dat steeds minder leerkrachten uit Limburg naar Brussel keren om les te geven, dit terwijl er veel vacatures blijven openstaan. Zelf geeft de school aan dat dit vaak te wijten valt aan de reputatie van de Brusselse jongeren.

Aangezien mijn bachelorproef sterk inspeelt op de verbondenheid met de groep (leerkracht – leerlingen) en onderling, werk ik richting een multicultidag waarbij alle culturen op school aan bod komen. De school organiseert zelf al een multicultidag, maar ik wil graag enkele aanbevelingen doen zodat deze dag nog meer in het teken staat van verbondenheid. Met een leerlingenbundel en een ik-boekje geef ik de nodige sturing richting deze dag. De bundel houdt rekening met verschillende principes: cultureel responsief lesgeven, de behoefte aan autonomie, verbondenheid en competentie, taalontwikkellend lesgeven, ... Op die manier tracht ik de motivatie van de leerlingen te verhogen, waardoor hun prestaties ook zullen verhogen. Bovendien zal hierdoor de motivatie van de leerkracht zelf ook verhogen.

Door de coronacrisis heb ik het ontwerp jammer genoeg niet kunnen uittesten in de klas.

3.1 Hoe kan je als leerkracht op een motiverende manier cultureel responsief lesgeven in een diverse klas

Binnen dit luik bespreek ik de leerlingen- en leerkrachtenbundel die ik heb ontworpen voor het vak PAV in de tweede graad in een grootstedelijke context. Hierbij staan de culturele en talige diversiteit centraal. Er wordt bovendien ingespeeld op de behoefte aan autonomie, verbondenheid en competentie, waardoor de autonome motivatie van de leerlingen zou toenemen. Door de coronacrisis heb ik het ontwerp helaas niet kunnen testen.

3.1.1 Hoe kan een leerkracht motiverend lesgeven volgens het ABC-model om de verbondenheid met de groep (leerkracht – leerling) en onderling te vergroten?

Het ABC-model helpt om tegemoet te komen aan de behoeften van leerlingen. Dit model vormt dan ook de leidraad in mijn leerlingenbundel. In onderstaande tabel vind je voorbeelden van opdrachten die tegemoetkomen aan deze behoeften en enkele tips voor de leerkracht. Belangrijk hierbij is dat de leerkracht zelf ook participeert in de mate van het mogelijke om zo de verbondenheid met de groep (leerkracht-leerling) te vergroten. Bovendien voldoen de opdrachten steeds aan de kenmerken van cultureel responsief lesgeven.

	Hoe komt dit in de bundel aan bod?	Tips voor de leerkracht
Autonomie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Autonomie-ondersteunende taal in de opdrachten 2. De leerlingen mogen zelf kiezen hoe ze de eerste pagina van hun boekje (hoe ze zichzelf zien) vormgeven. Dit kan met woorden, tekeningen, ... 3. De leerlingen mogen kiezen hoe ze hun wapenschild vormgeven. 4. De leerlingen mogen kiezen welk artikel uit de actualiteit ze willen bespreken voor het gekozen land. 5. De leerlingen mogen zelf kiezen of ze zich willen uitdrukken m.b.v. de kaartjes of liever zelf iets bedenken. 6. De leerlingen stellen zelf een kleine planning op. 7. De leerlingen mogen zelf een recept kiezen. Bovendien mogen ze ook kiezen via welk medium ze dit 	<p>Je kan zelf een voorbeeld maken zodat de leerlingen duidelijk weten wat je van hen verwacht.</p> <p>Het is vaak moeilijk om echt tot een reflectie te komen: “Wat heb je hieruit geleerd?”. Ondersteun deze stap dus goed m.b.v. richtvragen en de reflectiekaart.</p> <p>Let op: wijs naar het belang van het nieuws: het moet relevant nieuws zijn!</p> <p>Let op: leerlingen zijn dit vaak niet gewoon en hebben nood aan ondersteuning!</p> <p>Vraag eens wat ze zelf het makkelijkst vinden. Is er een verschil tussen een kookboek en recepten op het internet?</p>

	<p>zoeken: een kookboek of het internet.</p> <p>8. Ze kiezen zelf welke gerechten op de multicultidag gemaakt worden</p> <p>9. De leerlingen mogen zelf kiezen waar het verhaal achter de foto over gaat.</p> <p>10. De leerlingen mogen zelf een boek, serie/film liedje in de thuistaal kiezen.</p>	
Verbondenheid	<p>1. Het uiteindelijke doel is een multicultidag, waarbij alle culturen centraal komen te staan.</p> <p>2. Kennismaking via identiteitsfiche: ze komen zo al heel wat over elkaar te weten en merken de diversiteit in de klas op.</p> <p>3. De leerlingen mogen bij elkaar op de achterkant van de eerste pagina een vraag noteren, complimentje geven, een eigenschap toekennen, ...</p> <p>4. Ze stellen hun wapenschild voor aan elkaar en leren elkaar nog beter kennen.</p> <p>5. De leerlingen werken aan een positieve relatie door elkaar talenten toe te schrijven.</p> <p>6. Door na te gaan met welk land de leerlingen zich identificeren, geef je hen de ruimte om een eigen identiteit te hebben. Bovendien wordt deze identiteit in de klas aanschouwelijk gemaakt (vlagjes ophangen volgens juiste ligging).</p> <p>7. Om te weten volgens welke ligging de vlaggen moeten hangen, zullen</p>	<p>Geef duidelijk aan wat het precieze doel is van de opdrachten i.f.v. de multicultidag.</p> <p>Als leerkracht is het belangrijk om deze diversiteit bespreekbaar te maken!</p> <p>Als leerkracht is het wel belangrijk om het welbevinden van elke leerling centraal te stellen. Maak op voorhand met de leerlingen duidelijke afspraken! Bv.: geen haatdragende opmerkingen, respectvol zijn tegenover elkaar, elkaar niet uitlachen, ... Wijs op een vertrouwensband met elkaar, binnen de klas.</p> <p>Leerlingen waarvan de ouders bv. uit Turkije komen, maar zelf hier geboren zijn, kunnen zich identificeren met België, maar ook met Turkije. Laat ze zelf kiezen met welk land zij zich willen identificeren. Dit vormt een onderdeel van het respect hebben voor elkaars cultuur.</p>

	<p>de leerlingen moeten samenwerken. Ze moeten in interactie gaan en elkaar helpen.</p> <p>8. Het is goed voor de relationele verbondenheid om over gevoelens te praten.</p> <p>9. De leerlingen leren elkaars thuisomgeving kennen en ontdekken hierdoor verschillen, maar vast en zeker ook gelijkenissen.</p> <p>10. De leerlingen mogen een foto van de personen in hun omgeving in de klas ophangen naast hun vlag.</p> <p>11. De leerlingen reageren op elkaars Instagram berichten.</p> <p>12. De leerlingen leren verschillende omgangsvormen en beschrijven de meest belangrijke voor zichzelf. Op die manier leren ze van elkaar wat ze belangrijk vinden in de omgang met elkaar, met anderen.</p> <p>13. De leerlingen geven elkaar tips en tops</p> <p>14. Een kookboek van 'de klas' zorgt voor een samenhangsgevoel. Ze hebben allemaal hun bijdrage geleverd om dit resultaat te verkrijgen.</p> <p>15. De leerlingen leren kennismaken met elkaars eetcultuur.</p>	<p>Het kan zijn dat jongens minder graag over gevoelens praten, omdat dit 'niet stoer' is. Je kan vanuit een filosofisch gesprek over gevoelens vertrekken om zo een bredere betekenis te geven aan 'gevoelens'. Waarom delen we onze gevoelens? Is dat noodzakelijk?</p> <p>Zorg voor een veilig klasklimaat waarin er open gecommuniceerd kan worden. Let op: niet enkel de focus op verschillen leggen → Welke gelijkenissen zijn er?</p> <p>Diversiteit bespreekbaar maken! Je komt misschien verschillende soorten gezinssamenstellingen tegen, alsook verschillende culturele achtergronden</p> <p>Bewaak de veilige leeromgeving goed! Online worden vaak haatdragende reacties gepost. Maak duidelijk dat dit niet kan!</p>
--	---	---

	<p>16. Ouderbetrokkenheid verhogen door de workshops op de multicultidag en de informatie over lezen in de eigen thuistaal te voorzien.</p>	
<p>Competentie</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. De OVUR-methode biedt structuur en houvast aan de leerlingen. 2. Door de doelstellingen en pictogrammen weten de leerlingen wat ze kunnen verwachten (duidelijke verwachtingen) 3. Ze krijgen doorheen de bundel tussentijdse feedback van de leerkracht en ook soms van hun klasgenoten. 4. De positieve opmerkingen van hun klasgenoten in hun boekje geven hun de bevestiging of leren hun net iets nieuws over zichzelf bij. 5. Er wordt feedback gegeven op het wapenschild door de leerlingen en de leerkracht. Ook krijgen de leerlingen een schrijfkader en duidelijke verwachtingen. 6. De leerlingen kunnen gebruik maken van talentenkaartjes om elkaars talenten te benoemen. Zo voelen ze zich erkend. Bovendien worden ze uitgedaagd om kritisch na te denken over hun talent (boom) en krijgen ze een duidelijk voorbeeld. 7. De leerlingen worden uitgedaagd om de juiste ligging van de landen te zoeken. Ook wordt er een schrijfkader aangereikt. 8. Er wordt gebruik gemaakt van een schrijfkader om het artikel te ontleden en toe te lichten. 9. De leerlingen krijgen gevoelskaartjes om hun gevoelens te verduidelijken, aangezien dit vaak een moeilijk 	<p>Maak deze methode visueel zichtbaar in de klas door ze ergens op te hangen (bv. affiche naast het bord, opbouw werkbladen, les, ...)</p> <p>Bespreek deze ook mondeling! Ga na of alles duidelijk is voor de leerlingen.</p> <p>Ondersteun de leerlingen hierin. Start bv. met kleine tips en tops te geven en bouw het geleidelijk aan op.</p> <p>Ondersteun deze feedback goed. Reik woorden, zinnen of schrijfkaders aan om de leerlingen te ondersteunen in het formuleren van feedback.</p> <p>Verifieer bij de leerlingen of ze zichzelf hierin herkennen wanneer ze een talent toegewezen krijgen.</p>

	<p>aspect is voor leerlingen die de Nederlandse taal niet machtig zijn.</p> <p>10. De leerlingen krijgen een argumentatiefiche en schrijfkader aangeboden om hun mening te onderbouwen.</p> <p>11. De leerlingen krijgen criteria aangeboden die duidelijkheid schept over de verwachtingen (Instagrampagina en 'comment')</p> <p>12. De leerlingen krijgen criteria en een voorbeeld aangeboden die duidelijkheid schept over de verwachtingen (poster)</p> <p>13. Duidelijke structuur rond de regel van drie</p> <p>14. Duidelijk voorbeeld van een recept</p> <p>15. Leerlingen schatten zichzelf in op vlak van taal: rups of vlinder.</p> <p>16. De leerlingen krijgen duidelijke verwachten door vooropgestelde criteria (boek, serie/film, liedje).</p>	<p>Sta hier lang genoeg bij still! Eventueel extra functionele oefeningen aanbieden. Veel leerlingen worstelen hiermee!</p>
--	---	---

3.1.2 Hoe kan je best rond taalverrijking werken?

Uit de literatuurstudie en het praktijkonderzoek blijkt dat woordenschatverrijking essentieel is. Ga daarom moeilijke woorden niet uit de weg, maar probeer ze te verklaren en meermaals te betrekken in je lessen. In de leerlingenbundel wordt er vaak rond taal gewerkt. Er worden vooral veel oefenkansen voorzien in spreekvaardigheden, aangezien ze de taal op die manier vlot zullen beheersen en het is ook goed voor de verbondenheid binnen de groep. Verder wordt er ook voorgelezen, de moedertaal betrokken en ingespeeld op de interesse en het niveau van de leerlingen. Doorheen de lessenreeks is er veel aandacht voor interactie in de klas, gekaderd in een warme en veilige leeromgeving waar leerlingen fouten mogen maken.

3.1.3 De leerlingenbundel

Rekening houdend met het literatuur- en praktijkonderzoek, ontwikkelde ik een leerlingenbundel die volledig opgesteld is rond het ABC-model, het cultureel responsief lesgeven en taalverrijking.

Link naar Google Drive voor de leerlingenbundel in PDF:

https://drive.google.com/file/d/1Xk_T2_7zZR9EGNIAqtGOBMG1xOtUkSVn/view?usp=sharing

SAMEN STERKER

Project Algemene Vakken

GELUKKIG!

Gelukkig zijn we niet allen hetzelfde... Zo kunnen we elkaar versterken!

Ine Briers

2019-2020

Deze bundel is van: _____

Klas: _____

Inhoud

1. PLANNING	2
2. PICTOGRAMMEN	4
3. INLEIDING	5
4. OVUR - METHODE	6
5. KENNISMAKING	7
6. MIJN IK-BOEKJE.....	8
7. MIJN WAPENSCHILD	10
8. TALENTENBOOM	14
9. LAND IN DE KIJKER	17
10. GEVOELENSMUUR	20
11. MIJN LEVEN THUIS.....	22
12. MIJN LEVEN IN 'T STAD	28
13. HET GROTE KLASKOOKBOEK.....	35
14. BOOKFLIX AND CHILL?	40
15. EVALUATIE	46
MIJN LEVEN THUIS.....	46
MIJN LEVEN IN 'T STAD.....	47
BOOKFLIX AND CHILL.....	48
16. Bijlagen	49
Bijlage 1: reflectiekaart	49
Bijlage 2: wapenschild	50
Bijlage 3: talentenboom	51
Bijlage 4: argumentatiefiche.....	52
Bijlage 5: voorbeeld van poster	53

1. PLANNING

WEEK	UUR	INHOUD
1	2	<ul style="list-style-type: none"> • Uitleg bundel + project • Pictogrammen overlopen • Inleiding overlopen • OVUR-methode uitleggen • Kennismakingsopdracht • Mijn ik-boekje
	2	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoelensmuur • Mijn wapenschild
	2	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoelensmuur • Land in de kijker
2	2	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoelensmuur • Mijn leven thuis: opdracht 1 • Mijn leven thuis: opdracht 2 mondeling bespreken + stap oriënteren en voorbereiden <p>! Opdracht 2: ongeveer een maand vooraleer iedereen aan bod is geweest (afhankelijk van klasgrootte)</p> <p>→ Opdracht 3 kan pas plaatsvinden wanneer iedereen aan de beurt is geweest</p>
	2	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoelensmuur • Mijn leven thuis: opdracht 4
	2	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoelensmuur • Mijn leven in 't stad: opdracht 1 • Mijn leven in 't stad: opdracht 2
3	2	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoelensmuur • Mijn leven in 't stad: opdracht 3 • Mijn leven in 't stad: opdracht 4 (stap oriënteren en voorbereiden)
	2	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoelensmuur • Mijn leven in 't stad: opdracht 4
	2	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoelensmuur • Het grote klaskookboek: opdracht 1

4	2	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoelensmuur • Het grote klaskookboek: afwerking opdracht 1 • Het grote klaskookboek: opdracht 2 • Het grote klaskookboek: opdracht 3
	2	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoelensmuur • Bookflix and chill: rupsen en vlinders indelen • Bookflix and chill: opdracht 1A+B • Bookflix and chill: opdracht 2 stap oriënteren en voorbereiden mondeling overlopen → tijd tot volgende les om keuze te maken
	2	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoelensmuur • Bookflix and chill: opdracht 2 voorbereiden in de klas (nog geen presentatie) • Bookflix and chill: opdracht 3
5	2	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoelensmuur • Bookflix and chill: opdracht 2 presentaties

2. PICTOGRAMMEN

Lees de tekst

Schrijf ook in je ik-boekje

Maak op de computer

Denk eerst goed na

Spreekopdracht

Zoek op het internet

Overleg in groep

Luister naar de leerkracht of naar elkaar.

Je mag je gsm gebruiken

Bekijk goed of je alle onderdelen van de opdracht volbracht hebt!

Controleer elkaars werk. Ga na wat beter kan en wat al goed is!

Bekijk je opdracht opnieuw na de controle door je klasgenoot. Wat kan je aanpassen?

3. INLEIDING

Welkom!

Via deze bundel zullen we elkaar beter leren kennen. De bundel bestaat uit afzonderlijke opdrachten die later samen een geheel zullen vormen op de multicultidag. Elke opdracht is dus belangrijk om tot een mooi geheel te komen.

Met de opdrachten ga je jezelf en de anderen beter leren kennen, maar ga je ook dingen leren. Om na te gaan of je de doelen bereikt hebt, kan je naar de evaluatiecriteria en de doelstellingen ¹kijken die bij de opdrachten staan.

Zelfevaluatie

Per opdracht vind je in de bundel ook een tabel met de te bereiken doelstellingen terug. Geef telkens aan of je de doelstelling niet, deels, voldoende of goed beheerst. Niet alleen de leerkracht kijkt dus of je het doel hebt bereikt, maar ook jijzelf zal een beoordeling maken. De beoordeling van jezelf en de leerkracht vormen jouw eindbeoordeling.

Feedback

Doorheen de opdrachten krijg je ook steeds feedback van je leerkracht: wat heb je al goed gedaan? Waar moet je nog aan werken? Deze feedback is belangrijk om toe te passen. Er wordt gekeken naar wie rekening houdt met de gekregen feedback. Ook zal je af en toe gevraagd worden om het werk van je klasgenoten te bekijken en zelf feedback geven.

Multicultidag

Uiteindelijk volgt er de multicultidag, een dag waarbij alle culturen, verschillen én gelijkenissen centraal staan. We omarmen dat iedereen anders is en bekijken dit als iets positief.

¹ Een doel dat je probeert te behalen.

4. OVUR - METHODE

Binnen deze bundel zal je werken volgens de **OVUR-methode**.

<p>Wat is de OVUR-methode?</p>	<p>Je zal volgens een vast stappenplan een opdracht uitvoeren. Dit stappenplan bestaat uit vier stappen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Oriënteren</i> 2. <i>Voorbereiden</i> 3. <i>Uitvoeren</i> 4. <i>Reflecteren</i>
<p>Wat doe ik bij elke OVUR-stap?</p>	<p>1. <u>ORIËNTEREN</u> O</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat wordt er verwacht in de opdracht? - Wat weet ik over de opdracht/het onderwerp? - Wat wil ik bereiken? - Hoe kan ik dit doen? - Wat heb ik nodig? - Hoeveel tijd krijg ik om de opdracht te maken? <p>➔ Je gaat de opdracht verkennen voor je er echt aan begint!</p>
	<p>2. <u>VOORBEREIDEN</u> V</p> <ul style="list-style-type: none"> - Materiaal klaarleggen - Indien nodig brainstormen, gegevens verzamelen, ... - Eventueel een taakverdeling maken - De verschillende stappen van de opdracht overlopen <p>➔ Je gaat je klaarmaken om echt aan de opdracht te beginnen!</p>
	<p>3. <u>UITVOEREN</u> U</p> <ul style="list-style-type: none"> - Je maakt de opdracht met aandacht voor: <ul style="list-style-type: none"> • Vormvereisten van de taak (hoe moet het eruit zien?) • Hoofd- en bijzaken: wat is echt belangrijk? Wat is minder belangrijk? • Oorzaak en gevolg • Hoeveel tijd heb ik voor de opdracht?
	<p>4. <u>REFLECTEREN</u> R</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoe heb je het gedaan? - Is de opdracht goed uitgevoerd? - Waren er problemen, moeilijkheden? - Hoe kan je het in de toekomst nog beter doen? - Is het gelopen zoals ik verwacht had?

5. KENNISMAKING

Om elkaar wat beter te leren kennen, vullen we een *identiteitsfiche* in.

Wat is dat?! Deze fiche vertelt ons iets meer over wie je bent, waar je vandaan komt, ...

Vul de identiteitsfiche in en geef deze af aan de leerkracht. De leerkracht verzamelt alle fiches en deelt deze willekeurig weer uit. Samen probeer je te achterhalen van wie de identiteitsfiche is.

Leeftijd	
Geslacht	
Land van herkomst	
Moedertaal	
Woonplaats	
Uiterlijk kenmerk (bv. oogkleur, moedervlek, tatoeage, haarkleur, ...)	
Favoriete liedje	
Favoriete kleur	
Leukste hobby	

6. MIJN IK-BOEKJE

Zelfevaluatie

Hier vind je de **doelstellingen** terug waar je rond zal werken binnen deze opdracht. Wanneer je klaar bent met deze opdracht, zou je deze doelstellingen bereikt moeten hebben. Geef **na het maken** van de opdrachten aan of je de doelstelling niet, deels, voldoende of goed beheerst. Je krijgt vervolgens ook **feedback** van je **leerkracht**.

Wat heb ik geleerd?

Opdracht 1: Mijn ik-boekje	Leerling				Leerkracht			
								
1. Je kan minstens drie kenmerken van jezelf duidelijk weergeven in je ik-boekje.								
2. Je hebt respect voor je medeleerlingen.								

 = Dit beheers ik niet, ik heb nog veel hulp nodig.

 = Dit beheers ik deels, maar ik kan nog wat hulp gebruiken.

 = Dit beheers ik voldoende. Ik kan het zelfstandig, zonder hulp.

 = Dit beheers ik goed, ik kan anderen ook helpen.

Feedback van de leerkracht:

Opdracht 1: Mijn ik-boekje

Doorheen deze lessenreeks zal je een **ik-boekje** bijhouden waarin je verschillende opdrachten zal maken. Dit boekje heb je dus elke les nodig, beschouw het als een soort van dagboek waarin je alles noteert. Buiten de opdrachten mag je ook je ik-boekje aanvullen met dingen die jou interessant lijken en je graag wilt delen met anderen.

Maak van de eerste pagina van je ik-boekje een **pagina over jezelf**. Hoe zie jij jezelf? Dit kan een zelfportret zijn, losse woorden, een tekst, quotes, ... Je mag creatief zijn en volledig zelf kiezen hoe je dit aanpakt. Noteer ook zeker je **naam** in het boekje. Dat is nodig omdat we in elkaars boekje, op de achterkant van de eerste pagina, iets zullen noteren voor elkaar.

Hou zeker rekening met volgende **criteria** tot succes:

- Zorg ervoor dat **minstens drie kenmerken** van jezelf naar voorkomen via:
 - Een zelfportret
 - Losse woorden
 - Een tekst
 - Quotes
 - ...
- Noteer je **naam** in het boekje
- **Let op!** Het is belangrijk dat je **respectvol**² blijft tegenover elkaar. Iedereen heeft sterktes en behoort tot onze klasgroep.

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Ik-boekje + schrijfmateriaal
- Elkaars ik-boekje

1. Maak nu van de **eerste pagina** in je ik-boekje een pagina over jezelf. Hou hierbij rekening met de vooropgestelde **criteria**. Verder mag je zelf kiezen wat je ermee doet. Vergeet je **naam** niet te noteren!

2. Wanneer je klaar bent met deze eerste pagina, geef je je boekje door aan je klasgenoten. Je noteert op de achterkant van de eerste pagina bij elke klasgenoot en de leerkracht een **vraag**, **compliment**, ... iets wat je kwijt wilt. De leerkracht zal dit ook bij jullie doen. **WEES JEZELF**

Een aantal voorbeelden:

<ul style="list-style-type: none"> • Je hebt een mooie naam • Je hebt een leuke pull aan • Ik vind het leuk dat jij ... 	<ul style="list-style-type: none"> • Je bent heel vriendelijk • Je bent grappig • ...
--	--

**ER ZIJN AL
ZOVEEL ANDEREN**

Loesje

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst.

² Probeer je in de ander te verplaatsen. Zou jij deze opmerking leuk vinden? Neem je de andere persoon serieus? Heb je dus respect voor deze persoon in zijn geheel?

7. MIJN WAPENSCHILD

Zelfevaluatie

Hier vind je de **doelstellingen** terug waar je rond zal werken binnen deze opdracht. Wanneer je klaar bent met deze opdracht, zou je deze doelstellingen bereikt moeten hebben. Geef **na het maken** van de opdrachten aan of je de doelstelling niet, deels, voldoende of goed beheerst. Je krijgt vervolgens ook **feedback** van je **leerkracht**.

Wat heb ik geleerd?

Opdracht 2: Mijn wapenschild	Leerling				Leerkracht			
1. Je kan m.b.v. een schrijfkader specifieke kenmerken van jezelf verklaren.								
2. Je kan in interactie gaan met je medeleerlingen door je wapenschild mondeling toe te lichten en vragen te stellen/beantwoorden.								

= Dit beheers ik niet, ik heb nog veel hulp nodig.

= Dit beheers ik deels, maar ik kan nog wat hulp gebruiken.

= Dit beheers ik voldoende. Ik kan het zelfstandig, zonder hulp.

= Dit beheers ik goed, ik kan anderen ook helpen.

Feedback van de leerkracht:

Opdracht 2: Mijn wapenschild

O

Een wapenschild is een schild dat kenmerken van iets of iemand bevat. Het verwijst naar bv. een stad, een land, ... Stel je eigen wapenschild samen o.b.v. een aantal kenmerken van jezelf. Op die manier zal het wapenschild dus **naar jou verwijzen**.

V

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Schrijfkader
- Wapenschild
- Schrijfmateriaal om je wapenschild vorm te geven

Geef in het **schrijfkader** op de volgende pagina een **antwoord** op deze vragen:

- Wat is jouw favoriete **land** en waarom?
- Met welk **dier** kan je jezelf vergelijken en waarom?
- Beschrijf één **positieve ervaring** en wat je hieruit geleerd hebt.
 - o Je kan de reflectiekaart in bijlage 1 gebruiken als je dit moeilijk vindt.
- Beschrijf één **negatieve ervaring** en wat je hieruit geleerd hebt.
 - o Je kan de reflectiekaart in bijlage 1 gebruiken als je dit moeilijk vindt.
- Wat moeten we zeker nog van jou **weten**?

_____ is mijn favoriete land, omdat:

Ik vergelijk mezelf met een _____, aangezien

Mijn meest positieve ervaring is:

Ik leerde hieruit dat ...

Mijn meest negatieve ervaring is:

Ik leerde hieruit dat ...

Dit moet je echt nog over mij weten:

Bespreek nu **klassikaal** de antwoorden op de vragen. **Luister** goed naar elkaar en stel elkaar **vragen** als iets niet helemaal duidelijk is.

Misschien kan je **inspiratie** vinden in onderstaande vragen:

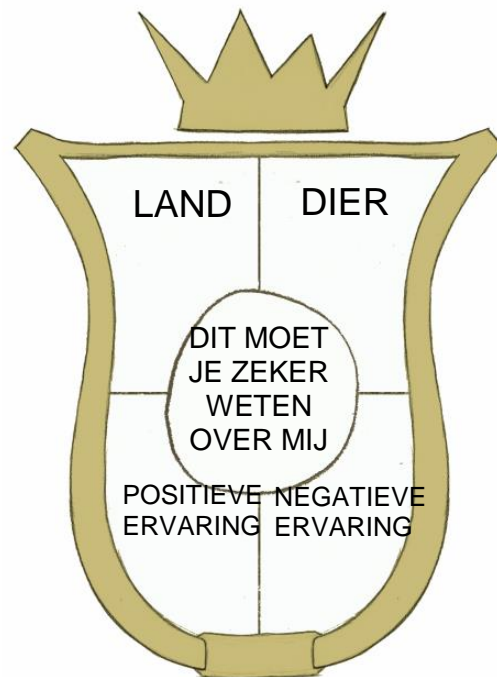
- Wat vind je van het eten van dat land?
- Is het ook je favoriete dier?
- Weten veel mensen dit over je?
- Waarom vergelijk je jezelf met dat dier? Welke eigenschappen ken je aan jezelf toe?
- Kan je dat nog eens herhalen? Ik begrijp het niet zo goed.

U

In **bijlage 2** vind je een afbeelding van een wapenschild zoals hieronder. De bedoeling is dat je je antwoorden op de vragen **creatief** verwerkt in het schild. Hoe je dat doet, mag je volledig **zelf kiezen**. Denk bv. aan tekenen, woorden, verschillende kleuren, ...

- Linksboven werk je rond je favoriete land
- Rechtsboven werk je rond je gekozen dier
- Linksonder werk je rond je positieve ervaring
- Rechtsonder werk je rond je negatieve ervaring
- In het midden werk je rond je zelfgekozen onderwerp: wat moeten we zeker nog van jou weten?

Presenteer je wapenschild aan elkaar en kleef het vervolgens in je **ik-boekje**.

R

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst.

8. TALENTENBOOM

! Zelfevaluatie

Hier vind je de **doelstellingen** terug waar je rond zal werken binnen deze opdracht. Wanneer je klaar bent met deze opdracht, zou je deze doelstellingen bereikt moeten hebben. Geef **na het maken** van de opdrachten aan of je de doelstelling niet, deels, voldoende of goed beheerst. Je krijgt vervolgens ook **feedback** van je **leerkracht**.

Wat heb ik geleerd?

Opdracht 3: Talentenboom	Leerling				Leerkracht			
1. Je kan zelfstandig of met hulp je eigen talent(en) benoemen.								
2. Je kan anderen talenten toeschrijven en verduidelijken waarom je dat vindt.								
3. Je kan voorbeelden geven van hoe je talent tot uiting komt en wat de voor- en nadelen zijn van je talent.								

= Dit beheers ik niet, ik heb nog veel hulp nodig.

= Dit beheers ik deels, maar ik kan nog wat hulp gebruiken.

= Dit beheers ik voldoende. Ik kan het zelfstandig, zonder hulp.

= Dit beheers ik goed, ik kan anderen ook helpen.

Feedback van de leerkracht:

Opdracht 3: Talentenboom

Je kent vast Michael Jordan, Roger Federer, Justin Bieber, Beyoncé en Cristiano Ronaldo wel. Ze hebben allemaal iets gemeenschappelijk, nl. een talent waar ze erg trots op zijn. Ze zijn allemaal ergens heel goed in. Zo is Beyoncé een erg goede zangeres, haar talent is dus zingen.

Wat is jouw talent? Waar ben jij erg goed in? Waar ben jij erg trots op?

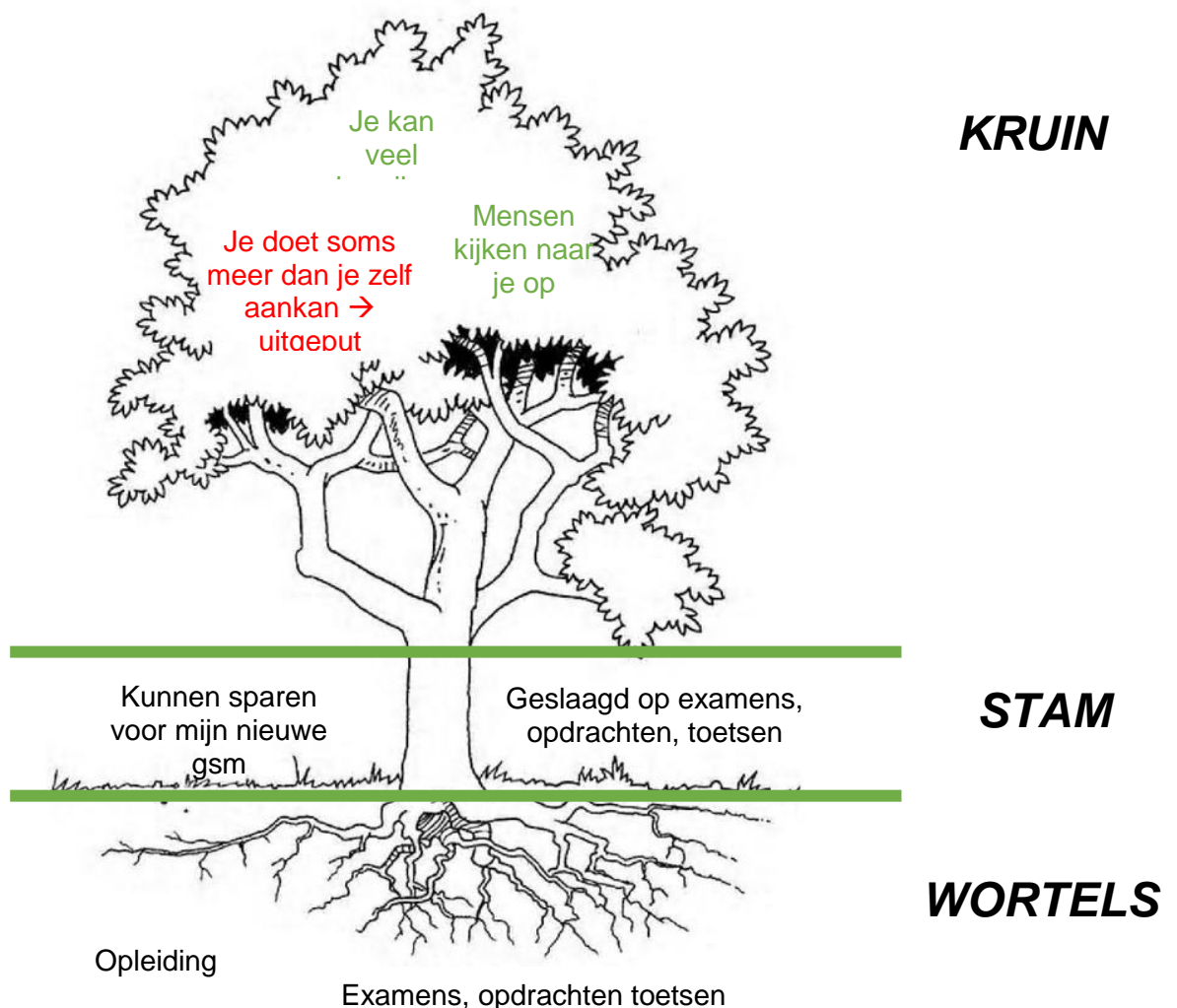
Tip: als je dit moeilijk vindt, kan je altijd aan je **klasgenoten** vragen waar zij vinden dat jij goed in bent. De leerkracht heeft ook een aantal **kaartjes** die je op weg kunnen helpen met het benoemen van elkaars talenten.

Wat is het **doel** van deze **opdracht**?

In je **boekje** zal je een **talentenboom** maken. Bij de **wortels** van de boom noteer je hoe je je talent ontdekt hebt. In de **stam** noteer je concrete voorbeelden van wanneer je talent tot uiting komt en in de **kruin** noteer je wat de voor- en nadelen van je talent kunnen zijn.

Bekijk het **voorbeeld** om je op weg te helpen.

Talent: ik ben een doorzetter

V

Wat heb je voor deze opdracht nodig?

- Talentenkaartjes van de leerkracht
- De boom in bijlage 2 (of je mag zelf ook een boom tekenen)
- Je ik-boekje

Denk **eerst zelf** eens na over mogelijke talenten:

- Waar ben jij goed in?
- Welke complimentjes krijg je van je omgeving?

De leerkracht heeft ook een aantal **kaartjes** die je op weg kunnen helpen met het benoemen van elkaars talenten.

Er zijn **twee mogelijkheden**:

1. Kies een kaartje met een talent op waarvan jij vindt dat die bij je past.
2. Laat je klasgenoten een kaartje kiezen voor jou, welk talent heb je gekregen?
 - a. Kan je jezelf hierin vinden?
 - b. Herken je dit bij jezelf?
 - c. Begrijp je waarom je dit kaartje kreeg?

U

Nu het duidelijk is welk talent je hebt, ben je klaar om je talentenboom te ontwerpen. Je mag zelf een boom tekenen in je ik-boekje, maar je mag ook de boom in bijlage 3 gebruiken voor deze opdracht.

1. Noteer je talent in je ik-boekje
2. Ontwerp de boom volgens deze richtlijnen:
 - **Wortels:** hoe heb je je talent ontdekt?
 - **Stam:** concrete voorbeelden van wanneer je talent tot uiting komt
 - **Kruin:** wat kunnen voor- en nadelen van je talent zijn?
3. Plak je talentenboom in je ik-boekje

Bekijk nog eens het **voorbeeld** op de **vorige pagina** als je twijfelt.

R

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst.

9. LAND IN DE KIJKER

Zelfevaluatie

Hier vind je de **doelstellingen** terug waar je rond zal werken binnen deze opdracht. Wanneer je klaar bent met deze opdracht, zou je deze doelstellingen bereikt moeten hebben. Geef **na het maken** van de opdrachten aan of je de doelstelling niet, deels, voldoende of goed beheerst. Je krijgt vervolgens ook **feedback** van je **leerkracht**.

Wat heb ik geleerd?

Opdracht 4: Land in de kijker	Leerling				Leerkracht			
1. Je kan de vlag van het land waarmee je je identificeert, namaken.								
2. Je kan uitleggen dat er in de klas verschillende thuishalen bestaan en dat iedereen welkom is hier.								
3. Je kan, in samenwerking met je klasgenoten, bepalen welke vlag waar moet liggen, opdat de ligging van alle vlaggen correct is.								
4. Je kan m.b.v. een schrijfkader een actueel artikel, uit het land waarmee je je identificeert, lezen en kort toelichten.								

= Dit beheers ik niet, ik heb nog veel hulp nodig.

= Dit beheers ik deels, maar ik kan nog wat hulp gebruiken.

= Dit beheers ik voldoende. Ik kan het zelfstandig, zonder hulp.

= Dit beheers ik goed, ik kan anderen ook helpen.

Feedback van de leerkracht:

Opdracht 1: De vlag

O

Met welk land identificeer jij je? Maak op **papier** de **vlag** van je gekozen land na. Noteer in je vlag het woord 'welkom' in de taal van dat land en hang deze op in de klas, volgens de **juiste ligging** (bv. China ligt onder Rusland)!

Je mag voor deze opdracht ook het **internet** gebruiken.

Noteer ook het woordje 'welkom' in de talen van je medeleerlingen in je boekje.

V

Vul onderstaand **schrijfkader** aan voor je de vlag maakt.

Land: Ik identificeer mij met het land _____

Kleuren in de vlag: De kleuren die in de vlag gebruikt worden zijn _____

Het woord 'welkom' in de taal van dit land is: _____

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Je ik-boekje + materiaal om de vlag te maken
- Een blad papier
- Internet
- Plakband, prikker, ... om je vlag op te hangen

U

1. Maak een **schets** van je vlag in je ik-boekje
2. Maak de vlag op een apart blad
3. Noteer in het midden het woord '**welkom**' in de taal van het land
4. Hang jullie vlaggen op in de klas volgens de **juiste ligging!**

R

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst.

Opdracht 2: Actualiteitsronde

O

We weten graag wat er zich in de wereld afspeelt. Zoek daarom voor jouw gekozen land een **artikel** uit de actualiteit. Het artikel mag **maximum een jaar oud** zijn, zodat het vrij recent/nieuw nieuws is. Je mag het **internet** voor deze opdracht gebruiken. Je zal het artikel ook kort mondeling **toelichten** voor de klas. Denk al eens na over welke **zoekterm(en)** je kan gebruiken om informatie te vinden die je zoekt.

V

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Internet
- Schrijfkader

Welke zoekterm(en) zal je gebruiken om op het internet informatie te zoeken?

U

1. Zoek een **artikel** uit de actualiteit dat:
 - Over jouw gekozen land gaat
 - Maximum een jaar oud is
 - Belangrijk genoeg is om te delen met de klas
 - Je interesse opwekt
2. Gebruik onderstaand **schrijfkader** om de belangrijkste informatie uit het artikel te halen. Zo weet je ook meteen wat **belangrijk** is om mee te delen aan de klas.

Over **wie/wat** gaat het artikel?

Waar speelt het zich af?

Waarom?

Wanneer?

3. **Vertel kort** aan je klasgenoten waar het artikel over gaat, zodat ook zij weten wat er zich in het land afspeelt. Je mag hiervoor het schrijfkader gebruiken. Hang vervolgens het artikel bij je **vlag**.

R

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst.

10. GEVOELENSMUUR

Zelfevaluatie

Hier vind je de **doelstellingen** terug waar je rond zal werken binnen deze opdracht. Wanneer je klaar bent met deze opdracht, zou je deze doelstellingen bereikt moeten hebben. Geef **na het maken** van de opdrachten aan of je de doelstelling niet, deels, voldoende of goed beheerst. Je krijgt vervolgens ook **feedback** van je **leerkracht**.

Wat heb ik geleerd?

Opdracht 5: Gevoelensmuur	Leerling				Leerkracht			
1. Je kan m.b.v. gevoelskaartjes en een schrijfkader je gevoelens uitdrukken.								
2. Je kan een aantal voorbeelden van gevoelens opsommen.								
3. Je kan voorbeelden geven van dingen waar jij blij of verdrietig van wordt.								
4. Je kan m.b.v. een schrijfkader een actueel artikel, uit het land waarmee je je identificeert, lezen en kort toelichten.								

= Dit beheers ik niet, ik heb nog veel hulp nodig.

= Dit beheers ik deels, maar ik kan nog wat hulp gebruiken.

= Dit beheers ik voldoende. Ik kan het zelfstandig, zonder hulp.

= Dit beheers ik goed, ik kan anderen ook helpen.

Feedback van de leerkracht:

O

Elke les zullen we onze gevoelens bespreken aan de hand van **kaartjes** met **afbeeldingen** en **woorden**. Je mag een kaartje vooraan in de klas komen kiezen en uitleggen waarom je deze gekozen hebt (hoe voel je je en waarom voel je je zo?).

V

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Kaartjes van de leerkracht
- Schrijfkader ter ondersteuning
- Ik-boekje + schrijfgerief

Je mag ter ondersteuning **onderstaand schrijfkader** gebruiken.

Ik heb voor dit kaartje gekozen omdat

Ik voel mij vandaag _____, want

U

Leg uit aan de rest van de klas welk kaartje je hebt gekozen en waarom. Hang vervolgens je gekozen **kaartje** in de klas aan de **muur** bij jouw **naam**.

- Noteer in je **boekje** drie dingen waar jij **blij** van wordt.
- Noteer in je **boekje** drie dingen waar jij **verdrietig** van wordt.
 - Wat kan je doen om **weer blij** te worden?

R

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst.

GELUKKIG

VERDRIETIG

ANGSTIG

MOE

AVONTUURLIJK

BEZORGD

NIEUWSGIERIG

ZENUWACHTIG

11. MIJN LEVEN THUIS

Zelfevaluatie

Hier vind je de **doelstellingen** terug waar je rond zal werken binnen deze opdracht. Wanneer je klaar bent met deze opdracht, zou je deze doelstellingen bereikt moeten hebben. Geef **na het maken** van de opdrachten aan of je de doelstelling niet, deels, voldoende of goed beheerst. Je krijgt vervolgens ook **feedback** van je **leerkracht**.

Wat heb ik geleerd?

Opdracht 6: Mijn leven thuis	Leerling				Leerkracht			
								
1. Je kan m.b.v. richtvragen een goed beeld over je eigen thuisomgeving scheppen in je ik-boekje en via de Instagrampagina.								
2. Je kan je eigen leven vergelijken met dat van een ander (verschillen en gelijkenissen).								
3. Je kan onder begeleiding een planning opstellen en deze naleven.								
4. Je kan m.b.v. een argumentatiefiche en schrijfkader duidelijk beargumenteren waarom je voor een bepaalde foto kiest.								
5. Je kan m.b.v. richtvragen mondeling informatie meedelen over de personen op je foto.								

 = Dit beheers ik niet, ik heb nog veel hulp nodig.

 = Dit beheers ik deels, maar ik kan nog wat hulp gebruiken.

 = Dit beheers ik voldoende. Ik kan het zelfstandig, zonder hulp.

 = Dit beheers ik goed, ik kan anderen ook helpen.

Feedback van de leerkracht:

In dit onderdeel zal je een aantal opdrachten over je leven thuis uitvoeren. We doen dit om eens te kijken naar de **verschillen** en **gelijkenissen** in elkaars leven.

Opdracht 1: ik-boekje

In je ik-boekje zal je een aantal dingen noteren die met je leven thuis te maken hebben. Je kan foto's kleven, zinnen of woorden noteren, een tekening maken, ... Vervolgens ga je in elkaars boekje kijken en noteer je in je eigen boekje **minstens een ding** dat je hebt gevonden wat **verschillend** is van jouw leven en minstens een wat **gelijkend** is.

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Je ik-boekje
- Materiaal om in je boekje te kunnen schrijven, tekenen, ... (pen, potlood, kleurtjes, foto's, ...)
- De ik-boekjes van je klasgenoten
- Smartphone om QR-code in te scannen of gewoon internet om de URL in te geven

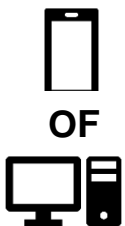

Verwerk onderstaande **vragen** in je ik-boekje. Je mag zelf kiezen op welke manier je dat doet: tekenen, foto's kleven, schrijven, ...

- Wat is je favoriete feestdag om te vieren thuis? Waarom?
- Som minstens twee regels op die je thuis moet naleven. Zou je deze regels later ook in je eigen gezin willen opnemen? Waarom (niet)?
- Hoe ziet jouw ideale dag eruit?
 - o Wat doe je dan (niet)?
 - o Waar ben je?
 - o Is er nog iemand bij je? Wie?
 - o Wat maakt deze dag zo bijzonder?

https://padlet.com/ine_briers/u2hgav92r2nc9w9a

Scan de QR-code en ga naar de **Padlet**. **Verzin zelf** nog een vraag waarvan je het antwoord zou willen weten. Let op! Het antwoord op de vraag moet je iets meer vertellen over het leven thuis.

Bekijk elkaars vragen in de Padlet en kies er **eentje** uit die je ook in je **boekje** zal beantwoorden. Dit mag ook je eigen gestelde vraag zijn, maar je kan misschien wel **inspiratie** vinden bij elkaar.

Ga vervolgens in elkaars boekjes kijken en noteer je in je eigen boekje **minstens een ding** dat je hebt gevonden wat **verschillend** is van jouw leven en **minstens een** wat **gelijkend** is.

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst.

Opdracht 2: Instagrampagina

O

Je zal aan elkaar duidelijk maken hoe jouw leven thuis eruitziet. Dit zal je doen via een **Instagrampagina**. De leerkracht heeft deze pagina voor jullie aangemaakt en jullie zijn **om de beurt** eigenaar ervan. D.w.z. dat deze opdracht **individueel**³ uitgevoerd wordt.

We werken met een **Insta-takeover**, waarbij elke leerling **twee dagen** eigenaar is van de pagina. In die twee dagen laat je elkaar, m.b.v. een aantal **richtvragen**, zien hoe jouw leven eruitziet. Deze richtvragen vind je terug bij de stap **'uitvoeren'**.

Hou bij het maken van de opdracht zeker rekening met volgende **criteria**⁴ tot succes:

	Valse start (0/3)	Tandje bijsteken (1/3)	Talent in wording (2/3)	Pure klasse (3/3)
Inhoud	Je hebt geen enkele richtvraag verwerkt in je Instagrampagina. Je geeft ook geen beschrijving onder je bericht (woorden, zinnen, hashtags, ...)	Je hebt minstens één richtvraag verwerkt in je Instagrampagina. Er is niet altijd een beschrijving onder je berichten of deze is niet helemaal duidelijk, het beschrijft de foto niet.	Je hebt minstens twee richtvragen verwerkt in je Instagrampagina. De beschrijvingen die je geeft, passen bij de foto's.	Je hebt minstens drie richtvragen verwerkt in je Instagrampagina. Bovendien gaf je nog extra informatie (buiten de richtvragen) mee. De beschrijvingen die je geeft, passen bij de foto's.
Creativiteit	Je hebt geen foto's of deze zijn snel en ondoordacht genomen. Je hebt geen 'stories' gepost.	Je foto's zijn leuk, maar je hebt geen 'stories' gepost.	Je foto's zijn leuk en je hebt ook leuke 'stories' gepost. Je maakt wel geen gebruik van extra's zoals muziek, locatie, hashtag, gif, poll, ... om je stories leuker te maken.	Je foto's zijn leuk en je hebt ook leuke 'stories' gepost. Bovendien gaf je je stories leuke extra's zoals muziek, locatie, hashtag, gif, poll, ... om je stories leuker te maken.

V

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Je smartphone en de app 'Instagram'
- Je omgeving
- Volg met je privé-account het account dat de leerkracht heeft aangemaakt. Zo blijf je op de hoogte!
- Een planning van wie wanneer aan de beurt is

³ Alleen, zelfstandig

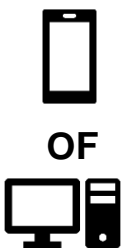
⁴ Richtlijnen waar je rekening mee moet houden

Maak de *planning klassikaal*:

Datum?	Wie?	Datum?	Wie?

! Overloop nu eerst de *opdrachten* bij de stap ‘uitvoeren’: *begrijp* je ze allemaal? Weet je wat er van je verwacht wordt?

U Om je Instagrampagina te vullen met beelden uit jouw leven, hou je rekening met volgende richtvragen:

- Wie zijn de mensen rondom jou? Kies **maximum 4 personen** uit je omgeving.
- Hoe ziet jouw *ochtend* eruit?
- Hoe ziet jouw *avond* eruit?
- **Favoriete plekje** thuis? Waarom precies?
- Moet je *klusjes* doen thuis? Welke? Vind je dat leuk? Waarom (niet)?
- Heb je bepaalde *gewoonten* thuis? Welke?
 - o Denk maar aan: bidden, gezelschapsspel voor het slapen gaan, een boek lezen voor het slapen gaan, altijd samen eten, ...
- Wat eten en drinken jullie allemaal?
- ...

! Uiteraard zijn dit richtvragen. Je mag zelf nog dingen *toevoegen* die je interessant vindt om te delen.

R Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan *reflecteren* over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze *niet, deels, voldoende of goed* beheerst. Ook krijg je een *score* op ‘*inhoud*’ en ‘*creativiteit*’.

Opdracht 3: Comment

Nu iedereen aan de beurt is geweest voor de Insta-takeover, **kies** je **één foto** uit die jou het meest aanspreekt. **Reageer** onder de foto wat je ervan vindt en waarom je deze precies hebt gekozen. Je mag in bijlage 4 gebruik maken van een **argumentatiefiche** om je mening te onderbouwen met argumenten.

Hou bij het maken van de opdracht zeker rekening met volgende **criteria**⁵ tot succes:

	Valse start (0/3)	Tandje bijsteken (1/3)	Talent in wording (2/3)	Pure klasse (3/3)
Argumentatie	Je gebruikt geen argumenten om je mening te staven/onderbouwen.	Je hebt maar één argument gebruikt om je mening te staven/onderbouwen. Het is niet helemaal duidelijk waarom je deze foto gekozen hebt.	Je hebt minstens twee argumenten gebruikt om je mening te staven/onderbouwen. Het is bijna helemaal duidelijk waarom je deze foto hebt gekozen.	Je hebt minstens drie argumenten gebruikt om je mening te staven/onderbouwen. Het is nu helemaal duidelijk waarom je deze foto precies hebt gekozen.

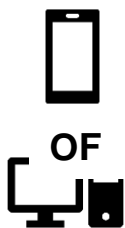
Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Je smartphone en de app 'Instagram'
- De Instagrampagina waar alle foto's zichtbaar zijn
- Argumentatiefiche (bijlage 4)

1. Ga naar de Instagrampagina en **kies** een **foto** die jou aanspreekt
2. Formuleer **argumenten** om je mening over de foto te onderbouwen

Je mag gebruik maken van de **argumentatiefiche** in bijlage 4 en van onderstaand **schrijfkader**.

Ik vind deze foto _____,
 want de foto toont aan dat _____
 omdat je duidelijk ziet dat _____
 aangezien er rekening gehouden werd met _____

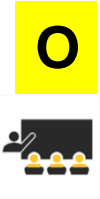
3. **Reageer** onder de foto je mening en je argumenten

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst. Bovendien zal de leerkracht je ook feedback geven op je **argumentatie** a.d.h.v. de vooropgestelde criteria.

⁵ Richtlijnen waar je rekening mee moet houden

Opdracht 4: My people

Je hebt bij opdracht 2 een foto gemaakt van maximum 4 personen uit je omgeving. Indien je deze opdracht niet volbracht had, mag je dat nu wel doen. Deze foto zullen we afprinten en ophangen bij je zelfgemaakte vlag. De bedoeling is dat we zo een beter beeld van elkaar krijgen (zoals het voorbeeld hiernaast). Je stelt kort de personen op de foto voor aan elkaar a.d.h.v. een aantal richtvragen.

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Een foto van maximum 4 personen uit je omgeving
- De richtvragen om deze personen voor te stellen aan de klas

Je hebt een foto genomen van maximum 4 personen uit je omgeving. Deze zal je nu **voorstellen** aan de klas m.b.v. onderstaande **richtvragen**. Zorg ervoor dat je klasgenoten en de leerkracht duidelijk weten wie deze personen in je leven zijn.

1. Wie is deze persoon? Hoe kennen jullie elkaar?
2. Waarom heb je hem/haar gekozen?
3. Wat betekent deze persoon voor jou?
4. Wat vind je leuk aan deze persoon?

Let **tijdens** de **presentatie** op volgende zaken:

- Sta mooi recht
- Spreek duidelijk (articuleren: je mond goed bewegen, zodat je goed verstaanbaar bent)
- Kijk naar je publiek (klasgenoten en de leerkracht)

Hang na het presenteren je foto op bij je vlag achteraan in de klas. Zo zijn deze personen altijd bij je in de klas.

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst.

12. MIJN LEVEN IN 'T STAD

Zelfevaluatie

Hier vind je de **doelstellingen** terug waar je rond zal werken binnen deze opdracht. Wanneer je klaar bent met deze opdracht, zou je deze doelstellingen bereikt moeten hebben. Geef **na het maken** van de opdrachten aan of je de doelstelling niet, deels, voldoende of goed beheerst. Je krijgt vervolgens ook **feedback** van je **leerkracht**.

Wat heb ik geleerd?

Opdracht 7: Mijn leven in 't stad	Leerling				Leerkracht			
1. Je kan een aantal eigenschappen van de stad Brussel opsommen.								
2. Je kan het verschil tussen een stad en dorp uitleggen.								
3. Je kan uit het schoolreglement regels selecteren die je zelf goed en minder goed vindt.								
4. Je kan m.b.v. de argumentatiefiche beargumenteren waarom je deze regels (minder) goed vindt.								
5. Je kan tijdens een klasgesprek over de schoolregels je eigen mening verduidelijken: ben je het eens of oneens met iemand en waarom?								
6. Je kan een aantal voorbeelden opsommen van bepaalde omgangsvormen.								
7. Je kan aangeven welke omgangsvormen jijzelf belangrijk vindt.								
8. Je kan voor bepaalde situaties aangeven of er rekening wordt gehouden met omgangsvormen.								
9. Je kan, a.d.h.v. vooropgestelde criteria en richtvragen, visueel (poster) duidelijk maken hoe jouw leven in 't stad eruit ziet.								
10. Je kan onder begeleiding een korte planning opstellen en deze naleven.								
11. Je kan je medestudenten feedback geven a.d.h.v. een tip en top.								
12. Je past de feedback die je krijgt op je poster toe.								

= Dit beheers ik niet, ik heb nog veel hulp nodig.

= Dit beheers ik deels, maar ik kan nog wat hulp gebruiken.

= Dit beheers ik voldoende. Ik kan het zelfstandig, zonder hulp.

= Dit beheers ik goed, ik kan anderen ook helpen.

Feedback van de leerkracht:

De school is gelegen in Brussel, maar wat weet jij allemaal over deze grote stad? Je zal een **brainstorm** uitvoeren en klassikaal bespreken, je zal de **vergelijking** maken tussen een stad en een dorp, je zal de **regels** op school verkennen, je zal het hebben over bepaalde **omgangsvormen** om na te gaan hoe je in bepaalde situaties reageert en je zal een **visueel eindproduct** maken waarmee je jouw leven in 't stad duidelijk maakt aan mensen die de stad niet (goed) kennen.

Opdracht 1: Brussel verkennen

De school is gelegen in een grote stad, nl. Brussel. Waaraan denk je bij de stad, het woord 'Brussel'? Je kan rekening houden met volgende richtvragen:

- Welke monumenten zijn er?
- Hoe zien de gebouwen eruit?
- Wat kom je allemaal tegen onderweg naar school?
- ...

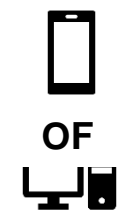
1. Denk eerst **individueel** na en **noteer** al een aantal **woorden** waaraan je denkt rond het woord 'Brussel'.

2. **Brainstorm** nu **klassikaal** over het woord 'Brussel'. Kan je elkaar aanvullen? Zijn er dingen die jet (nog) niet kent? Omcirkel deze woorden.

3. **Zoek** op het **internet** de dingen die je nog niet kent op.

4. Bekijk de **Instagrampagina** van je **leerkracht** haar woonplaats. Wat valt je dan op?

5. **Vergelijking** stad – dorp

Bekijk de verschillen tussen een stad en dorp, vul aan.

Stad (bv. Brussel)	Dorp (bv. Kortesseem)
Groot	
	Minder inwoners (8 442)
Meerdere scholen	

Opdracht 2: De regels in 't stad

O

In het schoolreglement staan alle **regels** die de school belangrijk vindt. Bekijk samen met je klasgenoten en de leerkracht welke regels de school voorschrijft. Vervolgens kies je één regel die je goed vindt en één regel die je niet goed vindt. **Beargumenteer** ook waarom je dit vindt. Je kan hiervoor gebruik maken van de **argumentatiefiche** in bijlage 4.

V

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Schoolreglement
- Ik-boekje + pen
- Argumentatiefiche (bijlage 4)

U

1. **Noteer** in je boekje één **regel** die je zelf ook **goed** vindt en waar je dus achter staat.
2. **Noteer** in je boekje één **regel** die je **niet goed** vindt en graag zou wijzigen, aanpassen.
 - a. Hoe zou je deze regel dan aanpassen opdat je ze wel goed vindt?
 - b. Waarom wil je ze precies schrappen?
3. **Vertel** aan de rest van de klas (klassikaal) welke regels je het hebt genoteerd en waarom precies.
 - a. Zijn er nog leerlingen die deze regels gekozen hebben?
 - b. Zijn je klasgenoten het met je **eens of oneens**?

R

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst.

Opdracht 3: Omgangsvormen

O

Aangezien je niet bij iedereen in elke situatie op dezelfde manier reageert en het erg belangrijk is om **correct met elkaar om te gaan**, voeren we een **situatieschets** uit. Eerst wordt er **klassikaal** een rollenspel gespeeld, waarin duidelijke eigenschappen van gepast reageren aan bod komen. Je zal dan ook belangrijke verbale en non-verbale elementen klassikaal noteren in je boekje. Vervolgens zal je **per twee** voor een aantal voorbeelden bekijken of er gepast gereageerd wordt.

V

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Een partner/klasgenoot
- Ik-boekje + pen

U

1. Klassikaal rollenspel met een vrijwilliger

De leerkracht speelt twee keer een leerkracht die een boodschap meedeelt aan een leerling. Bekijk goed wat het **verschil** is tussen beide gesprekken.

De vrijwillige leerling is de ontvanger, en dus een leerling, van de boodschap.

Noteer in onderstaande kader minstens twee verschillen die je kon opmerken tussen beide gesprekjes.

Gesprek 1	Gesprek 2

Overloop **klassikaal** de verschillen en kijk of je alles had opgemerkt.

Welke boodschap vond jij **beter overkomen** of was **meer gepast**? **Waarom**?

We spreken hier over bepaalde **omgangsvormen**. Dat is de manier waarop jij je communicatie verzorgt (mondeling en lichaamstaal). Bv.: met een leerkracht ga je anders om dan met je vriend(in).

Kan jij **voorbeelden** geven van een aantal gekende omgangsvormen?

Als we eten	
Als we iets in ontvangst nemen	
Gebruikmaken van het openbaar vervoer	

Noteer in je ik-boekje **twee omgangsvormen** die jij erg belangrijk vindt. Je kan bovenstaand kader gebruiken als inspiratie, maar je mag zelf ook andere voorbeelden geven.

We overlopen de antwoorden **klassikaal**.

2. Bekijk of er in volgende situaties rekening wordt gehouden met omgangsvormen. **Verklaar** telkens **wat anders moet of wat er goed is**. Je mag **per twee** werken.

Situatie 1: Je komt de directeur tegen in de gang. De directeur groet je, maar jij kijkt de andere kant op en zegt niets.

Gepast?	Ja / nee
Verklaar!	<hr/> <hr/>

Situatie 2: Je klasgenoot komt naar je toe met een triestig verhaal. Haar ouders hebben net meegedeeld dat ze gaan scheiden. Ze weet niet wat ze moet doen en vindt het enorm erg. Jij reageert met de boodschap: "Dat is toch leuk?! Dan krijg je alles dubbel!".

Gepast?	Ja / nee
Verklaar!	<hr/> <hr/>

Situatie 3: Je staat in de supermarkt aan de kassa te wachten. Achter je staat een oudere vrouw die slecht te been is. Ze heeft enkel een brood, een fles melk en een doosje eieren in haar mandje. Je beslist om haar voor te laten en de oudere dame bedankt je vriendelijk.

Gepast?	Ja / nee
Verklaar!	<hr/> <hr/>

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst.

Opdracht 4: Poster

Je zal aan elkaar duidelijk maken hoe jouw leven er in 't stad uitziet. Dit zal je doen via een **poster**.

We werken met het programma **'Piktochart'** om leuke posters te maken. Om een duidelijk beeld te creëren, zal je een aantal richtvragen krijgen waar je rekening mee dient te houden. Uiteraard mag je zelf nog extra's toevoegen.

Hou bij het maken van de opdracht zeker rekening met volgende **criteria**⁶ tot succes:

	Valse start (0/3)	Tandje bijsteken (1/3)	Talent in wording (2/3)	Pure klasse (3/3)
Inhoud	Je hebt maar één of zelfs geen enkele richtvraag verwerkt in je poster. Het is totaal niet duidelijk hoe je leven eruitziet.	Je hebt minstens twee richtvragen verwerkt in je poster. Hierdoor is het nog niet helemaal duidelijk hoe je leven eruitziet.	Je hebt minstens drie richtvragen verwerkt in je poster. Het is ongeveer duidelijk hoe je leven eruitziet.	Je hebt minstens drie richtvragen verwerkt in je poster. Bovendien gaf je nog extra informatie (buiten de richtvragen) mee. Het is heel duidelijk hoe je leven eruitziet!
Creativiteit	Je hebt geen afbeeldingen gebruikt in je poster, je hebt niets nieuws gebruikt zoals bv. een fotokader of sticker.	Je hebt minstens één afbeelding gebruikt, maar je hebt niets nieuws gebruikt zoals bv. een fotokader of sticker.	Je hebt minstens één afbeelding gebruikt en je hebt ook nieuwe dingen uitprobeerd zoals bv. een fotokader of een sticker.	Je hebt minstens twee afbeeldingen gebruikt en je hebt ook nieuwe dingen uitprobeerd zoals bv. een fotokader of een sticker. Bovendien is je poster echt overzichtelijk.

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Een computer met internetverbinding
- Piktochart
- Foto's o.b.v. de richtvragen
- Eventueel ik-boekje om antwoorden te noteren
- Onderstaande planning: hou rekening met de deadline van de poster!

Datum? (Bv.: 18 mei)	Wat doen? (Bv.: Foto's van weg naar school nemen.)
Deadline poster:	Poster klaar om af te printen en op te hangen in de klas.

⁶ Richtlijnen waar je rekening mee moet houden

U

A.d.h.v. een aantal **richtvragen** zal je de poster vormgeven, opdat het duidelijk wordt hoe jouw leven er in de stad uitziet. Je mag de antwoorden ook in je ik-boekje noteren. Op die manier krijg je een goed overzicht van wat je in je poster kan verwerken.

1. Hoe kom jij naar school?
2. Wat vind jij het leukst aan Brussel? Waarom?
3. Wie kom jij onderweg naar school allemaal tegen?
4. Wat is jouw favoriete plek in Brussel? Waarom?
5. Waar kom jij tot rust in Brussel? Hoe komt dit?
6. Waarom ga je in Brussel naar school?
7. Als je Brussel in één woord moet omschrijven, welk woord zou dat zijn?
8. Welke plaats zou jij laten zien aan iemand die nog nooit in Brussel is geweest? Waarom?

Hoe werk je precies met **Piktochart**?

1. Ga naar www.piktochart.com
2. Klik op 'sign up' en maak samen met de leerkracht een account met je emailadres van school
3. Nu krijg je toegang tot het programma en klik je op 'create'
4. Je mag kiezen voor een poster. Er verschijnen dan verschillende sjablonen
5. Bekijk de opties samen met je leerkracht. Hieronder volgt een kort overzicht van de belangrijkste functies.

 Graphics	Hier kan je verschillende vormen, afbeeldingen, fotokaders en stickers toevoegen. Erg handig om je poster mooi te maken!
 Design Components	Hier kan je bv. een tijdlijn, lijstje of vergelijking tussen twee zaken invoegen.
 Uploads	Hier kan je afbeeldingen toevoegen die op je computer staan. Deze afbeeldingen blijven hier ook staan.
 Background	Hier kan je je achtergrond aanpassen.
 Text	Hier kan je tekst toevoegen in verschillende stijlen. Ook kan je leuke vormen toevoegen waarin je tekst kan plaatsen.

In **bijlage 5** vind je een **voorbeeld** van een poster voor deze opdracht.

Controleer elkaars werk en ga na wat beter kan en wat al goed is.

Hoe? Je plakt op het scherm van je buur een post-it met een **tip** en **top**

Tip = wat kan beter? Top = wat is goed? → bekijk hiervoor zeker nog eens de **criteria!**

Bekijk **na de controle** door een klasgenoot wat je kan **aanpassen**.

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst. Ook krijg je **een score** op '**inhoud**' en '**creativiteit**'.

R

13. HET GROTE KLASKOOKBOEK

Zelfevaluatie

Hier vind je de **doelstellingen** terug waar je rond zal werken binnen deze opdracht. Wanneer je klaar bent met deze opdracht, zou je deze doelstellingen bereikt moeten hebben. Geef **na het maken** van de opdrachten aan of je de doelstelling niet, deels, voldoende of goed beheerst. Je krijgt vervolgens ook **feedback** van je **leerkracht**.

Wat heb ik geleerd?

Opdracht 7: Het grote klaskookboek	Leerling				Leerkracht			
4. Je kan de verschillende onderdelen in een recept benoemen.								
5. Je kan de regel van drie toepassen om een recept om te vormen.								
6. Je kan in Word, m.b.v. een voorbeeld en richtlijnen, een mooie lay-out geven aan je recept.								
7. Je staat open voor verschillende eetculturen.								

= Dit beheers ik niet, ik heb nog veel hulp nodig.

= Dit beheers ik deels, maar ik kan nog wat hulp gebruiken.

= Dit beheers ik voldoende. Ik kan het zelfstandig, zonder hulp.

= Dit beheers ik goed, ik kan anderen ook helpen.

Feedback van de leerkracht:

Opdracht 1: Een recept

Er zijn al verschillende landen aan bod gekomen in de klas. Met deze opdracht bekijken we ook eens de eetcultuur van deze landen. Dat doen we door een klaskookboek te maken met verschillende gerechten die de verschillende landen typeren. De recepten worden ook echt gebruikt op onze multicultidag, zodat iedereen van al dat lekkers kan proeven.

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Internet en/of kookboeken (recepten)
- Computer met Word
- Eventueel een rekenmachine

1. **Blader** eens door het **kookboek** en ga op zoek naar een gerecht dat jou aanspreekt.
 - Welk gerecht zou je graag eens maken/proeven? Waarom?
 - Uit welk land komt dit gerecht?
 - Welke informatie geeft het kookboek ons?

2. Heb je een gerecht naar keuze gevonden of was het niet volledig je goesting/smaak? Zoek dan op het internet verder naar een gerecht dat je lekker vindt.
3. Je hebt een gerecht gevonden. Bij dat gerecht hoort een recept. Welke **onderdelen** vind je terug in het **recept**?

- _____
- _____
- _____
- _____

Voor **hoeveel personen** is je recept gemaakt? We zouden het recept moeten **omvormen** zodat er voldoende is voor de **hele klas**. **Hoe** doen we dat? Door **de regel van drie** toe te passen!

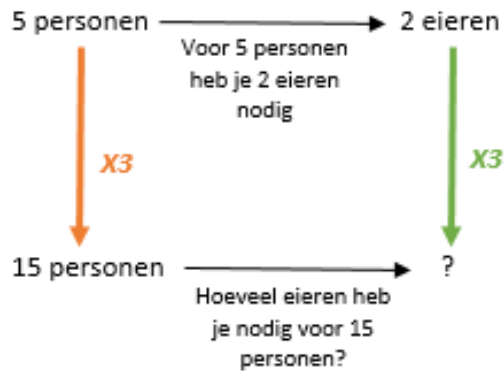
1. *De regel van drie?!*

Met de regel van drie kan je eenvoudig berekeningen uitvoeren. In ons geval willen we het bestaande recept omvormen tot een recept voor de hele klas. Volg het voorbeeld op de volgende pagina ter verduidelijking.

Je hebt een **recept** voor **5 personen** gevonden. In de klas zitten **15 leerlingen**. Je wilt dus een recept voor 15 personen. Hoe begin je hieraan? Je bekijkt hoeveel je nodig hebt van elk ingrediënt voor 5 personen. Dit zet je om naar een **hoeveelheid voor 15 personen (x3, links)**.

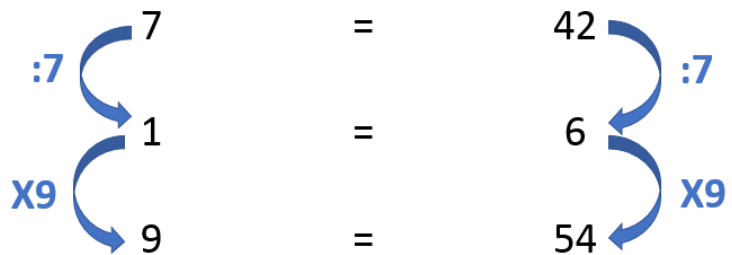
Bij de regel van drie geldt: wat je aan de ene kant doet, doe je aan de andere kant ook.

Om te weten hoeveel eieren je nodig hebt voor **15 personen**, zal je dus rechts ook **dezelfde vermenigvuldiging** moeten toepassen (**x3, rechts**).

Wanneer je met grotere getallen werkt of het is moeilijk om in één stap van het ene getal naar het andere getal te gaan, kan je een tussenstap gebruiken. Je zet dan eerst het cijfer op 1, i.p.v. meteen naar het gewenste aantal. Een voorbeeld:

Je kan niet mooi in één stap van 7 naar 9 gaan. Je zet het getal dus eerst op 1, want van 1 naar 9 lukt gemakkelijker. Dit doe je ook aan de andere kant, want: wat je aan de ene kant doet, doe je aan de andere kant ook!

2. Vorm hier jouw recept om m.b.v. de regel van drie. Je mag, indien nodig, je rekenmachine gebruiken.

3. Open nu een **Word-document** waarin je je recept zal noteren.

Je weet ondertussen al welke **onderdelen** een recept bevat. Zorg ervoor dat deze ook terug te vinden zijn in jouw recept. Probeer je recept zo **aantrekkelijk** mogelijk te maken door een leuke lay-out⁷, opmaak te voorzien. De leerkracht laat je zien hoe je je opmaak kan aanpassen.

Enkele **tips**:

- Kies een leuke **foto** van het gerecht en plaats deze bij je recept
- Gebruik **opsommingstekens**   zodat het overzichtelijk blijft
- Maak de rand van je tekstvak mooier
- Bekijk onderstaand **voorbeeld**:

Ingrediënten voor 15 personen

- 4 aardappelen
- 1875 g tomaten
- 4 wortelen
- 4 stuks prei
- 4 uien
- 4 el tomatenpuree
- 4 l kippenbouillon
- Tijm en laurier
- Peper en zout

Bereiding:

1. Spoel de tomaten, snij ze in stukken. Pel en snipper de ui fijn. Snij het meeste groen van de prei, spoel het preiwit en snij het in ringen. Schil de wortelen en aardappelen, snij ze in blokjes.
2. Doe de ui in de kookpot samen met een beetje boter of olie. Doe er de andere groenten bij. Laat een paar minuten zacht stoven.
3. Schenk er de kippenbouillon bij en voeg er de tijm en laurier aan toe. Kruid met peper en zout. Laat 15 minuten zacht koken.
4. Neem de tijm en laurier eruit. Draai de soep door een roerzeef. Breng ze weer tot tegen de kook aan. Roer er de tomatenpuree door en kruid ze eventueel nog wat bij. Serveer goed heet.

Controleer elkaars werk en ga na wat beter kan en wat al goed is.

Hoe? Je plakt op het scherm van je buur een post-it met een **tip** en **top**

Tip = wat kan beter? Top = wat is goed?

R

Bekijk **na de controle** door een klasgenoot wat je kan **aanpassen**.

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst.

Opdracht 2: Stemmen maar!

Aangezien we niet de mogelijkheid hebben om alle gerechten klaar te maken op onze multicultidag, selecteren we samen **vier favoriete gerechtjes!**

Ga bij elkaar kijken!

- Welk gerecht vind jij het lekkerste?
- Welk gerecht wil jij absoluut (niet) proeven?
- Welk gerecht zou je zelf wel eens willen maken?

Noteer **één gerecht** op een stukje papier. Let op: het mag **niet je eigen gerecht** zijn! De **vier gerechtjes** met de **meeste stemmen**, worden gemaakt op onze multicultidag.

Zit jouw keuze er niet bij? Niet getreurd! De leerkracht voegt alle recepten samen tot een klaskookboek. Je hebt dan het recept en kan het gerecht altijd thuis eens maken. Wedden dat ze dat thuis heel leuk zouden vinden?!

Opdracht 3: Wat is dat?!

Je bent misschien wel een gerecht tegengekomen dat je nog niet kende of een gerecht dat je nog nooit geproefd hebt. Noteer in je **ik-boekje**:

- Een gerecht dat je nog niet kende
- Een gerecht dat je nog nooit geproefd hebt (en misschien wel eens graag wilt proeven)
- Een ingrediënt dat je absoluut niet lust

14. BOOKFLIX AND CHILL?

Zelfevaluatie

Hier vind je de **doelstellingen** terug waar je rond zal werken binnen deze opdracht. Wanneer je klaar bent met deze opdracht, zou je deze doelstellingen bereikt moeten hebben. Geef **na het maken** van de opdrachten aan of je de doelstelling niet, deels, voldoende of goed beheerst. Je krijgt vervolgens ook **feedback** van je **leerkracht**.

Wat heb ik geleerd?

Opdracht 8: Bookflix and chill	Leerling				Leerkracht			
								
1. Je kan jezelf juist inschatten op vlak van taal: rups of vlinder.								
2. Je kan in het Nederlands mondeling uitleg geven over je gekozen boek, serie/film of liedje in de eigen thuistaal.								
3. Je kan feedback geven op elkaars werk via een tip en top.								

Voor de rupsen:	Leerling				Leerkracht			
								
1. Je kan uitleggen welke cover je aanspreekt en waarom.								
2. Je kan zelf een nieuwe cover ontwerpen voor het boek.								
3. Je kan aangeven waarover je zelf graag zou willen schrijven en waarom.								

Voor de vlinders:	Leerling				Leerkracht			
								
1. Je kan zelf een verhaaltje van minstens 30 woorden schrijven rond je gekozen foto.								

 = Dit beheers ik niet, ik heb nog veel hulp nodig.

 = Dit beheers ik deels, maar ik kan nog wat hulp gebruiken.

 = Dit beheers ik voldoende. Ik kan het zelfstandig, zonder hulp.

 = Dit beheers ik goed, ik kan anderen ook helpen.

Feedback van de leerkracht:

Binnen dit onderdeel zal je verschillende opdrachten rond boeken uitvoeren. De bedoeling is dus ook dat je in aanraking komt met verschillende soorten boeken. Voor we beginnen ga je jezelf proberen in te schatten.

Ben jij een rups of een vlinder op vlak van taal?

- Een **rups** (opdracht 1A) heeft nog wat **moeite** met de Nederlandse taal. Hij kan al aardig spreken, maar lezen en schrijven verloopt soms wat moeilijker. Daarom krijgt de rups wat meer **hulp** bij de opdrachten.
- Een **vlinder** (opdracht 1B) is vrij **goed** in de Nederlandse taal. Hij zal dus extra **uitgedaagd** worden bij de opdrachten en kan een rups, indien nodig, helpen.

Twijfel je? Vraag raad aan je leerkracht. Je kan altijd nog veranderen wanneer je merkt dat de opdracht te makkelijk of te moeilijk is.

Opdracht 1A: Rupsen

In de klas liggen verschillende soorten boeken waaruit je eentje mag kiezen. Je kiest een boek waarvan de cover/kaft je aanspreekt. Vervolgens zal je een aantal vragen over het boek beantwoorden. Bovendien zal je zelf een nieuwe cover ontwerpen!

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Boek naar keuze
- De vraagjes
- Schrijfgerief
- Ik-boekje

Kies een boek waarvan de **cover/kaft** je aanspreekt. Je mag het boek **nog niet openen!** A.d.h.v. de cover zal je een aantal vraagjes beantwoorden.

1. Beantwoord volgende **vraagjes**:

- Waarom heb je voor deze cover gekozen? Wat sprak je precies aan?

- Als je enkel de cover bekijkt, waarover gaat het boek dan volgens jou?

2. Nieuwe cover:

Lees de samenvatting van het boek op de achterkant van de cover. Creëer een **nieuwe cover** voor dit boek in je **ik-boekje**, nu je weet waarover het gaat. Noteer ook de **titel** van het boek. Je mag met woorden en tekeningen werken.

3. **Controleer elkaars werk** en ga na wat beter kan en wat al goed is.

Hoe? Je plakt in het ik-boekje van je rups-buur een post-it met een **tip** en **top**

Tip = wat kan beter? Top = wat is goed?

Bekijk **na de controle** door een klasgenoot wat je kan **aanpassen**.

4. Zou je dit boek graag willen lezen? **Omcirkel:** ja – nee
Waarom (niet)?

5. Als jij een auteur ⁸was, waarover zou jij dan een boek willen schrijven? Waarom?
Ik zou een boek schrijven over _____

want _____

R

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst.

O

Opdracht 1B: Vlinders

In de klas liggen een aantal prentenboeken. Hieruit zal je één foto kiezen die jou aanspreekt. Vervolgens zal je zelf een kort verhaaltje schrijven over deze foto.

V

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Foto naar keuze
- Ik-boekje + schrijfgerief

⁸ Schrijver van een boek

U

Kies een foto die je aanspreekt uit de prentenboeken in de klas.

1. Waarom heb je voor deze foto gekozen, wat sprak jou precies aan?

2. Wat zou het verhaal achter de foto kunnen zijn?

3. Voor je aan je verhaal begint te schrijven, maak je **eerst** hieronder een **brainstorm** over je gekozen foto. Gebruik vervolgens deze woorden om te verwerken in je verhaaltje.

Mijn verhaal

4. Schrijf in je ik-boekje een kort verhaal rond de foto van **minstens 30 woorden**. Je kan de woorden uit je brainstorm gebruiken om je verhaal vorm te geven.

5. **Controleer elkaars werk** en ga na wat beter kan en wat al goed is.
Hoe? Je plakt in het ik-boekje van je rups-buur een post-it met een **tip** en **top**
Tip = wat kan beter? Top = wat is goed?

Bekijk **na de controle** door een klasgenoot wat je kan **aanpassen**.

R

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst.

Opdracht 2: Waar gaat dat over?!

Voor deze opdracht mogen jullie **kiezen** voor een **boek, serie/film of liedje in je thuistaal**. Aangezien de leerkracht deze taal niet spreekt, zal je in het Nederlands voor de klas komen vertellen waarover je boek, serie of liedje gaat.

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Boek, serie/film of liedje in thuistaal
 - Criteria spreekopdracht
 - Onderstaande identiteitskaart van het boek, de serie/film of het liedje
- Vul de identiteitskaart aan:

Ik koos een boek	Ik koos een serie/film	Ik koos een liedje
Titel: Auteur: 5 kernwoorden ⁹ die het boek beschrijven:	Titel: Regisseur: 5 kernwoorden die de serie/film beschrijven:	Titel: Zanger(es): 5 kernwoorden die het liedje beschrijven:

⁹ Belangrijkste woorden

Tijdens je spreekopdracht hou je rekening met volgende **criteria** tot succes:

	Valse start (0/3)	Tandje bijsteken (1/3)	Talent in wording (2/3)	Pure klasse (3/3)
Inhoud	Het is totaal niet duidelijk waarover het gaat. Wanneer er vragen gesteld worden, kan je deze ook niet beantwoorden.	Het is niet echt helemaal duidelijk waarover het gaat. Wanneer er vervolgens vragen gesteld worden, kan je hier wel meestal op antwoorden.	Het is vrij duidelijk waar het over gaat. Je kan ook steeds op de gestelde vragen antwoorden.	Het is zeer duidelijk waar het over gaat. Je kan steeds antwoorden op de vragen die gesteld worden en bovendien kan je extra informatie meegeven over je boek, serie/film of liedje.
Taal	Je spreekt onvoldoende luid en duidelijk. Je houding is ook niet verzorgd, je staat niet mooi recht.	Je spreekt vrij stil en niet helemaal duidelijk. Daardoor is het soms moeilijk verstaanbaar wat je zegt. Je let wel goed op je houding, je staat mooi recht.	Je spreekt voldoende luid en duidelijk. Je houding is ook verzorgd, je staat mooi recht.	Je spreekt goed luid en duidelijk. Je houding is ook verzorgd, je staat mooi recht.

1. Je hebt een boek, serie/film of liedje gekozen en al vijf kernwoorden geformuleerd.
2. Probeer aan de klas duidelijk te maken waarover het precies gaat. Dit kan je doen door rekening te houden met volgende zaken:

- De identiteitskaart
- Waarom heb je het gekozen? Wat spreekt je precies aan?
- Heb je een leuk weetje over het boek, de serie/film of het liedje?
- Let goed op je lichaamstaal!

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst. Je ontvangt ook feedback van de leerkracht op je spreekopdracht voor **'inhoud'** en **'taal'**.

Opdracht 3: Het klasboek

Je bent nu al met verschillende soorten boeken in contact gekomen in de klas. De leerkracht laat je **drie nieuwe** boeken zien. Vervolgens noteren jullie op een **briefje** de **titel** van het boek waar je graag meer over wilt weten en ook de reden **waarom**.

Het **meest gekozen** boek zal het **klasboek** worden, waaruit elke les als starter of afsluiter **voorgelezen** wordt.

15. EVALUATIE

5. MIJN LEVEN THUIS

	Valse start (0/3)	Tandje bijsteken (1/3)	Talent in wording (2/3)	Pure klasse (3/3)
Inhoud	Je hebt geen enkele richtvraag verwerkt in je Instagrampagina. Je geeft ook geen beschrijving onder je bericht (woorden, zinnen, hashtags, ...)	Je hebt minstens één richtvraag verwerkt in je Instagrampagina. Er is niet altijd een beschrijving onder je berichten of deze is niet helemaal duidelijk, het beschrijft de foto niet.	Je hebt minstens twee richtvragen verwerkt in je Instagrampagina. De beschrijvingen die je geeft, passen bij de foto's.	Je hebt minstens drie richtvragen verwerkt in je Instagrampagina. Bovendien gaf je nog extra informatie (buiten de richtvragen) mee. De beschrijvingen die je geeft, passen bij de foto's.
Creativiteit	Je hebt geen foto's of deze zijn snel en ondoordacht genomen. Je hebt geen 'stories' gepost.	Je foto's zijn leuk, maar je hebt geen 'stories' gepost.	Je foto's zijn leuk en je hebt ook leuke 'stories' gepost. Je maakt wel geen gebruik van extra's zoals muziek, locatie, hashtag, gif, poll, ... om je stories leuker te maken.	Je foto's zijn leuk en je hebt ook leuke 'stories' gepost. Bovendien gaf je je stories leuke extra's zoals muziek, locatie, hashtag, gif, poll, ... om je stories leuker te maken.

Feedback van de leerkracht:

	Valse start (0/3)	Tandje bijsteken (1/3)	Talent in wording (2/3)	Pure klasse (3/3)
Argumentatie	Je gebruikt geen argumenten om je mening te staven/onderbouwen.	Je hebt maar één argument gebruikt om je mening te staven/onderbouwen. Het is niet helemaal duidelijk waarom je deze foto gekozen hebt.	Je hebt minstens twee argumenten gebruikt om je mening te staven/onderbouwen. Het is bijna helemaal duidelijk waarom je deze foto hebt gekozen.	Je hebt minstens drie argumenten gebruikt om je mening te staven/onderbouwen. Het is nu helemaal duidelijk waarom je deze foto precies hebt gekozen.

Feedback van de leerkracht:

	Valse start (0/3)	Tandje bijsteken (1/3)	Talent in wording (2/3)	Pure klasse (3/3)
Inhoud	Je hebt maar één of zelfs geen enkele richtvraag verwerkt in je poster. Het is totaal niet duidelijk hoe je leven eruitziet.	Je hebt minstens twee richtvragen verwerkt in je poster. Hierdoor is het nog niet helemaal duidelijk hoe je leven eruitziet.	Je hebt minstens drie richtvragen verwerkt in je poster. Het is ongeveer duidelijk hoe je leven eruitziet.	Je hebt minstens drie richtvragen verwerkt in je poster. Bovendien gaf je nog extra informatie (buiten de richtvragen) mee. Het is heel duidelijk hoe je leven eruitziet!
Creativiteit	Je hebt geen afbeeldingen gebruikt in je poster, je hebt niets nieuws gebruikt zoals bv. een fotokader of sticker.	Je hebt minstens één afbeelding gebruikt, maar je hebt niets nieuws gebruikt zoals bv. een fotokader of sticker.	Je hebt minstens één afbeelding gebruikt en je hebt ook nieuwe dingen uitgetoetst zoals bv. een fotokader of een sticker.	Je hebt minstens twee afbeeldingen gebruikt en je hebt ook nieuwe dingen uitgetoetst zoals bv. een fotokader of een sticker. Bovendien is je poster echt overzichtelijk.

Feedback van de leerkracht:

7. BOOKFLIX AND CHILL

	Valse start (0/3)	Tandje bijsteken (1/3)	Talent in wording (2/3)	Pure klasse (3/3)
Inhoud	Het is totaal niet duidelijk waarover het gaat. Wanneer er vragen gesteld worden, kan je deze ook niet beantwoorden.	Het is niet echt helemaal duidelijk waarover het gaat. Wanneer er vervolgens vragen gesteld worden, kan je hier wel meestal op antwoorden.	Het is vrij duidelijk waar het over gaat. Je kan ook steeds op de gestelde vragen antwoorden.	Het is zeer duidelijk waar het over gaat. Je kan steeds antwoorden op de vragen die gesteld worden en bovendien kan je extra informatie meegeven over je boek, serie/film of liedje.
Taal	Je spreekt onvoldoende luid en duidelijk. Je houding is ook niet verzorgd, je staat niet mooi recht.	Je spreekt vrij stil en niet helemaal duidelijk. Daardoor is het soms moeilijk verstaanbaar wat je zegt. Je let wel goed op je houding, je staat mooi recht.	Je spreekt voldoende luid en duidelijk. Je houding is ook verzorgd, je staat mooi recht.	Je spreekt goed luid en duidelijk. Je houding is ook verzorgd, je staat mooi recht.

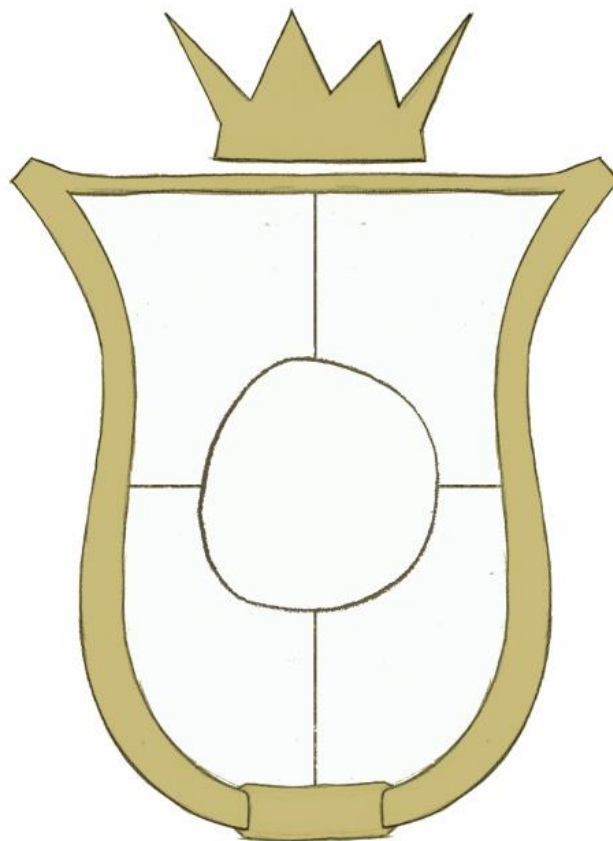
Feedback van de leerkracht:

16. Bijlagen

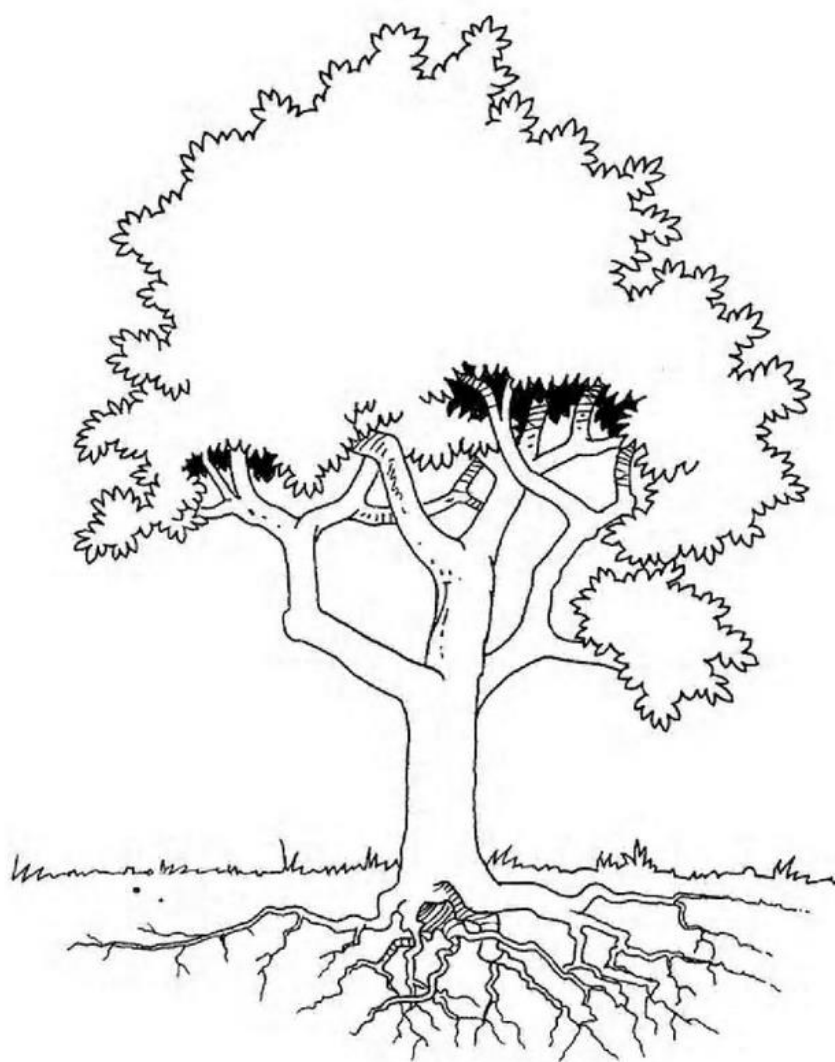
Bijlage 1: reflectiekaart

	Wat is de GEBEURTENIS	
	Wat waren jouw GEDACHTEN	
	Wat was jouw GEVOEL	
	Wat was jouw GEDRAG	
	Wat waren de GEVOLGEN	
	 	

Bijlage 2: wapenschild

Bijlage 3: talentenboom

Bijlage 4: argumentatiefiche

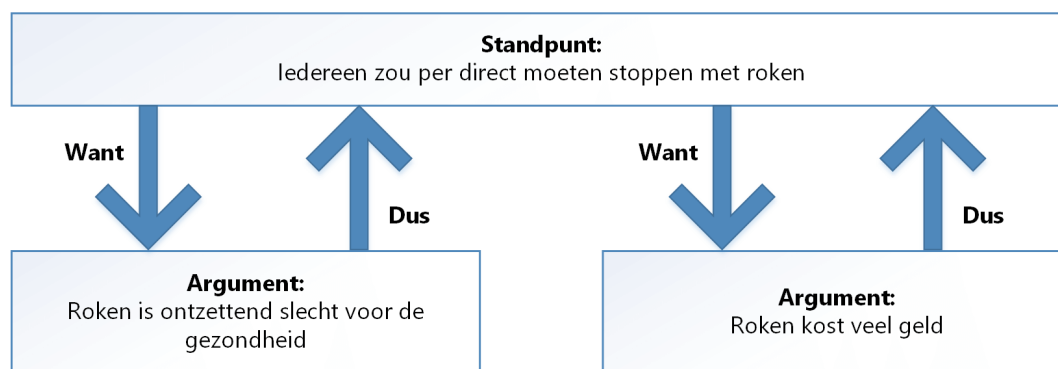
10

Wanneer je een standpunt of een mening inneemt, onderbouw je deze best met geschikte argumenten.

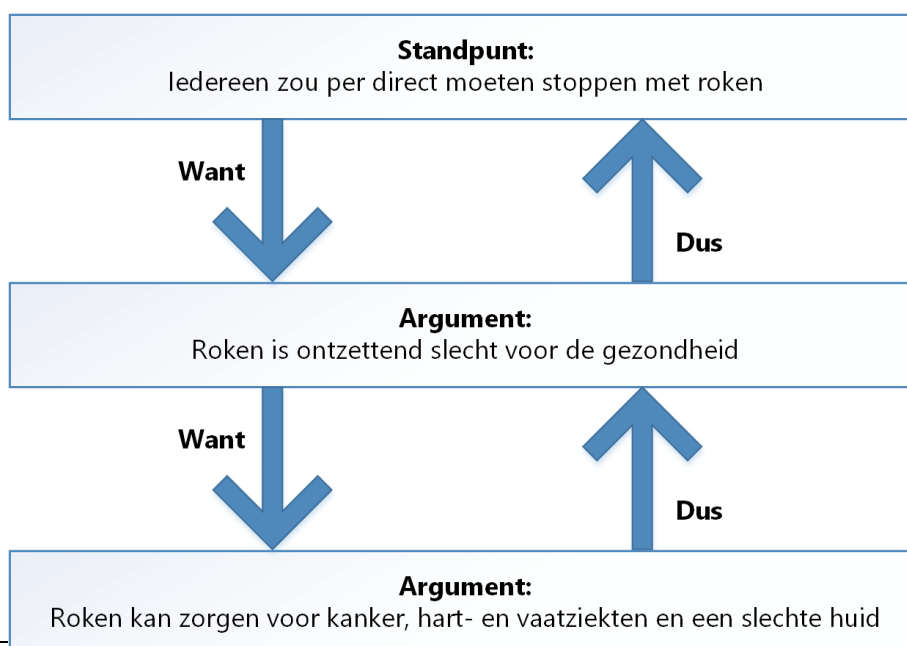
Aan deze woorden kan je een standpunt en argumenten herkennen:

Standpunt/mening	Ik vind, volgens mij, ik denk dat, mijn mening hierover is, ...
Argument	Want, omdat, aangezien, ...

Je hebt argumenten die *niets met elkaar te maken* hebben:

Maar, je hebt ook argumenten die ook op elkaar *voortbouwen* en wel iets met elkaar te maken hebben:

¹⁰ Bron: <https://www.examenoverzicht.nl/nederlands/argumentatiestructuren>

Bijlage 5: voorbeeld van poster

Ine Briers

Mijn leven in 't stad

Atomium
Station Brussel
Zakenmensen
School Don Bosco

leuke vormen
Iedereen is gehaast
Netjes gekleed
Rust

Onderweg naar school

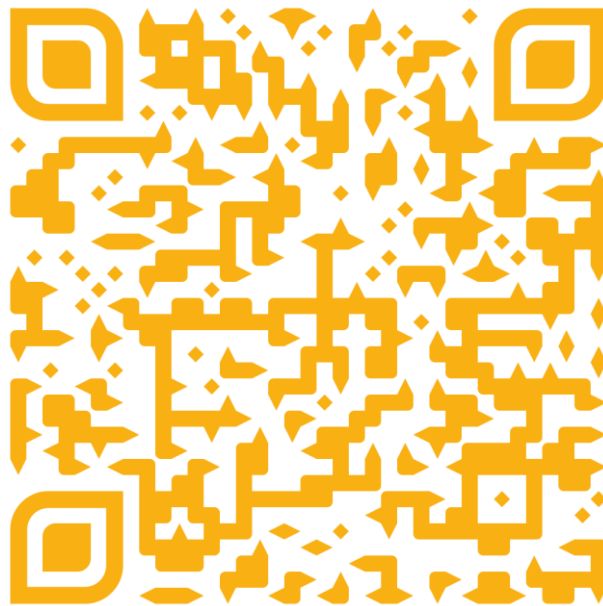
#bigcitylife #myschool

3.1.4 De leerkrachtenbundel

In deze leerkrachtenbundel worden handvaten aangereikt om les te geven in de grootstedelijke context. Er worden concrete tips en aandachtspunten voorzien, alsook de linken naar het ABC-model en manieren om de ouderbetrokkenheid rond leesvaardigheden bij leerlingen te verhogen.

Link naar Google Drive voor de leerkrachtenbundel in PDF:

https://drive.google.com/file/d/1VGYnfHHKkbDUtQaNLgc8pqn_d6q51UYO/view?usp=sharing

SAMEN STERKER

Project Algemene Vakken

GELUKKIG!

Gelukkig zijn we niet allen hetzelfde... Zo kunnen we elkaar versterken!

Ine Briers
2019-2020

Deze bundel is van: _____

Klas: _____

Inhoud

1. PLANNING	5
2. PI CTOGRAMMEN	7
3. INLEIDING	8
4. OVUR - METHODE	9
5. KENNISMAKING	10
6. MIJN IK-BOEKJE.....	11
7. MIJN WAPENSCHILD	13
8. TALENTENBOOM	17
9. LAND IN DE KIJKER.....	20
10. GEVOELENSMUUR.....	23
11. MIJN LEVEN THUIS.....	25
12. MIJN LEVEN IN 'T STAD.....	31
13. HET GROTE KLASKOOKBOEK.....	39
14. BOOKFLIX AND CHILL?	44
15. EVALUATIE	50
MIJN LEVEN THUIS.....	50
MIJN LEVEN IN 'T STAD.....	51
BOOKFLIX AND CHILL.....	52
16. Bijlagen leerlingen	53
Bijlage 1: reflectiekaart	53
Bijlage 2: wapenschild	54
Bijlage 3: talentenboom	55
Bijlage 4: argumentatiefiche	56
Bijlage 5: voorbeeld van poster.....	57
17. Bijlagen leerkrachten	58
Bijlage 1: talentenkaartjes	58
Bijlage 2: gevoelskaartjes	60
Bijlage 3: vertaalfiche (thuis lezen is belangrijk)	64
Bijlage 4: communiceren met anderstalige ouders (voorleestips bladwijzer)	65
Bijlage 5: ABC-model toegepast op de bundel	66

1. PLANNING

WEEK	UUR	INHOUD
1	2	<ul style="list-style-type: none"> • Uitleg bundel + project • Pictogrammen overlopen • Inleiding overlopen • OVUR-methode uitleggen • Kennismakingsopdracht • Mijn ik-boekje
	2	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoelensmuur • Mijn wapenschild
	2	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoelensmuur • Land in de kijker
2	2	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoelensmuur • Mijn leven thuis: opdracht 1 • Mijn leven thuis: opdracht 2 mondeling bespreken + stap oriënteren en voorbereiden <p>! Opdracht 2: ongeveer een maand vooraleer iedereen aan bod is geweest (afhankelijk van klasgrootte)</p> <p>→ Opdracht 3 kan pas plaatsvinden wanneer iedereen aan de beurt is geweest</p>
	2	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoelensmuur • Mijn leven thuis: opdracht 4
	2	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoelensmuur • Mijn leven in 't stad: opdracht 1 • Mijn leven in 't stad: opdracht 2
3	2	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoelensmuur • Mijn leven in 't stad: opdracht 3 • Mijn leven in 't stad: opdracht 4 (stap oriënteren en voorbereiden)
	2	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoelensmuur • Mijn leven in 't stad: opdracht 4
	2	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoelensmuur • Het grote klaskookboek: opdracht 1

4	2	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoelensmuur • Het grote klaskookboek: afwerking opdracht 1 • Het grote klaskookboek: opdracht 2 • Het grote klaskookboek: opdracht 3
	2	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoelensmuur • Bookflix and chill: rupsen en vlinders indelen • Bookflix and chill: opdracht 1A+B • Bookflix and chill: opdracht 2 stap oriënteren en voorbereiden mondeling overlopen → tijd tot volgende les om keuze te maken
	2	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoelensmuur • Bookflix and chill: opdracht 2 voorbereiden in de klas (nog geen presentatie) • Bookflix and chill: opdracht 3
5	2	<ul style="list-style-type: none"> • Gevoelensmuur • Bookflix and chill: opdracht 2 presentaties

Met deze planning heeft u een beeld over het aantal lessen dat u ongeveer nodig zal hebben om de bundel af te werken. Let op: afhankelijk van klasgroep tot klasgroep.

Mijn leven thuis: opdracht 2 Instagrampagina → U kan er ook voor kiezen om meerdere leerlingen tegelijk de Instagrampagina te laten beheren. Op die manier kan de opdracht sneller afgerond worden.

2. PICTOGRAMMEN

Lees de tekst

Schrijf ook in je ik-boekje

Maak op de computer

Denk eerst goed na

Spreekopdracht

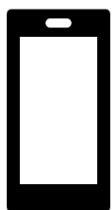
Zoek op het internet

Overleg in groep

Luister naar de leerkracht of naar elkaar.

Je mag je gsm gebruiken

Bekijk goed of je alle onderdelen van de opdracht volbracht hebt!

Controleer elkaars werk. Ga na wat beter kan en wat al goed is!

Bekijk je opdracht opnieuw na de controle door je klasgenoot. Wat kan je aanpassen?

Laat de leerlingen goed stilstaan bij deze pictogrammen. Ze zorgen ervoor dat de leerlingen een bepaalde structuur kunnen volgen in de bundel. Ze geven duidelijk aan wat er van hen verwacht wordt.

3. INLEIDING

Welkom!

Het doel van deze bundel is dat u uw leerlingen beter leert kennen en zij u als hun leerkracht. Dit alles wordt gerealiseerd met oog voor diversiteit. Het is dan ook leuk als u kan meedoen met de opdrachten, als voorbeeld, maar ook om de **verbondenheid** met uw leerlingen te verhogen.

De bundel bestaat uit afzonderlijke opdrachten die later samen een geheel zullen vormen op de **multicultidag**. Elke opdracht is dus belangrijk om tot een mooi geheel te komen. De multicultidag is een dag waarbij alle culturen, verschillen én gelijkenissen centraal staan. We omarmen dat iedereen anders is en bekijken dit als iets positief. Op deze dag worden ook **workshops** georganiseerd m.b.t. de opdrachten in deze bundel. Tijdens deze workshops kan u ook de ouders betrekken en zo de **ouderbetrokkenheid** vergroten (bv. kookworkshop).

Op sommige opdrachten krijgen de leerlingen ook punten (**summatief**). Bij deze opdrachten staan ook steeds evaluatiecriteria waar ze rekening mee moeten houden. Er volgt voor de leerlingen ook steeds een **zelfevaluatie** waarbij ze aangeven of ze de doelstellingen niet, deels, voldoende of goed beheersen. Voor de leerlingen die aangeven dat ze de doelstelling niet of deels beheersen, kan u een **remediëringopdracht** voorzien. Ook kan u de leerlingen die de doelstellingen voldoende of goed beheersen meer **uitdagende** opdrachten geven terwijl u de andere leerlingen **extra uitleg** en **ondersteuning** geeft waar nodig. Bovendien kan u de leerlingen die de doelstellingen wel beheersen, de **andere leerlingen laten helpen**.

Naast de score die door u gegeven wordt bij bepaalde opdrachten, zal u ook bij de zelfevaluatie voor elke doelstelling kunnen aangeven of de leerling deze al dan niet beheerst en in welke mate.

Een **summatieve** evaluatie voor de doelstellingen kan plaatsvinden op de multicultidag. De leerlingen hebben dan voldoende **oefenkansen** gekregen via de bundel en laten op deze multicultidag zien wat ze allemaal geleerd hebben. Belangrijk hierbij is dat u ook zicht heeft op het **beheersingsniveau** van de leerlingen tijdens het doorlopen van de bundel. Met welke doelstellingen ondervond deze leerling nog **moeilijkheden**? Welke **voortgang** heeft deze leerling nu geboekt? Waar moet de leerling nog in **groeien**? Het is begrijpelijk dat u niet voor elke leerling, elke doelstelling kan nagaan. Leg daarom de focus op de doelstellingen waarbij ze nog moeilijkheden ondervinden en bekijk welke **evolutie** de leerling heeft doorgemaakt. Heeft deze leerling **voldoende oefenkansen** gekregen om de doelstelling te beheersen? Wat zorgt ervoor dat deze leerling de doelstelling toch niet bereikt?

Doorheen deze bundel is het de bedoeling dat de leerkracht steeds een **goede begeleiding** voorziet. Dit kan door voortdurend **tussentijdse feedback (formatief)** te geven: wat heeft de leerling al goed gedaan? Waar moet hij/zij nog aan werken? Zorg ervoor dat deze feedback voldoende **ontwikkelingsgericht** is. Leerlingen moeten weten wat hun werkpunten zijn en op welke manier ze deze werkpunten kunnen omzetten in sterke punten. Ook krijgen leerlingen bij sommige opdrachten feedback van hun medeleerlingen via een **tip** en **top**. Bovendien kan u als leerkracht goed ondersteunen door de klasgroep in te delen **o.b.v. niveau**. Denk hierbij zeker aan o.a. de regel van drie die aan bod komt bij het grote klaskookboek.

4. OVUR - METHODE

Binnen deze bundel zal je werken volgens de **OVUR-methode**.

Wat is de OVUR-methode?	<p>Je zal volgens een vast stappenplan een opdracht uitvoeren. Dit stappenplan bestaat uit vier stappen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. <i>Oriënteren</i> 6. <i>Voorbereiden</i> 7. <i>Uitvoeren</i> 8. <i>Reflecteren</i>
Wat doe ik bij elke OVUR-stap?	<p>5. <u>ORIËNTEREN</u> O</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat wordt er verwacht in de opdracht? - Wat weet ik over de opdracht/het onderwerp? - Wat wil ik bereiken? - Hoe kan ik dit doen? - Wat heb ik nodig? - Hoeveel tijd krijg ik om de opdracht te maken? <p>→ Je gaat de opdracht verkennen voor je er echt aan begint!</p>
	<p>6. <u>VOORBEREIDEN</u> V</p> <ul style="list-style-type: none"> - Materiaal klaarleggen - Indien nodig brainstormen, gegevens verzamelen, ... - Eventueel een taakverdeling maken - De verschillende stappen van de opdracht overlopen <p>→ Je gaat je klaarmaken om echt aan de opdracht te beginnen!</p>
	<p>7. <u>UITVOEREN</u> U</p> <ul style="list-style-type: none"> - Je maakt de opdracht met aandacht voor: <ul style="list-style-type: none"> • Vormvereisten van de taak (hoe moet het eruit zien?) • Hoofd- en bijzaken: wat is echt belangrijk? Wat is minder belangrijk? • Oorzaak en gevolg • Hoeveel tijd heb ik voor de opdracht?
	<p>8. <u>REFLECTEREN</u> R</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoe heb je het gedaan? - Is de opdracht goed uitgevoerd? - Waren er problemen, moeilijkheden? - Hoe kan je het in de toekomst nog beter doen? - Is het gelopen zoals ik verwacht had?

Zorg ervoor dat de OVUR-methode ook zichtbaar is voor de leerlingen in de klas. Hang bv. een affiche naast het bord, verwerk deze methode steeds in uw werkbladen en de opbouw van de les, ...

5. KENNISMAKING

Om elkaar wat beter te leren kennen, vullen we een *identiteitsfiche* in.

Wat is dat?! Deze fiche vertelt ons iets meer over wie je bent, waar je vandaan komt, ...

Vul de identiteitsfiche in en geef deze af aan de leerkracht. De leerkracht verzamelt alle fiches en deelt deze willekeurig weer uit. Samen probeer je te achterhalen van wie de identiteitsfiche is.

Leeftijd	
Geslacht	
Land van herkomst	
Moedertaal	
Woonplaats	
Uiterlijk kenmerk (bv. oogkleur, moedervlek, tatoeage, haarkleur, ...)	
Favoriete liedje	
Favoriete kleur	
Leukste hobby	

Het is leuk als u als leerkracht ook meedoet met deze opdracht. Op die manier werkt u verbindend en leren de leerlingen u ook meteen beter kennen. Op deze manier komt diversiteit ook aan bod. Grijp de kans om dit ook bespreekbaar te maken.

6. MIJN IK-BOEKJE

Zelfevaluatie

Hier vind je de **doelstellingen** terug waar je rond zal werken binnen deze opdracht. Wanneer je klaar bent met deze opdracht, zou je deze doelstellingen bereikt moeten hebben. Geef **na het maken** van de opdrachten aan of je de doelstelling niet, deels, voldoende of goed beheerst. Je krijgt vervolgens ook **feedback** van je **leerkracht**.

Wat heb ik geleerd?

Opdracht 1: Mijn ik-boekje	Leerling				Leerkracht			
								
3. Je kan minstens drie kenmerken van jezelf duidelijk weergeven in je ik-boekje.								
4. Je hebt respect voor je medeleerlingen.								

 = Dit beheers ik niet, ik heb nog veel hulp nodig.

 = Dit beheers ik deels, maar ik kan nog wat hulp gebruiken.

 = Dit beheers ik voldoende. Ik kan het zelfstandig, zonder hulp.

 = Dit beheers ik goed, ik kan anderen ook helpen.

Feedback van de leerkracht:

LPD: 14
 ET: 6
 Transversale ET: 7.2, 7.3, 2.6, 5.2, 13.14

Duid hier ook telkens aan op welk beheersingsniveau de leerling zich situeert volgens u. Vergeet niet om ontwikkelingsgerichte feedback te voorzien!

Kader goed het doel van dit ik-boekje: doorheen de lessen aanvullen met informatie om verbindend te werken met elkaar, maar ook om tijdens de multicultidag tentoon te stellen. Geef aan dat ze buiten de opdrachten ook dingen mogen aanvullen die ze interessant vinden om te delen met elkaar. Bv.: een krantenartikel over diversiteit, protesten, #BLM, ... De lyrics van een nummer dat ze goed vinden, een inspirerende quote. Kortom: laat ze er iets leuks van maken en hun eigen touch aan geven!

Het is belangrijk om het welbevinden van elke leerling centraal te stellen. Maak op voorhand met de leerlingen duidelijke afspraken! Bv.: geen haatdragende opmerkingen, respectvol zijn tegenover elkaar, elkaar niet uitlachen, ... Wijs op een vertrouwensband met elkaar, binnen de klas.

Je kan ook zelf steeds een voorbeeld maken voor de leerlingen.

Opdracht 1: Mijn ik-boekje

Doorheen deze lessenreeks zal je een **ik-boekje** bijhouden waarin je verschillende opdrachten zal maken. Dit boekje heb je dus elke les nodig, beschouw het als een soort van dagboek waarin je alles noteert. Buiten de opdrachten mag je ook je ik-boekje aanvullen met dingen die jou interessant lijken en je graag wilt delen met anderen.

Maak van de eerste pagina van je ik-boekje een **pagina over jezelf**. Hoe zie jij jezelf? Dit kan een zelfportret zijn, losse woorden, een tekst, quotes, ... Je mag creatief zijn en volledig zelf kiezen hoe je dit aanpakt. Noteer ook zeker je **naam** in het boekje. Dat is nodig omdat we in elkaars boekje, op de achterkant van de eerste pagina, iets zullen noteren voor elkaar.

Hou zeker rekening met volgende **criteria** tot succes:

- Zorg ervoor dat **minstens drie kenmerken** van jezelf naar voorkomen via:
 - Een zelfportret
 - Losse woorden
 - Een tekst
 - Quotes
 - ...
- Noteer je **naam** in het boekje
- **Let op!** Het is belangrijk dat je **respectvol**¹¹ blijft tegenover elkaar. Iedereen heeft sterktes en behoort tot onze klasgroep.

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Ik-boekje + schrijfmateriaal
- Elkaars ik-boekje

3. Maak nu van de **eerste pagina** in je ik-boekje een pagina over jezelf. Hou hierbij rekening met de vooropgestelde **criteria**. Verder mag je zelf kiezen wat je ermee doet. Vergeet je **naam** niet te noteren!

4. Wanneer je klaar bent met deze eerste pagina, geef je je boekje door aan je klasgenoten. Je noteert op de achterkant van de eerste pagina bij elke klasgenoot en de leerkracht een **vraag, compliment, ...** iets wat je kwijt wilt. De leerkracht zal dit ook bij jullie doen. **WEES JEZELF**

Een aantal voorbeelden:

• Je hebt een mooie naam	• Je bent heel vriendelijk
• Je hebt een leuke pull aan	• Je bent grappig
• Ik vind het leuk dat jij ...	• ...

**ER ZIJN AL
ZOVEEL ANDEREN**

Loesje

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst.

¹¹ Probeer je in de ander te verplaatsen. Zou jij deze opmerking leuk vinden? Neem je de andere persoon serieus? Heb je dus respect voor deze persoon in zijn geheel?

7. MIJN WAPENSCHILD

Zelfevaluatie

Hier vind je de **doelstellingen** terug waar je rond zal werken binnen deze opdracht. Wanneer je klaar bent met deze opdracht, zou je deze doelstellingen bereikt moeten hebben. Geef **na het maken** van de opdrachten aan of je de doelstelling niet, deels, voldoende of goed beheerst. Je krijgt vervolgens ook **feedback** van je **leerkracht**.

Wat heb ik geleerd?

Opdracht 2: Mijn wapenschild	Leerling				Leerkracht			
3. Je kan m.b.v. een schrijfkader specifieke kenmerken van jezelf verklaren.								
4. Je kan in interactie gaan met je medeleerlingen door je wapenschild mondeling toe te lichten en vragen te stellen/beantwoorden.								

= Dit beheers ik niet, ik heb nog veel hulp nodig.

= Dit beheers ik deels, maar ik kan nog wat hulp gebruiken.

= Dit beheers ik voldoende. Ik kan het zelfstandig, zonder hulp.

= Dit beheers ik goed, ik kan anderen ook helpen.

Feedback van de leerkracht:

LPD 3, 11, 30
ET 2, 7, 21
Transversale ET: 7.2, 2.6, 5.2, 3.14

Opdracht 2: Mijn wapenschild

O

Een wapenschild is een schild dat kenmerken van iets of iemand bevat. Het verwijst naar bv. een stad, een land, ... Stel je eigen wapenschild samen o.b.v. een aantal kenmerken van jezelf. Op die manier zal het wapenschild dus **naar jou verwijzen**.

V

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Schrijfkader
- Wapenschild
- Schrijfmateriaal om je wapenschild vorm te geven

Geef in het **schrijfkader** op de volgende pagina een **antwoord** op deze vragen:

- Wat is jouw favoriete **land** en waarom?
- Met welk **dier** kan je jezelf vergelijken en waarom?
- Beschrijf één **positieve ervaring** en wat je hieruit geleerd hebt.
 - o Je kan de reflectiekaart in bijlage 1 gebruiken als je dit moeilijk vindt.
- Beschrijf één **negatieve ervaring** en wat je hieruit geleerd hebt.
 - o Je kan de reflectiekaart in bijlage 1 gebruiken als je dit moeilijk vindt.
- Wat moeten we zeker nog van jou **weten**?

_____ is mijn favoriete land, omdat:

Ik vergelijk mezelf met een _____, aangezien

Mijn meest positieve ervaring is:

Ik leerde hieruit dat ...

Mijn meest negatieve ervaring is:

Ik leerde hieruit dat ...

Dit moet je echt nog over mij weten:

Bespreek nu **klassikaal** de antwoorden op de vragen. **Luister** goed naar elkaar en stel elkaar **vragen** als iets niet helemaal duidelijk is.

Misschien kan je **inspiratie** vinden in onderstaande vragen:

- Wat vind je van het eten van dat land?
- Is het ook je favoriete dier?
- Weten veel mensen dit over je?
- Waarom vergelijk je jezelf met dat dier? Welke eigenschappen ken je aan jezelf toe?
- Kan je dat nog eens herhalen? Ik begrijp het niet zo goed.

U

In **bijlage 2** vind je een afbeelding van een wapenschild zoals hieronder. De bedoeling is dat je je antwoorden op de vragen **creatief** verwerkt in het schild. Hoe je dat doet, mag je volledig **zelf kiezen**. Denk bv. aan tekenen, woorden, verschillende kleuren, ...

- Linksboven werk je rond je favoriete land
- Rechtsboven werk je rond je gekozen dier
- Linksonder werk je rond je positieve ervaring
- Rechtsonder werk je rond je negatieve ervaring
- In het midden werk je rond je zelfgekozen onderwerp: wat moeten we zeker nog van jou weten?

Presenteer je wapenschild aan elkaar en kleef het vervolgens in je **ik-boekje**.

R

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst.

8. TALENTENBOOM

Zelfevaluatie

Hier vind je de **doelstellingen** terug waar je rond zal werken binnen deze opdracht. Wanneer je klaar bent met deze opdracht, zou je deze doelstellingen bereikt moeten hebben. Geef **na het maken** van de opdrachten aan of je de doelstelling niet, deels, voldoende of goed beheerst. Je krijgt vervolgens ook **feedback** van je **leerkracht**.

Wat heb ik geleerd?

Opdracht 3: Talentenboom	Leerling				Leerkracht			
								
8. Je kan zelfstandig of met hulp je eigen talent(en) benoemen.								
9. Je kan anderen talenten toeschrijven en verduidelijken waarom je dat vindt.								
10. Je kan voorbeelden geven van hoe je talent tot uiting komt en wat de voor- en nadelen zijn van je talent.								

 = Dit beheers ik niet, ik heb nog veel hulp nodig.

 = Dit beheers ik deels, maar ik kan nog wat hulp gebruiken.

 = Dit beheers ik voldoende. Ik kan het zelfstandig, zonder hulp.

 = Dit beheers ik goed, ik kan anderen ook helpen.

Feedback van de leerkracht:

LPD 3, 13, 30
ET 2, 5, 6, 7, 21
Transversale ET: 7.2, 5.2, 3.14

Talentenboom

Opdracht 3: Talentenboom

Je kent vast Michael Jordan, Roger Federer, Justin Bieber, Beyoncé en Cristiano Ronaldo wel. Ze hebben allemaal iets gemeenschappelijk, nl. een talent waar ze erg trots op zijn. Ze zijn allemaal ergens heel goed in. Zo is Beyoncé een erg goede zangeres, haar talent is dus zingen.

Wat is jouw talent? Waar ben jij erg goed in? Waar ben jij erg trots op?

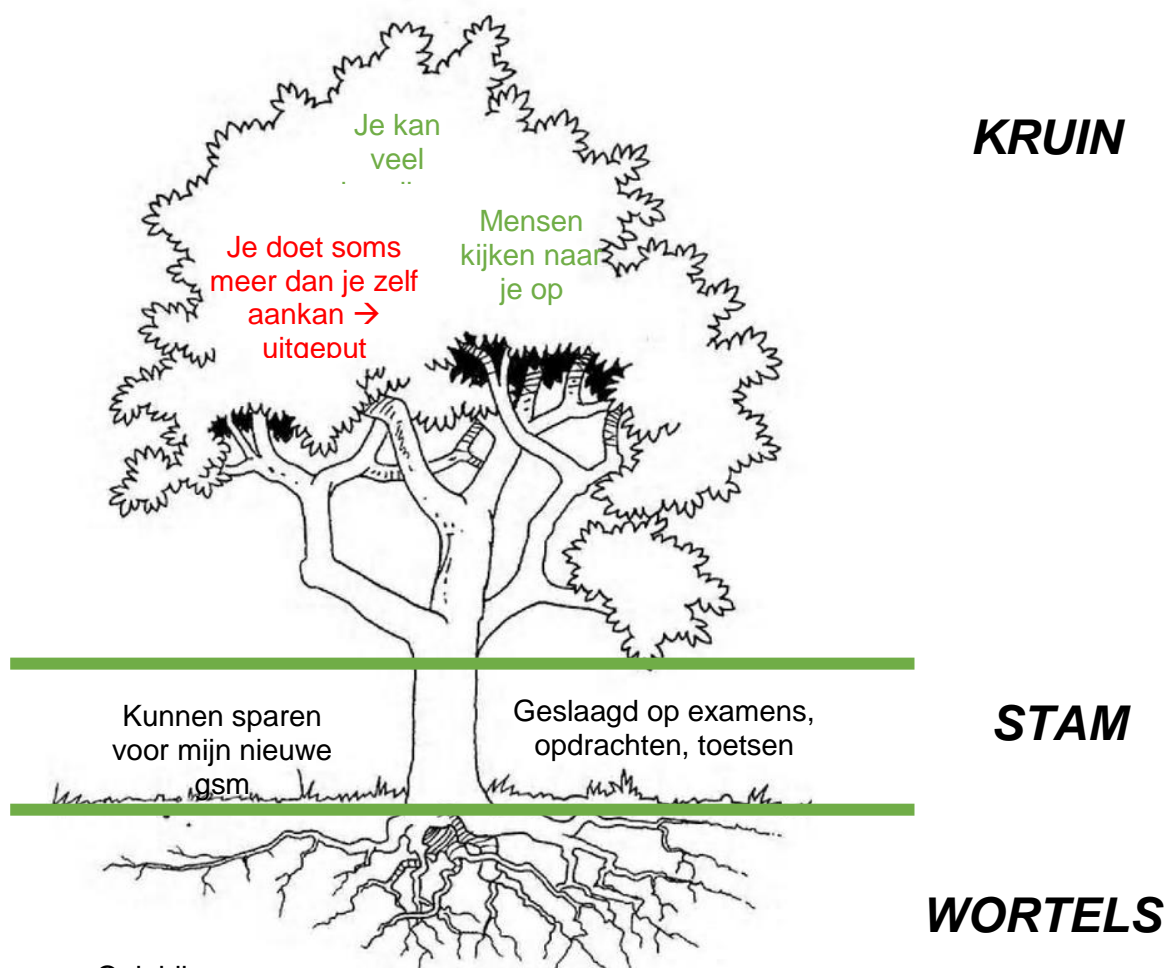
Tip: als je dit moeilijk vindt, kan je altijd aan je **klasgenoten** vragen waar zij vinden dat jij goed in bent. De leerkracht heeft ook een aantal **kaartjes** die je op weg kunnen helpen met het benoemen van elkaars talenten.

Wat is het **doel** van deze **opdracht**?

In je **boekje** zal je een **talentenboom** maken. Bij de **wortels** van de boom noteer je hoe je je talent ontdekt hebt. In de **stam** noteer je concrete voorbeelden van wanneer je talent tot uiting komt en in de **kruin** noteer je wat de voor- en nadelen van je talent kunnen zijn.

Bekijk het **voorbeeld** om je op weg te helpen.

Talent: ik ben een doorzetter

V

Wat heb je voor deze opdracht nodig?

- Talentenkaartjes van de leerkracht
- De boom in bijlage 2 (of je mag zelf ook een boom tekenen)
- Je ik-boekje

Denk **eerst zelf** eens na over mogelijke talenten:

- Waar ben jij goed in?
- Welke complimentjes krijg je van je omgeving?

De leerkracht heeft ook een aantal **kaartjes** die je op weg kunnen helpen met het benoemen van elkaars talenten.

Er zijn **twee mogelijkheden**:

3. Kies een kaartje met een talent op waarvan jij vindt dat die bij je past.
4. Laat je klasgenoten een kaartje kiezen voor jou, welk talent heb je gekregen?
 - a. Kan je jezelf hierin vinden?
 - b. Herken je dit bij jezelf?
 - c. Begrijp je waarom je dit kaartje kreeg?

U

Nu het duidelijk is welk talent je hebt, ben je klaar om je talentenboom te ontwerpen. Je mag zelf een boom tekenen in je ik-boekje, maar je mag ook de boom in bijlage 3 gebruiken voor deze opdracht.

4. Noteer je talent in je ik-boekje
5. Ontwerp de boom volgens deze richtlijnen:
 - o **Wortels:** hoe heb je je talent ontdekt?
 - o **Stam:** concrete voorbeelden van wanneer je talent tot uiting komt
 - o **Kruin:** wat kunnen voor- en nadelen van je talent zijn?
6. Plak je talentenboom in je ik-boekje

Bekijk nog eens het **voorbeeld** op de **vorige pagina** als je twijfelt.

R

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst.

Verifieer bij de leerlingen of ze zichzelf herkennen in de toegewezen talenten.

9. LAND IN DE KIJKER

Zelfevaluatie

Hier vind je de **doelstellingen** terug waar je rond zal werken binnen deze opdracht. Wanneer je klaar bent met deze opdracht, zou je deze doelstellingen bereikt moeten hebben. Geef **na het maken** van de opdrachten aan of je de doelstelling niet, deels, voldoende of goed beheerst. Je krijgt vervolgens ook **feedback** van je **leerkracht**.

Wat heb ik geleerd?

Opdracht 4: Land in de kijker	Leerling				Leerkracht			
5. Je kan de vlag van het land waarmee je je identificeert, namaken.								
6. Je kan uitleggen dat er in de klas verschillende thuishalen bestaan en dat iedereen welkom is hier.								
7. Je kan, in samenwerking met je klasgenoten, bepalen welke vlag waar moet liggen, opdat de ligging van alle vlaggen correct is.								
8. Je kan m.b.v. een schrijfkader een actueel artikel, uit het land waarmee je je identificeert, lezen en kort toelichten.								

= Dit beheers ik niet, ik heb nog veel hulp nodig.

= Dit beheers ik deels, maar ik kan nog wat hulp gebruiken.

= Dit beheers ik voldoende. Ik kan het zelfstandig, zonder hulp.

= Dit beheers ik goed, ik kan anderen ook helpen.

Feedback van de leerkracht:

LPD 3, 4, 6, 11, 12, 23, 30
 ET 1, 3, 7, 21, (29)
 Transversale ET: 7.2, 2.2, 2.3, 2.10, 2.11, 3.14

Leerlingen waarvan de ouders bv. uit Turkije komen, maar zelf hier geboren zijn, kunnen zich identificeren met België, maar ook met Turkije. Laat ze zelf kiezen met welk land zij zich willen identificeren. Dit vormt een onderdeel van het respect hebben voor elkaars cultuur.

Opdracht 1: De vlag

O

Met welk land identificeer jij je? Maak op **papier** de **vlag** van je gekozen land na. Noteer in je vlag het woord 'welkom' in de taal van dat land en hang deze op in de klas, volgens de **juiste ligging** (bv. China ligt onder Rusland)!

Je mag voor deze opdracht ook het **internet** gebruiken.

Noteer ook het woordje 'welkom' in de talen van je medeleerlingen in je boekje.

V

Vul onderstaand **schrijfkader** aan voor je de vlag maakt.

Land: Ik identificeer mij met het land _____

Kleuren in de vlag: De kleuren die in de vlag gebruikt worden zijn _____

Het woord 'welkom' in de taal van dit land is: _____

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Je ik-boekje + materiaal om de vlag te maken
- Een blad papier
- Internet
- Plakband, prikker, ... om je vlag op te hangen

U

5. Maak een **schets** van je vlag in je ik-boekje
6. Maak de vlag op een apart blad
7. Noteer in het midden het woord '**welkom**' in de taal van het land
8. Hang jullie vlaggen op in de klas volgens de **juiste ligging!**

R

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst.

Zorg ervoor dat ze bij de ligging van de vlaggen in interactie gaan met elkaar! Laat ze discussiëren, opzoeken, overleggen, ...

Opdracht 2: Actualiteitsronde

O

We weten graag wat er zich in de wereld afspeelt. Zoek daarom voor jouw gekozen land een **artikel** uit de actualiteit. Het artikel mag **maximum een jaar oud** zijn, zodat het vrij recent/nieuw nieuws is. Je mag het **internet** voor deze opdracht gebruiken. Je zal het artikel ook kort mondeling **toelichten** voor de klas. Denk al eens na over welke **zoekterm(en)** je kan gebruiken om informatie te vinden die je zoekt.

V

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Internet
- Schrijfkader

Welke zoekterm(en) zal je gebruiken om op het internet informatie te zoeken?

U

4. Zoek een **artikel** uit de actualiteit dat:

- Over jouw gekozen land gaat
- Maximum een jaar oud is
- Belangrijk genoeg is om te delen met de klas
- Je interesse opwekt

5. Gebruik onderstaand **schrijfkader** om de belangrijkste informatie uit het artikel te halen. Zo weet je ook meteen wat **belangrijk** is om mee te delen aan de klas.

Over **wie/wat** gaat het artikel?

Waar speelt het zich af?

Waarom?

Wanneer?

6. **Vertel kort** aan je klasgenoten waar het artikel over gaat, zodat ook zij weten wat er zich in het land afspeelt. Je mag hiervoor het schrijfkader gebruiken. Hang vervolgens het artikel bij je **vlag**.

R

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst.

Zorg ervoor dat leerlingen relevant nieuws brengen. Ondersteun goed waar nodig, want op vlak van taal ligt de lat hier hoog. Voldoende hoge verwachtingen stellen is dan ook belangrijk!

10. GEVOELENSMUUR

Zelfevaluatie

Hier vind je de **doelstellingen** terug waar je rond zal werken binnen deze opdracht. Wanneer je klaar bent met deze opdracht, zou je deze doelstellingen bereikt moeten hebben. Geef **na het maken** van de opdrachten aan of je de doelstelling niet, deels, voldoende of goed beheerst. Je krijgt vervolgens ook **feedback** van je **leerkracht**.

Wat heb ik geleerd?

Opdracht 5: Gevoelensmuur	Leerling				Leerkracht			
5. Je kan m.b.v. gevoelskaartjes en een schrijfkader je gevoelens uitdrukken.								
6. Je kan een aantal voorbeelden van gevoelens opsommen.								
7. Je kan voorbeelden geven van dingen waar jij blij of verdrietig van wordt.								
8. Je kan m.b.v. een schrijfkader een actueel artikel, uit het land waarmee je je identificeert, lezen en kort toelichten.								

= Dit beheers ik niet, ik heb nog veel hulp nodig.

= Dit beheers ik deels, maar ik kan nog wat hulp gebruiken.

= Dit beheers ik voldoende. Ik kan het zelfstandig, zonder hulp.

= Dit beheers ik goed, ik kan anderen ook helpen.

Feedback van de leerkracht:

LPD 4, 13, 14, 30
 ET 2, 5, 7
 Transversale ET: 7.2, 5.2, 5.4, 1.16, 3.14

Het kan zijn dat jongens minder graag over gevoelens praten, omdat dit 'niet stoer' is. Je kan vanuit een filosofisch gesprek over gevoelens vertrekken om zo een bredere betekenis te geven aan 'gevoelens'. Waarom delen we onze gevoelens? Is dat noodzakelijk? Wat als we onze gevoelens niet zouden delen?

Opgelet: een filosofisch gesprek vergt een goede uitgebreide voorbereiding. Het is niet zomaar een klasgesprek en dient op regelmatige basis geoefend te worden.

O

Elke les zullen we onze gevoelens bespreken aan de hand van **kaartjes** met **afbeeldingen** en **woorden**. Je mag een kaartje vooraan in de klas komen kiezen en uitleggen waarom je deze gekozen hebt (hoe voel je je en waarom voel je je zo?).

V

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Kaartjes van de leerkracht
- Schrijfkader ter ondersteuning
- Ik-boekje + schrijfgerief

Je mag ter ondersteuning **onderstaand schrijfkader** gebruiken.

Ik heb voor dit kaartje gekozen omdat

Ik voel mij vandaag _____, want

U

Leg uit aan de rest van de klas welk kaartje je hebt gekozen en waarom. Hang vervolgens je gekozen **kaartje** in de klas aan de **muur** bij jouw **naam**.

- Noteer in je **boekje** drie dingen waar jij **blij** van wordt.
- Noteer in je **boekje** drie dingen waar jij **verdrietig** van wordt.
 - Wat kan je doen om **weer blij** te worden?

R

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst.

GELUKKIG

VERDRIETIG

ANGSTIG

MOE

AVONTUURLIJK

BEZORGD

NIEUWSGIERIG

ZENUWACHTIG

11. MIJN LEVEN THUIS

Zelfevaluatie

Hier vind je de **doelstellingen** terug waar je rond zal werken binnen deze opdracht. Wanneer je klaar bent met deze opdracht, zou je deze doelstellingen bereikt moeten hebben. Geef **na het maken** van de opdrachten aan of je de doelstelling niet, deels, voldoende of goed beheerst. Je krijgt vervolgens ook **feedback** van je **leerkracht**.

Wat heb ik geleerd?

Opdracht 6: Mijn leven thuis	Leerling				Leerkracht			
								
6. Je kan m.b.v. richtvragen een goed beeld over je eigen thuisomgeving scheppen in je ik-boekje en via de Instagrampagina.								
7. Je kan je eigen leven vergelijken met dat van een ander (verschillen en gelijkenissen).								
8. Je kan onder begeleiding een planning opstellen en deze naleven.								
9. Je kan m.b.v. een argumentatiefiche en schrijfkader duidelijk beargumenteren waarom je voor een bepaalde foto kiest.								
10. Je kan m.b.v. richtvragen mondeling informatie meedelen over de personen op je foto.								

 = Dit beheers ik niet, ik heb nog veel hulp nodig.

 = Dit beheers ik deels, maar ik kan nog wat hulp gebruiken.

 = Dit beheers ik voldoende. Ik kan het zelfstandig, zonder hulp.

 = Dit beheers ik goed, ik kan anderen ook helpen.

Feedback van de leerkracht:

LPD 3, 4, 11, 13, 14, 24, 28, 30
 ET 2, 3, 5, 6, 7, 19, 21, 30
 Transversale ET: 7.2, 7.3, 2.6, 5.2, 3.14

Zorg voor een veilig klasklimaat waarin er open gecommuniceerd kan worden. Opgelet met de focus enkel op de verschillen te leggen! Welke gelijkenissen zijn er te vinden?
 Probeer diversiteit bespreekbaar te maken! Je komt misschien verschillende soorten gezinssamenstellingen tegen, alsook verschillende culturele achtergronden
 Bewaak de veilige leeromgeving goed! Online worden vaak haatdragende reacties gepost.
 Maak duidelijk dat dit niet kan!

In dit onderdeel zal je een aantal opdrachten over je leven thuis uitvoeren. We doen dit om eens te kijken naar de **verschillen** en **gelijkenissen** in elkaars leven.

Opdracht 1: ik-boekje

In je ik-boekje zal je een aantal dingen noteren die met je leven thuis te maken hebben. Je kan foto's kleven, zinnen of woorden noteren, een tekening maken, ... Vervolgens ga je in elkaars boekje kijken en noteer je in je eigen boekje **minstens een ding** dat je hebt gevonden wat **verschillend** is van jouw leven en minstens een wat **gelijkend** is.

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Je ik-boekje
- Materiaal om in je boekje te kunnen schrijven, tekenen, ... (pen, potlood, kleurtjes, foto's, ...)
- De ik-boekjes van je klasgenoten
- Smartphone om QR-code in te scannen of gewoon internet om de URL in te geven

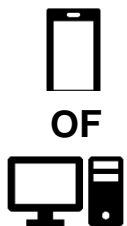

Verwerk onderstaande **vragen** in je ik-boekje. Je mag zelf kiezen op welke manier je dat doet: tekenen, foto's kleven, schrijven, ...

- Wat is je favoriete feestdag om te vieren thuis? Waarom?
- Som minstens twee regels op die je thuis moet naleven. Zou je deze regels later ook in je eigen gezin willen opnemen? Waarom (niet)?
- Hoe ziet jouw ideale dag eruit?
 - o Wat doe je dan (niet)?
 - o Waar ben je?
 - o Is er nog iemand bij je? Wie?
 - o Wat maakt deze dag zo bijzonder?

https://padlet.com/ine_briers/u2hgav92r2nc9w9a

Scan de QR-code en ga naar de **Padlet**. **Verzin zelf** nog een vraag waarvan je het antwoord zou willen weten. Let op! Het antwoord op de vraag moet je iets meer vertellen over het leven thuis.

Bekijk elkaars vragen in de Padlet en kies er **eentje** uit die je ook in je **boekje** zal beantwoorden. Dit mag ook je eigen gestelde vraag zijn, maar je kan misschien wel **inspiratie** vinden bij elkaar.

Ga vervolgens in elkaars boekjes kijken en noteer je in je eigen boekje **minstens een ding** dat je hebt gevonden wat **verschillend** is van jouw leven en **minstens een** wat **gelijkend** is.

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst.

Opdracht 2: Instagrampagina

O

Je zal aan elkaar duidelijk maken hoe jouw leven thuis eruitziet. Dit zal je doen via een **Instagrampagina**. De leerkracht heeft deze pagina voor jullie aangemaakt en jullie zijn **om de beurt** eigenaar ervan. D.w.z. dat deze opdracht **individueel**¹² uitgevoerd wordt.

We werken met een **Insta-takeover**, waarbij elke leerling **twee dagen** eigenaar is van de pagina. In die twee dagen laat je elkaar, m.b.v. een aantal **richtvragen**, zien hoe jouw leven eruitziet. Deze richtvragen vind je terug bij de stap **'uitvoeren'**.

Hou bij het maken van de opdracht zeker rekening met volgende **criteria**¹³ tot succes:

	Valse start (0/3)	Tandje bijsteken (1/3)	Talent in wording (2/3)	Pure klasse (3/3)
Inhoud	Je hebt geen enkele richtvraag verwerkt in je Instagrampagina. Je geeft ook geen beschrijving onder je bericht (woorden, zinnen, hashtags, ...)	Je hebt minstens één richtvraag verwerkt in je Instagrampagina. Er is niet altijd een beschrijving onder je berichten of deze is niet helemaal duidelijk, het beschrijft de foto niet.	Je hebt minstens twee richtvragen verwerkt in je Instagrampagina. De beschrijvingen die je geeft, passen bij de foto's.	Je hebt minstens drie richtvragen verwerkt in je Instagrampagina. Bovendien gaf je nog extra informatie (buiten de richtvragen) mee. De beschrijvingen die je geeft, passen bij de foto's.
Creativiteit	Je hebt geen foto's of deze zijn snel en ondoordacht genomen. Je hebt geen 'stories' gepost.	Je foto's zijn leuk, maar je hebt geen 'stories' gepost.	Je foto's zijn leuk en je hebt ook leuke 'stories' gepost. Je maakt wel geen gebruik van extra's zoals muziek, locatie, hashtag, gif, poll, ... om je stories leuker te maken.	Je foto's zijn leuk en je hebt ook leuke 'stories' gepost. Bovendien gaf je je stories leuke extra's zoals muziek, locatie, hashtag, gif, poll, ... om je stories leuker te maken.

V

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Je smartphone en de app 'Instagram'
- Je omgeving
- Volg met je privé-account het account dat de leerkracht heeft aangemaakt. Zo blijf je op de hoogte!
- Een planning van wie wanneer aan de beurt is

¹² Alleen, zelfstandig

¹³ Richtlijnen waar je rekening mee moet houden

Maak de *planning klassikaal*:

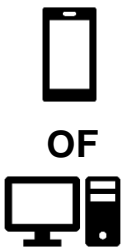
Datum?	Wie?	Datum?	Wie?

Overloop nu eerst de **opdrachten** bij de stap ‘uitvoeren’: **begrijp** je ze allemaal? Weet je wat er van je verwacht wordt?

Om je Instagrampagina te vullen met beelden uit jouw leven, hou je rekening met volgende richtvragen:

- Wie zijn de mensen rondom jou? Kies **maximum 4 personen** uit je omgeving.
- Hoe ziet jouw **ochtend** eruit?
- Hoe ziet jouw **avond** eruit?
- **Favoriete plekje** thuis? Waarom precies?
- Moet je **klusjes** doen thuis? Welke? Vind je dat leuk? Waarom (niet)?
- Heb je bepaalde **gewoonten** thuis? Welke?
 - o Denk maar aan: bidden, gezelschapsspel voor het slapen gaan, een boek lezen voor het slapen gaan, altijd samen eten, ...
- Wat eten en drinken jullie allemaal?
- ...

Uiteraard zijn dit richtvragen. Je mag zelf nog dingen **toevoegen** die je interessant vindt om te delen.

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst. Ook krijg je een **score** op ‘**inhoud**’ en ‘**creativiteit**’.

Let op: leerlingen zijn het vaak niet gewoon om een planning op te stellen en hebben dus nood aan ondersteuning!

Opdracht 3: Comment

Nu iedereen aan de beurt is geweest voor de Insta-takeover, **kies** je **één foto** uit die jou het meest aanspreekt. **Reageer** onder de foto wat je ervan vindt en waarom je deze precies hebt gekozen. Je mag in bijlage 4 gebruik maken van een **argumentatiefiche** om je mening te onderbouwen met argumenten.

Hou bij het maken van de opdracht zeker rekening met volgende **criteria**¹⁴ tot succes:

	Valse start (0/3)	Tandje bijsteken (1/3)	Talent in wording (2/3)	Pure klasse (3/3)
Argumentatie	Je gebruikt geen argumenten om je mening te staven/onderbouwen.	Je hebt maar één argument gebruikt om je mening te staven/onderbouwen. Het is niet helemaal duidelijk waarom je deze foto gekozen hebt.	Je hebt minstens twee argumenten gebruikt om je mening te staven/onderbouwen. Het is bijna helemaal duidelijk waarom je deze foto hebt gekozen.	Je hebt minstens drie argumenten gebruikt om je mening te staven/onderbouwen. Het is nu helemaal duidelijk waarom je deze foto precies hebt gekozen.

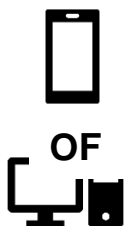
Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Je smartphone en de app 'Instagram'
- De Instagrampagina waar alle foto's zichtbaar zijn
- Argumentatiefiche (bijlage 4)

- Ga naar de Instagrampagina en **kies** een **foto** die jou aanspreekt
- Formuleer **argumenten** om je mening over de foto te onderbouwen

Je mag gebruik maken van de **argumentatiefiche** in bijlage 4 en van onderstaand **schrijfkader**.

Ik vind deze foto _____,
 want de foto toont aan dat _____
 omdat je duidelijk ziet dat _____
 aangezien er rekening gehouden werd met _____

- Reageer** onder de foto je mening en je argumenten

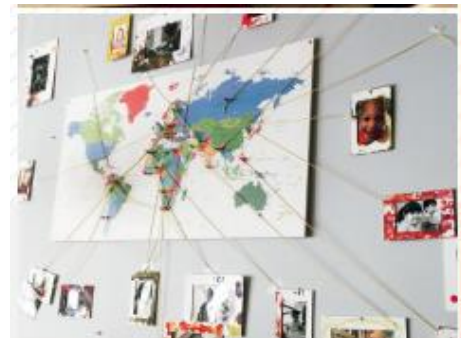

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst. Bovendien zal de leerkracht je ook feedback geven op je **argumentatie** a.d.h.v. de vooropgestelde criteria.

¹⁴ Richtlijnen waar je rekening mee moet houden

Opdracht 4: My people

Je hebt bij opdracht 2 een foto gemaakt van maximum 4 personen uit je omgeving. Indien je deze opdracht niet volbracht had, mag je dat nu wel doen. Deze foto zullen we afprinten en ophangen bij je zelfgemaakte vlag. De bedoeling is dat we zo een beter beeld van elkaar krijgen (zoals het voorbeeld hiernaast). Je stelt kort de personen op de foto voor aan elkaar a.d.h.v. een aantal richtvragen.

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Een foto van maximum 4 personen uit je omgeving
- De richtvragen om deze personen voor te stellen aan de klas

Je hebt een foto genomen van maximum 4 personen uit je omgeving. Deze zal je nu **voorstellen** aan de klas m.b.v. onderstaande **richtvragen**. Zorg ervoor dat je klasgenoten en de leerkracht duidelijk weten wie deze personen in je leven zijn.

5. Wie is deze persoon? Hoe kennen jullie elkaar?
6. Waarom heb je hem/haar gekozen?
7. Wat betekent deze persoon voor jou?
8. Wat vind je leuk aan deze persoon?

Let **tijdens** de **presentatie** op volgende zaken:

- Sta mooi recht
- Spreek duidelijk (articuleren: je mond goed bewegen, zodat je goed verstaanbaar bent)
- Kijk naar je publiek (klasgenoten en de leerkracht)

Hang na het presenteren je foto op bij je vlag achteraan in de klas. Zo zijn deze personen altijd bij je in de klas.

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst.

12. MIJN LEVEN IN 'T STAD

Zelfevaluatie

Hier vind je de **doelstellingen** terug waar je rond zal werken binnen deze opdracht. Wanneer je klaar bent met deze opdracht, zou je deze doelstellingen bereikt moeten hebben. Geef **na het maken** van de opdrachten aan of je de doelstelling niet, deels, voldoende of goed beheerst. Je krijgt vervolgens ook **feedback** van je **leerkracht**.

Wat heb ik geleerd?

Opdracht 7: Mijn leven in 't stad	Leerling				Leerkracht			
13. Je kan een aantal eigenschappen van de stad Brussel opsommen.								
14. Je kan het verschil tussen een stad en dorp uitleggen.								
15. Je kan uit het schoolreglement regels selecteren die je zelf goed en minder goed vindt.								
16. Je kan m.b.v. de argumentatiefiche beargumenteren waarom je deze regels (minder) goed vindt.								
17. Je kan tijdens een klasgesprek over de schoolregels je eigen mening verduidelijken: ben je het eens of oneens met iemand en waarom?								
18. Je kan een aantal voorbeelden opsommen van bepaalde omgangsvormen.								
19. Je kan aangeven welke omgangsvormen jijzelf belangrijk vindt.								
20. Je kan voor bepaalde situaties aangeven of er rekening wordt gehouden met omgangsvormen.								
21. Je kan, a.d.h.v. vooropgestelde criteria en richtvragen, visueel (poster) duidelijk maken hoe jouw leven in 't stad eruit ziet.								
22. Je kan onder begeleiding een korte planning opstellen en deze naleven.								
23. Je kan je medestudenten feedback geven a.d.h.v. een tip en top.								
24. Je past de feedback die je krijgt op je poster toe.								

= Dit beheers ik niet, ik heb nog veel hulp nodig.

= Dit beheers ik deels, maar ik kan nog wat hulp gebruiken.

= Dit beheers ik voldoende. Ik kan het zelfstandig, zonder hulp.

= Dit beheers ik goed, ik kan anderen ook helpen.

Feedback van de leerkracht:

LPD 2, 3, 6, 11, 13, 14, 30
 ET 2, 5, 6, 19, 21, 23, 30
 Transversale ET: 2.6, 5.4, 3.14

De school is gelegen in Brussel, maar wat weet jij allemaal over deze grote stad? Je zal een **brainstorm** uitvoeren en klassikaal bespreken, je zal de **vergelijking** maken tussen een stad en een dorp, je zal de **regels** op school verkennen, je zal het hebben over bepaalde **omgangsvormen** om na te gaan hoe je in bepaalde situaties reageert en je zal een **visueel eindproduct** maken waarmee je jouw leven in 't stad duidelijk maakt aan mensen die de stad niet (goed) kennen.

Opdracht 1: Brussel verkennen

De school is gelegen in een grote stad, nl. Brussel. Waaraan denk je bij de stad, het woord 'Brussel'? Je kan rekening houden met volgende richtvragen:

- Welke monumenten zijn er?
 - Hoe zien de gebouwen eruit?
 - Wat kom je allemaal tegen onderweg naar school?
 - ...
1. Denk eerst **individueel** na en **noteer** al een aantal **woorden** waaraan je denkt rond het woord 'Brussel'.

Klassikaal: welke dingen heb je al op weg naar school gezien? Ben je al dingen gaan bezoeken (met school – je vrije tijd)? Aan welke thema's denk je misschien bij 'Brussel'? Denk eens aan de actualiteit. Hoe komt Brussel in beeld?

2. **Brainstorm** nu **klassikaal** over het woord 'Brussel'. Kan je elkaar aanvullen? Zijn er dingen die jet (nog) niet kent? Omcirkel deze woorden.

3. **Zoek** op het **internet** de dingen die je nog niet kent op.

Ondersteun leerlingen bij het zoeken naar informatie: welke zoekterm(en) zal je gebruiken?

4. Bekijk de **Instagrampagina** van je **leerkracht** haar woonplaats. Wat valt je dan op?

Pagina: Korteseem1

- **Veel natuur**
- **Rustiger dan Brussel**
- **kleiner**

5. **Vergelijking** stad – dorp

Bekijk de verschillen tussen een stad en dorp, vul aan.

Stad (bv. Brussel)	Dorp (bv. Kortesseem)
Groot	<i>Klein</i>
<i>Meer inwoners (181 726)</i>	Minder inwoners (8 442)
Meerdere scholen	<i>Een basisschool</i>

Opdracht 2: De regels in 't stad

O

In het schoolreglement staan alle **regels** die de school belangrijk vindt. Bekijk samen met je klasgenoten en de leerkracht welke regels de school voorschrijft. Vervolgens kies je één regel die je goed vindt en één regel die je niet goed vindt. **Beargumenteer** ook waarom je dit vindt. Je kan hiervoor gebruik maken van de **argumentatiefiche** in bijlage 4.

V

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Schoolreglement
- Ik-boekje + pen
- Argumentatiefiche (bijlage 4)

U

4. **Noteer** in je boekje één **regel** die je zelf ook **goed** vindt en waar je dus achter staat.
5. **Noteer** in je boekje één **regel** die je **niet goed** vindt en graag zou wijzigen, aanpassen.
 - a. Hoe zou je deze regel dan aanpassen opdat je ze wel goed vindt?
 - b. Waarom wil je ze precies schrappen?

6. **Vertel** aan de rest van de klas (klassikaal) welke regels je het hebt genoteerd en waarom precies.
 - a. Zijn er nog leerlingen die deze regels gekozen hebben?
 - b. Zijn je klasgenoten het met je **eens of oneens**?

R

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst.

Opdracht 3: Omgangsvormen

O

Aangezien je niet bij iedereen in elke situatie op dezelfde manier reageert en het erg belangrijk is om **correct met elkaar om te gaan**, voeren we een **situatieschets** uit. Eerst wordt er **klassikaal** een rollenspel gespeeld, waarin duidelijke eigenschappen van gepast reageren aan bod komen. Je zal dan ook belangrijke verbale en non-verbale elementen klassikaal noteren in je boekje. Vervolgens zal je **per twee** voor een aantal voorbeelden bekijken of er gepast gereageerd wordt.

V

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Een partner/klasgenoot
- Ik-boekje + pen

U

3. Klassikaal rollenspel met een vrijwilliger

De leerkracht speelt twee keer een leerkracht die een boodschap meedeelt aan een leerling. Bekijk goed wat het **verschil** is tussen beide gesprekken.

De vrijwillige leerling is de ontvanger, en dus een leerling, van de boodschap.

Noteer in onderstaande kader minstens twee verschillen die je kon opmerken tussen beide gesprekjes.

Gesprek 1	Gesprek 2

Voorbeelden waarbij duidelijk het verschil zichtbaar is:

GESPREK 1:
 Ejjjj maat, kom effe chill die toets bijmaken he. Kzweer die moest al lang gemaakt zijn joh.
Non-verbaal: handen in zakken, kauwgom in de mond, hangen op stoel/bank, ...

GESPREK 2:
 Hey Laura, kan jij deze middag even je toets nog komen bijmaken? Normaal gezien moest deze vorige week al gemaakt worden, maar je was er toen niet...
Non-verbaal: rechte rug, open houding

Overloop **klassikaal** de verschillen en kijk of je alles had opgemerkt.

Welke boodschap vond jij **beter overkomen** of was **meer gepast**? **Waarom**?

We spreken hier over bepaalde **omgangsvormen**. Dat is de manier waarop jij je communicatie verzorgt (mondeling en lichaamstaal). Bv.: met een leerkracht ga je anders om dan met je vriend(in).

Kan jij **voorbeelden** geven van een aantal gekende omgangsvormen?

Als we eten	
Als we iets in ontvangst nemen	
Gebruikmaken van het openbaar vervoer	

Noteer in je ik-boekje **twee omgangsvormen** die jij erg belangrijk vindt. Je kan bovenstaand kader gebruiken als inspiratie, maar je mag zelf ook andere voorbeelden geven.

We overlopen de antwoorden **klassikaal**.

- Bekijk of er in volgende situaties rekening wordt gehouden met omgangsvormen. **Verklaar** telkens **wat anders moet of wat er goed is**. Je mag **per twee** werken.

Situatie 1: Je komt de directeur tegen in de gang. De directeur groet je, maar jij kijkt de andere kant op en zegt niets.

Gepast?	Ja / nee
Verklaar!	<hr/> <hr/>

Situatie 2: Je klasgenoot komt naar je toe met een triestig verhaal. Haar ouders hebben net meegedeeld dat ze gaan scheiden. Ze weet niet wat ze moet doen en vindt het enorm erg. Jij reageert met de boodschap: "Dat is toch leuk?! Dan krijg je alles dubbel!".

Gepast?	Ja / nee
Verklaar!	<hr/> <hr/>

Situatie 3: Je staat in de supermarkt aan de kassa te wachten. Achter je staat een oudere vrouw die slecht te been is. Ze heeft enkel een brood, een fles melk en een doosje eieren in haar mandje. Je beslist om haar voor te laten en de oudere dame bedankt je vriendelijk.

Gepast?	Ja / nee
Verklaar!	<hr/> <hr/> <hr/>

R

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst.

Opdracht 4: Poster

Je zal aan elkaar duidelijk maken hoe jouw leven er in 't stad uitziet. Dit zal je doen via een **poster**.

We werken met het programma **'Piktochart'** om leuke posters te maken. Om een duidelijk beeld te creëren, zal je een aantal richtvragen krijgen waar je rekening mee dient te houden. Uiteraard mag je zelf nog extra's toevoegen.

Hou bij het maken van de opdracht zeker rekening met volgende **criteria**¹⁵ tot succes:

	Valse start (0/3)	Tandje bijsteken (1/3)	Talent in wording (2/3)	Pure klasse (3/3)
Inhoud	Je hebt maar één of zelfs geen enkele richtvraag verwerkt in je poster. Het is totaal niet duidelijk hoe je leven eruitziet.	Je hebt minstens twee richtvragen verwerkt in je poster. Hierdoor is het nog niet helemaal duidelijk hoe je leven eruitziet.	Je hebt minstens drie richtvragen verwerkt in je poster. Het is ongeveer duidelijk hoe je leven eruitziet.	Je hebt minstens drie richtvragen verwerkt in je poster. Bovendien gaf je nog extra informatie (buiten de richtvragen) mee. Het is heel duidelijk hoe je leven eruitziet!
Creativiteit	Je hebt geen afbeeldingen gebruikt in je poster, je hebt niets nieuws gebruikt zoals bv. een fotokader of sticker.	Je hebt minstens één afbeelding gebruikt, maar je hebt niets nieuws gebruikt zoals bv. een fotokader of sticker.	Je hebt minstens één afbeelding gebruikt en je hebt ook nieuwe dingen uitprobeerd zoals bv. een fotokader of een sticker.	Je hebt minstens twee afbeeldingen gebruikt en je hebt ook nieuwe dingen uitprobeerd zoals bv. een fotokader of een sticker. Bovendien is je poster echt overzichtelijk.

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Een computer met internetverbinding
- Piktochart
- Foto's o.b.v. de richtvragen
- Eventueel ik-boekje om antwoorden te noteren
- Onderstaande planning: hou rekening met de deadline van de poster!

Datum? (Bv.: 18 mei)	Wat doen? (Bv.: Foto's van weg naar school nemen.)
Deadline poster:	Poster klaar om af te printen en op te hangen in de klas.

¹⁵ Richtlijnen waar je rekening mee moet houden

U

A.d.h.v. een aantal **richtvragen** zal je de poster vormgeven, opdat het duidelijk wordt hoe jouw leven er in de stad uitziet. Je mag de antwoorden ook in je ik-boekje noteren. Op die manier krijg je een goed overzicht van wat je in je poster kan verwerken.

9. Hoe kom jij naar school?
10. Wat vind jij het leukst aan Brussel? Waarom?
11. Wie kom jij onderweg naar school allemaal tegen?
12. Wat is jouw favoriete plek in Brussel? Waarom?
13. Waar kom jij tot rust in Brussel? Hoe komt dit?
14. Waarom ga je in Brussel naar school?
15. Als je Brussel in één woord moet omschrijven, welk woord zou dat zijn?
16. Welke plaats zou jij laten zien aan iemand die nog nooit in Brussel is geweest? Waarom?

Hoe werk je precies met **Piktochart**?

6. Ga naar www.piktochart.com
7. Klik op 'sign up' en maak samen met de leerkracht een account met je emailadres van school
8. Nu krijg je toegang tot het programma en klik je op 'create'
9. Je mag kiezen voor een poster. Er verschijnen dan verschillende sjablonen
10. Bekijk de opties samen met je leerkracht. Hieronder volgt een kort overzicht van de belangrijkste functies.

 Graphics	Hier kan je verschillende vormen, afbeeldingen, fotokaders en stickers toevoegen. Erg handig om je poster mooi te maken!
 Design Components	Hier kan je bv. een tijdlijn, lijstje of vergelijking tussen twee zaken invoegen.
 Uploads	Hier kan je afbeeldingen toevoegen die op je computer staan. Deze afbeeldingen blijven hier ook staan.
 Background	Hier kan je je achtergrond aanpassen.
 Text	Hier kan je tekst toevoegen in verschillende stijlen. Ook kan je leuke vormen toevoegen waarin je tekst kan plaatsen.

In **bijlage 5** vind je een **voorbeeld** van een poster voor deze opdracht.

Controleer elkaars werk en ga na wat beter kan en wat al goed is.

Hoe? Je plakt op het scherm van je buur een post-it met een **tip** en **top**

Tip = wat kan beter? Top = wat is goed? → bekijk hiervoor zeker nog eens de **criteria!**

Bekijk **na de controle** door een klasgenoot wat je kan **aanpassen**.

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst. Ook krijg je **een score** op 'inhoud' en 'creativiteit'.

R

13. HET GROTE KLASKOOKBOEK

Zelfevaluatie

Hier vind je de **doelstellingen** terug waar je rond zal werken binnen deze opdracht. Wanneer je klaar bent met deze opdracht, zou je deze doelstellingen bereikt moeten hebben. Geef **na het maken** van de opdrachten aan of je de doelstelling niet, deels, voldoende of goed beheerst. Je krijgt vervolgens ook **feedback** van je **leerkracht**.

Wat heb ik geleerd?

Opdracht 7: Het grote klaskookboek	Leerling				Leerkracht			
11. Je kan de verschillende onderdelen in een recept benoemen.								
12. Je kan de regel van drie toepassen om een recept om te vormen.								
13. Je kan in Word, m.b.v. een voorbeeld en richtlijnen, een mooie lay-out geven aan je recept.								
14. Je staat open voor verschillende eetculturen.								

= Dit beheers ik niet, ik heb nog veel hulp nodig.

= Dit beheers ik deels, maar ik kan nog wat hulp gebruiken.

= Dit beheers ik voldoende. Ik kan het zelfstandig, zonder hulp.

= Dit beheers ik goed, ik kan anderen ook helpen.

Feedback van de leerkracht:

LPD 2, 3, 6, 7, 8, 11
 Bij het klaarmaken van de gerechten: LPD 9 + ET11
 ET 1, 8, 15, 18, 21
 Transversale ET: 3.14

Hoofdzaak = regel van drie!
 Aangezien hier lang bij stilgestaan moet worden en ze het vaak nog erg moeilijk vinden! Ze mogen bereidingswijze overnemen uit kookboek/internet → taalaspecten komen vooral aan bod binnen de andere opdrachten → niet te veel verschillende focussen leggen → rekensvaardigheden zijn vaak al moeilijk genoeg! → streven naar succes binnen dit domein! Het is ook eens iets anders dan taal, sommigen zijn misschien beter in wiskunde dan in talen.

Opdracht 1: Een recept

Er zijn al verschillende landen aan bod gekomen in de klas. Met deze opdracht bekijken we ook eens de eetcultuur van deze landen. Dat doen we door een klaskookboek te maken met verschillende gerechten die de verschillende landen typeren. De recepten worden ook echt gebruikt op onze multicultidag, zodat iedereen van al dat lekkers kan proeven.

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Internet en/of kookboeken (recepten)
- Computer met Word
- Eventueel een rekenmachine

4. **Blader** eens door het **kookboek** en ga op zoek naar een gerecht dat jou aanspreekt.

- Welk gerecht zou je graag eens maken/proeven? Waarom?
- Uit welk land komt dit gerecht?
- Welke informatie geeft het kookboek ons?

5. Heb je een gerecht naar keuze gevonden of was het niet volledig je goesting/smaak? Zoek dan op het internet verder naar een gerecht dat je lekker vindt.

6. Je hebt een gerecht gevonden. Bij dat gerecht hoort een recept. Welke **onderdelen** vind je terug in het **recept**?

- **Ingrediënten**
- **Hoeveelheden/inhoudsmaten: wijs leerlingen op el (eetlepel) en tl (theelepels)**
- **Voor hoeveel personen het recept is**
- **bereidingswijze**

Voor **hoeveel personen** is je recept gemaakt? We zouden het recept moeten **omvormen** zodat er voldoende is voor de **hele klas**. **Hoe** doen we dat? Door **de regel van drie** toe te passen!

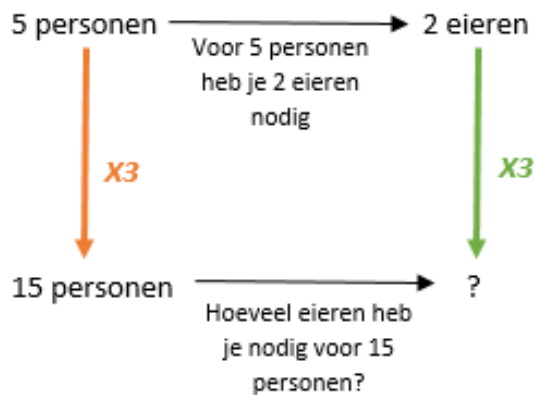
1. **De regel van watte?!**

Met de regel van drie kan je eenvoudig berekeningen uitvoeren. In ons geval willen we het bestaande recept omvormen tot een recept voor de hele klas. Volg het voorbeeld op de volgende pagina ter verduidelijking.

Je hebt een **recept** voor **5 personen** gevonden. In de klas zitten **15 leerlingen**. Je wilt dus een recept voor 15 personen. Hoe begin je hieraan? Je bekijkt hoeveel je nodig hebt van elk ingrediënt voor 5 personen. Dit zet je om naar een **hoeveelheid voor 15 personen (x3, links)**.

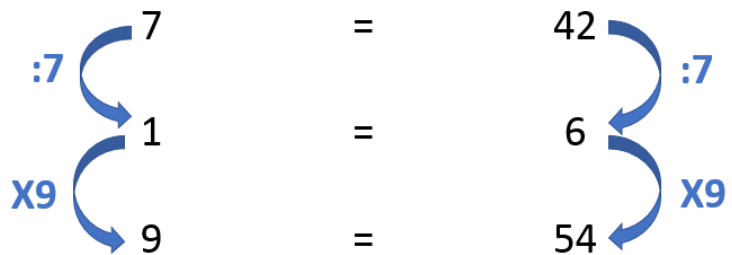
Bij de regel van drie geldt: wat je aan de ene kant doet, doe je aan de andere kant ook.

Om te weten hoeveel eieren je nodig hebt voor **15 personen**, zal je dus rechts ook *dezelfde vermenigvuldiging* moeten toepassen (**x3, rechts**).

Wanneer je met grotere getallen werkt of het is moeilijk om in één stap van het ene getal naar het andere getal te gaan, kan je een tussenstap gebruiken. Je zet dan eerst het cijfer op 1, i.p.v. meteen naar het gewenste aantal. Een voorbeeld:

Je kan niet mooi in één stap van 7 naar 9 gaan. Je zet het getal dus eerst op 1, want van 1 naar 9 lukt gemakkelijker. Dit doe je ook aan de andere kant, want: wat je aan de ene kant doet, doe je aan de andere kant ook!

2. Vorm hier jouw recept om m.b.v. de regel van drie. Je mag, indien nodig, je rekenmachine gebruiken.

Sta hier lang genoeg bij stil! Eventueel extra functionele oefeningen aanbieden. Veel leerlingen worstelen hiermee!

3. Open nu een **Word-document** waarin je je recept zal noteren.

Je weet ondertussen al welke **onderdelen** een recept bevat. Zorg ervoor dat deze ook terug te vinden zijn in jouw recept. Probeer je recept zo **aantrekkelijk** mogelijk te maken door een leuke lay-out¹⁶, opmaak te voorzien. De leerkracht laat je zien hoe je je opmaak kan aanpassen.

Enkele **tips**:

- Kies een leuke **foto** van het gerecht en plaats deze bij je recept
- Gebruik **opsommingstekens**   zodat het overzichtelijk blijft
- Maak de rand van je tekstvak mooier
- Bekijk onderstaand **voorbeeld**:

Ingrediënten voor 15 personen

- 4 aardappelen
- 1875 g tomaten
- 4 wortelen
- 4 stuks prei
- 4 uien
- 4 el tomatenpuree
- 4 l kippenbouillon
- Tijm en laurier
- Peper en zout

Bereiding:

5. Spoel de tomaten, snij ze in stukken. Pel en snipper de ui fijn. Snij het meeste groen van de prei, spoel het preiwit en snij het in ringen. Schil de wortelen en aardappelen, snij ze in blokjes.
6. Doe de ui in de kookpot samen met een beetje boter of olie. Doe er de andere groenten bij. Laat een paar minuten zacht stoven.
7. Schenk er de kippenbouillon bij en voeg er de tijm en laurier aan toe. Kruid met peper en zout. Laat 15 minuten zacht koken.
8. Neem de tijm en laurier eruit. Draai de soep door een roerzeef. Breng ze weer tot tegen de kook aan. Roer er de tomatenpuree door en kruid ze eventueel nog wat bij. Serveer goed heet.

Controleer elkaars werk en ga na wat beter kan en wat al goed is.

Hoe? Je plakt op het scherm van je buur een post-it met een **tip** en **top**

Tip = wat kan beter? Top = wat is goed?

R

Bekijk **na de controle** door een klasgenoot wat je kan **aanpassen**.

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst.

Voor sterkere leerlingen kan je misschien het talige aspect ook betrekken. Laat ze zelf een recept uitschrijven → vereist goede instructies.

Je kan het belang van een goede instructie ook leuk inleiden door ze instructies te laten schrijven om een boterham te smeren. Laat ze dit uitvoeren (exact zoals het er staat). Zo komen ze er vaak achter dat hun instructie niet helemaal klopt of dat ze iets vergeten zijn.

Opdracht 2: Stemmen maar!

Aangezien we niet de mogelijkheid hebben om alle gerechten klaar te maken op onze multicultidag, selecteren we samen ***vier favoriete gerechtjes!***

Ga bij elkaar kijken!

- Welk gerecht vind jij het lekkerste?
- Welk gerecht wil jij absoluut (niet) proeven?
- Welk gerecht zou je zelf wel eens willen maken?

Noteer ***één gerecht*** op een stukje papier. Let op: het mag ***niet je eigen gerecht*** zijn! De ***vier gerechtjes*** met de ***meeste stemmen***, worden gemaakt op onze multicultidag.

Zit jouw keuze er niet bij? Niet getreurd! De leerkracht voegt alle recepten samen tot een klaskookboek. Je hebt dan het recept en kan het gerecht altijd thuis eens maken. Wedden dat ze dat thuis heel leuk zouden vinden?!

Opdracht 3: Wat is dat?!

Je bent misschien wel een gerecht tegengekomen dat je nog niet kende of een gerecht dat je nog nooit geproefd hebt. Noteer in je ***ik-boekje***:

- Een gerecht dat je nog niet kende
- Een gerecht dat je nog nooit geproefd hebt (en misschien wel eens graag wilt proeven)
- Een ingrediënt dat je absoluut niet lust

14. BOOKFLIX AND CHILL?

Zelfevaluatie

Hier vind je de **doelstellingen** terug waar je rond zal werken binnen deze opdracht. Wanneer je klaar bent met deze opdracht, zou je deze doelstellingen bereikt moeten hebben. Geef **na het maken** van de opdrachten aan of je de doelstelling niet, deels, voldoende of goed beheerst. Je krijgt vervolgens ook **feedback** van je **leerkracht**.

Wat heb ik geleerd?

Opdracht 8: Bookflix and chill	Leerling				Leerkracht			
								
4. Je kan jezelf juist inschatten op vlak van taal: rups of vlinder.								
5. Je kan in het Nederlands mondeling uitleg geven over je gekozen boek, serie/film of liedje in de eigen thuistaal.								
6. Je kan feedback geven op elkaars werk via een tip en top.								

Voor de rupsen:	Leerling				Leerkracht			
								
4. Je kan uitleggen welke cover je aanspreekt en waarom.								
5. Je kan zelf een nieuwe cover ontwerpen voor het boek.								
6. Je kan aangeven waarover je zelf graag zou willen schrijven en waarom.								

Voor de vlinders:	Leerling				Leerkracht			
								
2. Je kan zelf een verhaaltje van minstens 30 woorden schrijven rond je gekozen foto.								

 = Dit beheers ik niet, ik heb nog veel hulp nodig.

 = Dit beheers ik deels, maar ik kan nog wat hulp gebruiken.

 = Dit beheers ik voldoende. Ik kan het zelfstandig, zonder hulp.

 = Dit beheers ik goed, ik kan anderen ook helpen.

Feedback van de leerkracht:

LPD 3, 4, 6, 7 (vlinders), 11, 13, 30
 Bij het voorlezen van het klasboek: LPD 6
 ET 2, 3, 5, 7, 21
 Transversale ET: 7.2, 2.1, 2.3, 2.6, 2.10, 2.11, 16.5, 3.14

Betrek de ouders bij het stimuleren van lezen. Bekijk in de bijlagen de uitleg en tips over het lezen, terug te vinden in verschillende talen!

rootstedelijke context

BOOKFLIX AND CHILL?

Binnen dit onderdeel zal je verschillende opdrachten rond boeken uitvoeren. De bedoeling is dus ook dat je in aanraking komt met verschillende soorten boeken. Voor we beginnen ga je jezelf proberen in te schatten.

Ben jij een rups of een vlinder op vlak van taal?

- Een **rups** (opdracht 1A) heeft nog wat **moeite** met de Nederlandse taal. Hij kan al aardig spreken, maar lezen en schrijven verloopt soms wat moeilijker. Daarom krijgt de rups wat meer **hulp** bij de opdrachten.
- Een **vlinder** (opdracht 1B) is vrij **goed** in de Nederlandse taal. Hij zal dus extra **uitgedaagd** worden bij de opdrachten en kan een rups, indien nodig, helpen.

Twijfel je? Vraag raad aan je leerkracht. Je kan altijd nog veranderen wanneer je merkt dat de opdracht te makkelijk of te moeilijk is.

Opdracht 1A: Rupsen

In de klas liggen verschillende soorten boeken waaruit je eentje mag kiezen. Je kiest een boek waarvan de cover/kaft je aanspreekt. Vervolgens zal je een aantal vragen over het boek beantwoorden. Bovendien zal je zelf een nieuwe cover ontwerpen!

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Boek naar keuze
- De vraagjes
- Schrijfgerief
- Ik-boekje

Stel verschillende soorten boek voor om te peilen naar hun interesse. Je kan ook al eens kijken naar hun voorgaande opdrachten zoals het wapenschild, hun talenten, leven thuis of de identiteitsfiche om te weten te komen waar de interesses liggen.

Kies een boek waarvan de **cover/kaft** je aanspreekt. Je mag het boek **nog niet openen!** A.d.h.v. de cover zal je een aantal vraagjes beantwoorden.

1. Beantwoord volgende **vraagjes**:

- Waarom heb je voor deze cover gekozen? Wat sprak je precies aan?

- Als je enkel de cover bekijkt, waarover gaat het boek dan volgens jou?

2. Nieuwe cover:

Lees de samenvatting van het boek op de achterkant van de cover. Creëer een **nieuwe cover** voor dit boek in je **ik-boekje**, nu je weet waarover het gaat. Noteer ook de **titel** van het boek. Je mag met woorden en tekeningen werken.

3. **Controleer elkaars werk** en ga na wat beter kan en wat al goed is.

Hoe? Je plakt in het ik-boekje van je rups-buur een post-it met een **tip** en **top**

Tip = wat kan beter? Top = wat is goed?

Bekijk **na de controle** door een klasgenoot wat je kan **aanpassen**.

4. Zou je dit boek graag willen lezen? **Omcirkel:** ja – nee

Waarom (niet)?

5. Als jij een auteur ¹⁷was, waarover zou jij dan een boek willen schrijven? Waarom?

Ik zou een boek schrijven over _____

want _____

Speel hier later op in door dit soort boeken te betrekken!

R

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst.

Opdracht 1B: Vlinders

O

In de klas liggen een aantal prentenboeken. Hieruit zal je één foto kiezen die jou aanspreekt. Vervolgens zal je zelf een kort verhaaltje schrijven over deze foto.

V

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Foto naar keuze
- Ik-boekje + schrijfgerief

¹⁷ Schrijver van een boek

Voorzie prentenboeken die aansluiten bij de leefwereld: je kan kijken naar hun wapenschild, talentenboom, identiteitsfiche, ...

...ven in grootstedelijke context

BOOKFLIX AND CHILL?

U

Kies een foto die je aanspreekt uit de prentenboeken in de klas.

1. Waarom heb je voor deze foto gekozen, wat sprak jou precies aan?

2. Wat zou het verhaal achter de foto kunnen zijn?

3. Voor je aan je verhaal begint te schrijven, maak je **eerst** hieronder een **brainstorm** over je gekozen foto. Gebruik vervolgens deze woorden om te verwerken in je verhaaltje.

Mijn verhaal

4. Schrijf in je ik-boekje een kort verhaal rond de foto van **minstens 30 woorden**. Je kan de woorden uit je brainstorm gebruiken om je verhaal vorm te geven.

Er werd gekozen voor minstens 30 woorden, zodat de rupsen deze opdracht ook kunnen volbrengen. De vlinders zullen gemakkelijk aan veel meer woorden komen, maar voor de rupsen die toch deze opdracht willen proberen, is het vaak iets moeilijker.

5. **Controleer elkaars werk** en ga na wat beter kan en wat al goed is.

Hoe? Je plakt in het ik-boekje van je rups-buur een post-it met een **tip** en **top**

Tip = wat kan beter? Top = wat is goed?

Bekijk **na de controle** door een klasgenoot wat je kan **aanpassen**.

R

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst.

Tip om de interesse van leerlingen aan te spreken en uit te breiden:
Trek naar de bibliotheek en ga er **speeddaten**. Laat leerlingen een favoriet boek kiezen en tegenover elkaar zitten. Laat ze hun boek aan elkaar voorstellen in 2 minuten. Na 2 min. wordt er gewisseld en op het einde moet elke leerling een top 3 maken. Op die manier komen ze ook eens in contact met andere boeken en het is altijd leuker om boeken van elkaar geadviseerd te krijgen dan van de leerkracht.

Opdracht 2: Waar gaat dat over?!

Voor deze opdracht mogen jullie **kiezen** voor een **boek, serie/film of liedje in je thuistaal**. Aangezien de leerkracht deze taal niet spreekt, zal je in het Nederlands voor de klas komen vertellen waarover je boek, serie of liedje gaat.

Wat heb je voor deze opdracht **nodig**?

- Boek, serie/film of liedje in thuistaal
- Criteria spreekopdracht
- Onderstaande identiteitskaart van het boek, de serie/film of het liedje
Vul de identiteitskaart aan:

Ik koos een boek	Ik koos een serie/film	Ik koos een liedje
Titel: Auteur: 5 kernwoorden ¹⁸ die het boek beschrijven:	Titel: Regisseur: 5 kernwoorden die de serie/film beschrijven:	Titel: Zanger(es): 5 kernwoorden die het liedje beschrijven:

¹⁸ Belangrijkste woorden

Tijdens je spreekopdracht hou je rekening met volgende **criteria** tot succes:

	Valse start (0/3)	Tandje bijsteken (1/3)	Talent in wording (2/3)	Pure klasse (3/3)
Inhoud	Het is totaal niet duidelijk waarover het gaat. Wanneer er vragen gesteld worden, kan je deze ook niet beantwoorden.	Het is niet echt helemaal duidelijk waarover het gaat. Wanneer er vervolgens vragen gesteld worden, kan je hier wel meestal op antwoorden.	Het is vrij duidelijk waar het over gaat. Je kan ook steeds op de gestelde vragen antwoorden.	Het is zeer duidelijk waar het over gaat. Je kan steeds antwoorden op de vragen die gesteld worden en bovendien kan je extra informatie meegeven over je boek, serie/film of liedje.
Taal	Je spreekt onvoldoende luid en duidelijk. Je houding is ook niet verzorgd, je staat niet mooi recht.	Je spreekt vrij stil en niet helemaal duidelijk. Daardoor is het soms moeilijk verstaanbaar wat je zegt. Je let wel goed op je houding, je staat mooi recht.	Je spreekt voldoende luid en duidelijk. Je houding is ook verzorgd, je staat mooi recht.	Je spreekt goed luid en duidelijk. Je houding is ook verzorgd, je staat mooi recht.

U

- Je hebt een boek, serie/film of liedje gekozen en al vijf kernwoorden geformuleerd.
- Probeer aan de klas duidelijk te maken waarover het precies gaat. Dit kan je doen door rekening te houden met volgende zaken:

- De identiteitskaart
- Waarom heb je het gekozen? Wat spreekt je precies aan?
- Heb je een leuk weetje over het boek, de serie/film of het liedje?
- Let goed op je lichaamstaal!

R

Neem de eerste pagina van deze opdracht, waar je kan **reflecteren** over de doelstellingen, er opnieuw bij. Geef voor elke doelstelling aan of je ze **niet, deels, voldoende of goed** beheerst. Je ontvangt ook feedback van de leerkracht op je spreekopdracht voor **'inhoud'** en **'taal'**.

Kies deze drie nieuwe boeken o.b.v. de voorgaande opdrachten → interesse!

Opdracht 3: Het klasboek

Je bent nu al met verschillende soorten boeken in contact gekomen in de klas. De leerkracht laat je **drie nieuwe** boeken zien. Vervolgens noteren jullie op een **briefje** de **titel** van het boek waar je graag meer over wilt weten en ook de reden **waarom**.

Het **meest gekozen** boek zal het **klasboek** worden, waaruit elke les als starter of afsluiter **voorgelezen** wordt.

15. EVALUATIE

MIJN LEVEN THUIS

	Valse start (0/3)	Tandje bijsteken (1/3)	Talent in wording (2/3)	Pure klasse (3/3)
Inhoud	Je hebt geen enkele richtvraag verwerkt in je Instagrampagina. Je geeft ook geen beschrijving onder je bericht (woorden, zinnen, hashtags, ...)	Je hebt minstens één richtvraag verwerkt in je Instagrampagina. Er is niet altijd een beschrijving onder je berichten of deze is niet helemaal duidelijk, het beschrijft de foto niet.	Je hebt minstens twee richtvragen verwerkt in je Instagrampagina. De beschrijvingen die je geeft, passen bij de foto's.	Je hebt minstens drie richtvragen verwerkt in je Instagrampagina. Bovendien gaf je nog extra informatie (buiten de richtvragen) mee. De beschrijvingen die je geeft, passen bij de foto's.
Creativiteit	Je hebt geen foto's of deze zijn snel en ondoordacht genomen. Je hebt geen 'stories' gepost.	Je foto's zijn leuk, maar je hebt geen 'stories' gepost.	Je foto's zijn leuk en je hebt ook leuke 'stories' gepost. Je maakt wel geen gebruik van extra's zoals muziek, locatie, hashtag, gif, poll, ... om je stories leuker te maken.	Je foto's zijn leuk en je hebt ook leuke 'stories' gepost. Bovendien gaf je je stories leuke extra's zoals muziek, locatie, hashtag, gif, poll, ... om je stories leuker te maken.

Feedback van de leerkracht:

	Valse start (0/3)	Tandje bijsteken (1/3)	Talent in wording (2/3)	Pure klasse (3/3)
Argumentatie	Je gebruikt geen argumenten om je mening te staven/onderbouwen.	Je hebt maar één argument gebruikt om je mening te staven/onderbouwen. Het is niet helemaal duidelijk waarom je deze foto gekozen hebt.	Je hebt minstens twee argumenten gebruikt om je mening te staven/onderbouwen. Het is bijna helemaal duidelijk waarom je deze foto hebt gekozen.	Je hebt minstens drie argumenten gebruikt om je mening te staven/onderbouwen. Het is nu helemaal duidelijk waarom je deze foto precies hebt gekozen.

Feedback van de leerkracht:

MIJN LEVEN IN 'T STAD

	Valse start (0/3)	Tandje bijsteken (1/3)	Talent in wording (2/3)	Pure klasse (3/3)
Inhoud	Je hebt maar één of zelfs geen enkele richtvraag verwerkt in je poster. Het is totaal niet duidelijk hoe je leven eruitziet.	Je hebt minstens twee richtvragen verwerkt in je poster. Hierdoor is het nog niet helemaal duidelijk hoe je leven eruitziet.	Je hebt minstens drie richtvragen verwerkt in je poster. Het is ongeveer duidelijk hoe je leven eruitziet.	Je hebt minstens drie richtvragen verwerkt in je poster. Bovendien gaf je nog extra informatie (buiten de richtvragen) mee. Het is heel duidelijk hoe je leven eruitziet!
Creativiteit	Je hebt geen afbeeldingen gebruikt in je poster, je hebt niets nieuws gebruikt zoals bv. een fotokader of sticker.	Je hebt minstens één afbeelding gebruikt, maar je hebt niets nieuws gebruikt zoals bv. een fotokader of sticker.	Je hebt minstens één afbeelding gebruikt en je hebt ook nieuwe dingen uitgetoetst zoals bv. een fotokader of een sticker.	Je hebt minstens twee afbeeldingen gebruikt en je hebt ook nieuwe dingen uitgetoetst zoals bv. een fotokader of een sticker. Bovendien is je poster echt overzichtelijk.

Feedback van de leerkracht:

BOOKFLIX AND CHILL

	Valse start (0/3)	Tandje bijsteken (1/3)	Talent in wording (2/3)	Pure klasse (3/3)
Inhoud	Het is totaal niet duidelijk waarover het gaat. Wanneer er vragen gesteld worden, kan je deze ook niet beantwoorden.	Het is niet echt helemaal duidelijk waarover het gaat. Wanneer er vervolgens vragen gesteld worden, kan je hier wel meestal op antwoorden.	Het is vrij duidelijk waar het over gaat. Je kan ook steeds op de gestelde vragen antwoorden.	Het is zeer duidelijk waar het over gaat. Je kan steeds antwoorden op de vragen die gesteld worden en bovendien kan je extra informatie meegeven over je boek, serie/film of liedje.
Taal	Je spreekt onvoldoende luid en duidelijk. Je houding is ook niet verzorgd, je staat niet mooi recht.	Je spreekt vrij stil en niet helemaal duidelijk. Daardoor is het soms moeilijk verstaanbaar wat je zegt. Je let wel goed op je houding, je staat mooi recht.	Je spreekt voldoende luid en duidelijk. Je houding is ook verzorgd, je staat mooi recht.	Je spreekt goed luid en duidelijk. Je houding is ook verzorgd, je staat mooi recht.

Feedback van de leerkracht:

16. Bijlagen leerlingen

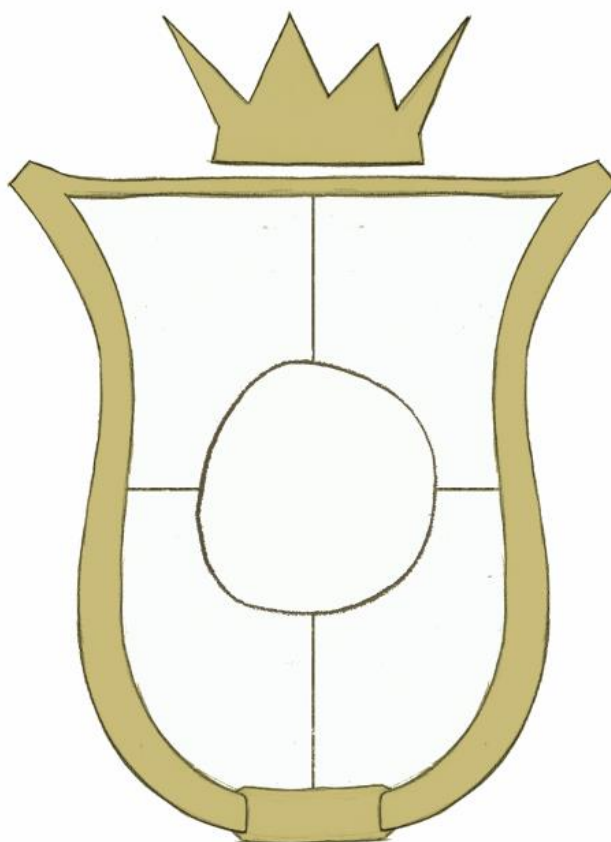
Bijlage 1: reflectiekaart

	Wat is de GEBEURTENIS	
	Wat waren jouw GEDACHTEN	
	Wat was jouw GEVOEL	
	Wat was jouw GEDRAG	
	Wat waren de GEVOLGEN	
		

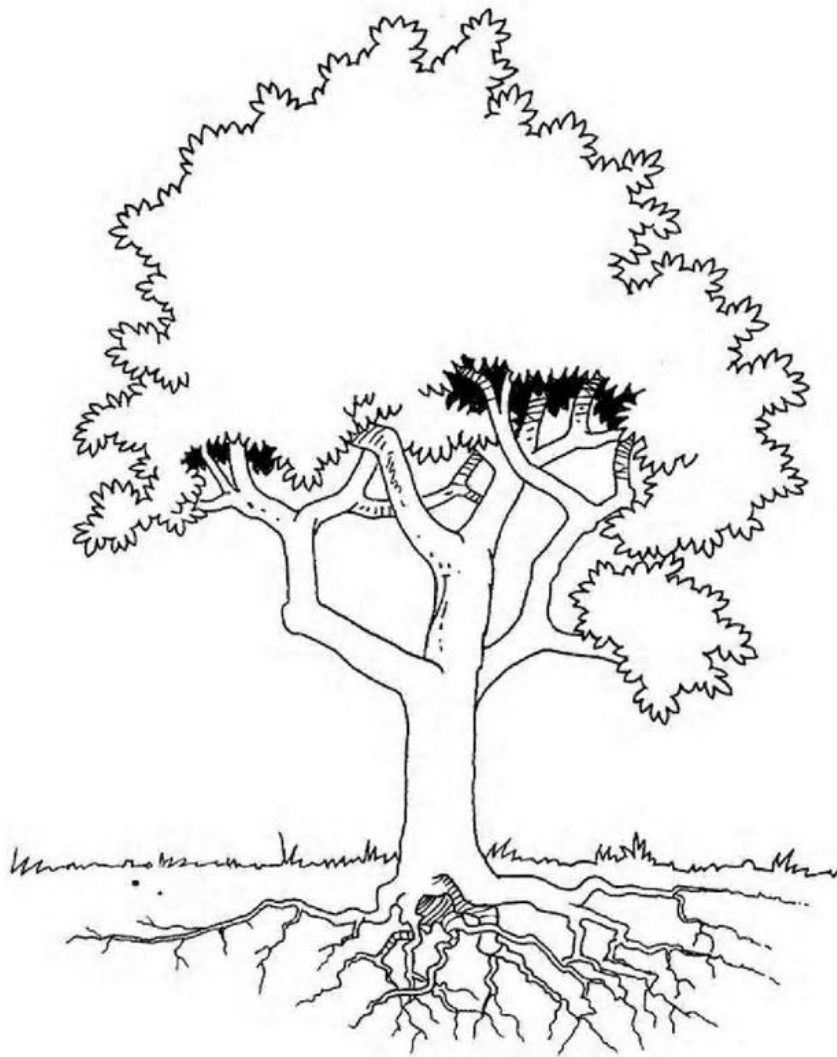
Wanneer je weet welke gedachten, gedragingen, gevoelens, ... vooraf gingen aan de gevolgen van een positieve/negatieve gebeurtenis, kan je beter begrijpen wat je dus net wel of niet moet doen, denken, voelen in een bepaalde situatie.

Bv.: Dit waren de gevolgen van mijn gedachten, gevoelens, gedragingen → ik ben hier (niet) blij mee DUS ik moet het anders/hetzelfde doen in de toekomst. → dat heb ik geleerd

Bijlage 2: wapenschild

Bijlage 3: talentenboom

Bijlage 4: argumentatiefiche

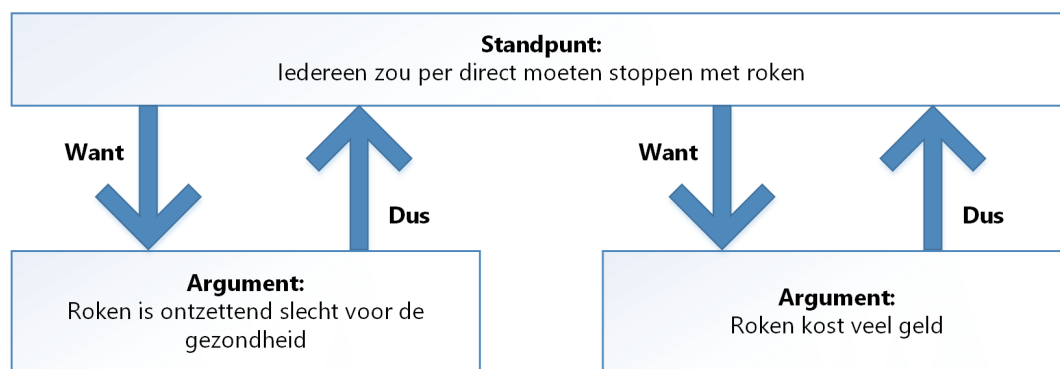
19

Wanneer je een standpunt of een mening inneemt, onderbouw je deze best met geschikte argumenten.

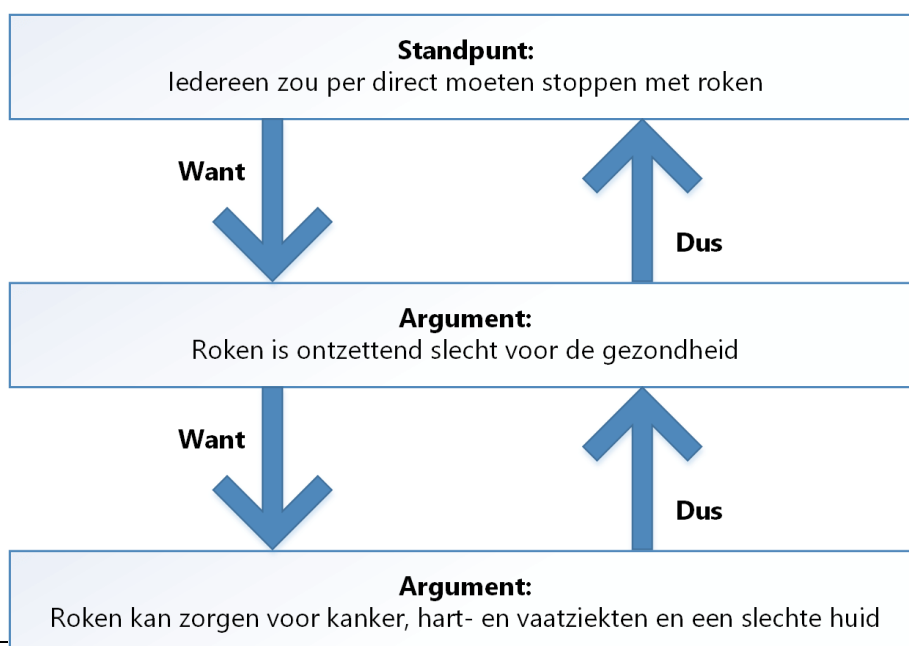
Aan deze woorden kan je een standpunt en argumenten herkennen:

Standpunt/mening	Ik vind, volgens mij, ik denk dat, mijn mening hierover is, ...
Argument	Want, omdat, aangezien, ...

Je hebt argumenten die *niets met elkaar te maken* hebben:

Maar, je hebt ook argumenten die ook op elkaar *voortbouwen* en wel iets met elkaar te maken hebben:

¹⁹ Bron: <https://www.examenoverzicht.nl/nederlands/argumentatiestructuren>

Bijlage 5: voorbeeld van poster

Ine Briers

Mijn leven in 't stad

Atomium
Station Brussel
Zakenmensen
School Don Bosco

leuke vormen
Iedereen is gehaast
Netjes gekleed
Rust

Onderweg
naar
school

#bigcitylife #myschool

17. Bijlagen leerkracht

Bijlage 1: talentenkaartjes ²⁰

²⁰ Bron: https://cdn.klasse.be/wp/wp-content/uploads/2015/06/KenP_Talentenspel3.pdf

Bijlage 2: gevoelskaartjes ²¹

²¹ Bron: Pinterest - Bitmoji

Blij

Kalm

Klaar om te leren

Geconcentreerd

Gefrustreerd

Zenuwachtig

Grappig

Actief

Prikkelbaar

Woedend

Luidruchtig

Angstig

Bijlage 3: vertaalfiche (thuis lezen is belangrijk²²)

VERTAALFICHE: BASISBOODSCHAP VAN SCHOOL AAN OUDERS

Nederlands

Thuis lezen is belangrijk

Hoe meer een kind leest, hoe beter het gaat lezen. Als ouder kan je je kind helpen lezen plezierig te maken. 8 tips.

- 1 Haal samen boeken in huis. In de bibliotheek vind je een uitgebreid aanbod. De bibliotheekmedewerker(s) helpt jullie met advies.
- 2 Waak mee over het niveau van het boek. De vijfvingertest is een eenvoudig trucje om te achterhalen of het boek geschikt is voor je kind: lees de eerste bladzijde van het boek. Je kind telt op de vingers de woorden die te moeilijk zijn. Meer dan vijf vingers? Dan wacht je nog even met dit boek.
- 3 Laat je kind kiezen wat het wil lezen: een strip, gedicht, moppenboek, prentenboek, magazine ... De variatie aan leesmateriaal maakt lezen leuk en aantrekkelijk.
- 4 Praat met je kind over de inhoud. Vraag of de personages leuk zijn, of het verhaal spannend is, het thema interessant is ...
- 5 Samen lezen is fijn en gezellig. Bekijk eerst wat je leest: wat staat er op de kaft, welke prenten zie je, vind je het mooi?
- 6 Betrek je kind altijd en overal bij lezen: wanneer je een verkeersbord, reclameboodschap, recept ... leest. Lezen kan overal: aan tafel, in de auto, in bed, in de winkel ...
- 7 Blijf voorlezen, ook als je kind zelf kan lezen. Voorlezen verrijkt de woordenschat van je kind, ontspant en geeft leesplezier aan kinderen die moeite hebben met lezen.
- 8 Doe mee, lees zelf ook. Voorbeeldgedrag is erg belangrijk.

(Bron: www.iedereenleest.be)

KLASSE

Wil jij Nederlands leren? Zoek een plaats in de buurt waar jij terecht kan op www.huizenvanhetnederlands.be of vraag het even na op de school van jouw kind.

TERCÜME FİŞİ: OKULDAN EBEVEYNLERE TEMEL MESAJ

Türk

Evde okuma önemlidir

Bir çocuk ne kadar fazla okursa, o kadar daha iyi okuyacaktır. Bir ebeveyn olarak çocuğunuzun okumaktan keyif almasına yardımcı olabilirsiniz. 8 ipucu veriyoruz.

- 1 Eve kitapları birlikte alın. Kütüphanede kapsamlı bir sunum bulacaksınız. kütüphaneci (ler) size tavsiyelerde bulunarak yardımcı olacaktır.
- 2 Kitabın düzeyi konusunda siz de göz kulak olun. Beş parmak testi, herhangi bir kitabın çocuğunuz için uygun olup olmadığını belirlemek için basit bir araçtır: Kitabın ilk sayfasını okuyun. Çocuğunuz, anlamadığı zor kelimeleri parmakları ile saymaya başlar. Beşten fazla parmak var mı? O zaman bu kitabı biraz daha bekletin.
- 3 Çocuğunuz, ne okumak istediğini kendisinin seçmesine izin verin: Çizgi roman, şiir, şaka kitabı, resimli kitap, dergi... Okuma malzemesinin çeşitliliği, okumayı eğlenceli ve çekici kılar.
- 4 Çocuğunuzla kitabın içeriği hakkında konuşun. Kitapta yer alan karakterlerin eğlenceli veya hikayenin heyecanlı, ya da konunun ilginç olup olmadığını çocuğunuza sorun.
- 5 Birlikte okumak hoş ve güzel bir etkinlik. Her şeyden önce ne okuduğunuza bir bakın: Kitabın kapağında ne yer alıyor, hangi resimleri görüyorsunuz, güzel buluyor musunuz?
- 6 Çocuğunuzu okumaya her yer de ve her zaman iştirak etmesini sağlayın: Bir trafik işareti, bir reklam, bir yemek tarifini ... okuduğunda. Okuma her yerde mümkündür: Masanın üzerinde, arabada, yatakta, dükkanda ...
- 7 Çocuğunuz kendisi okuyabiliyor olsa bile, siz kendisine okumaya devam edin. Okuma, çocuğunuzun kelime haznesini zenginleştirir, rahatlatır ve okuma güçlüğü olan çocuklara okuma keyfi sağlar.
- 8 Siz de katilin, kendiniz de okuyun. Örnek davranış son derece önemlidir.

(Kaynak: www.iedereenleest.be)

KLASSE

Holland'a öğrenmek ister misin? www.huizenvanhetnederlands.be web sitesinden, gidebileceğiniz, size yakın olan bir yer arayın veya çocuğunuzun okulundan bilgi edinin.

²² Bron: https://cdn.klasse.be/wp/wp-content/uploads/2017/04/Vertaalfiches_LezenIsBelangrijk_TUR.pdf

Ook in andere talen en boodschappen te vinden: <https://www.klasse.be/4472/meertalig-communiceren-met-ouders-met-vertaalfiches/>

Bijlage 4: communiceren met anderstalige ouders (voorleestips bladwijzer²³)

**Kitaptan hikâyeler okumak
çocuğunuz için adeta bir
hediyedir**

Bunun, çocuğunuzun duygularının ve hafızasının gelişmesine yardımcı olabileceğinin, acaba farkında mısınız? Bu ve aynı zamanda diğer on dört okuma önerisini de Klasse'nin, 3 ayrı sayfa işaretleme kâğıdında bulabilirsiniz. Çocuğunuz bunları kesebilir.

Voorlezen
Zo kies je een goed boek.

- 1 Alles kan: strips, tijdschriften, liedjes, boeken.
- 2 Vertel verhalen die je zelf ook graag hoort.
- 3 Kies boeken met sprekende personages en knappe illustraties.
- 4 Overleg met kinderen: waarover willen ze graag een verhaal horen?
- 5 Bekijk het boekenaanbod in de bibliotheek en vraag raad.

Okumak.
İyi bir kitap seçmek için öneriler:

- 1 Her şey mümkündür: Çizgi romanlar, dergiler, şarkılar, kitaplar.
- 2 Kendinizin de duymaktan hoşlanacağı hikâyeler anlatınız.
- 3 İçerisinde konuşan kahramanların ve resimlerin yer aldığı kitaplar seçiniz.
- 4 Çocuklarla görüşünüz: Hangi konu ile ilgili hikâyeler dinlemek isterler?
- 5 Kütüphanede sunulan kitapları inceleyiniz ve tavsiyeler alınız.

Voorlezen
Waarom het goed is voor je kind.

- 1 Maak er een fijn ritueel van. Voorlezen versterkt jullie band.
- 2 Voorlezen prikkelt de fantasie en het geheugen van kinderen.
- 3 Kinderen pikken nieuwe woorden op en versterken hun taalgevoel.
- 4 Voorlezen maakt gevoelens en ervaringen bespreekbaar.
- 5 Kinderen grijpen zelf sneller naar een leesboek als ze verhalen horen vertellen.

Okumak.
Çocuğunuz için neden faydalıdır?

- 1 Kitap okumayı güzel bir ritüel haline getiriniz. Çocuğunuza kitap okursanız, aranızdaki bağlar da güçlenecektir.
- 2 Çocuğunuza kitap okumak çocukların fantezi ve hafızalarını geliştirir.
- 3 Çocuklar yeni kelimeleri algılar ve böylece dil hissiyatları güçlenir.
- 4 Çocuğunuza kitap okumak, duygular ve tecrübelerin konuşulmasını sağlar.
- 5 Çocuklar hikâyeler dinlediklerinde, (kolay bir şekilde) okumak için kitap arayışına gireceklerdir.

Voorlezen
Zo maak je het verhaal spannender.

- 1 Stel vragen. Wát zou jij nu doen? Hoe zou het nu gaan met het hoofdpersonage?
- 2 Lees het verhaal op voorhand, dan kan je beter inspelen op wat komt.
- 3 Spreek rustig en duidelijk. Versnel wanneer dat bij het verhaal past.
- 4 Lees in spreektaal, niet in schrifttaal. Verander zinnen die te moeilijk zijn.
- 5 Spreek luid bij grappige passages; fluister zacht als het spannend wordt. Las korte stilletjes in.

Okumak.
Bir hikâyeyi daha heyecanlı duruma getirmek için öneriler:

- 1 Sorular sorunuz. Acaba sen ne yapardın? Ana karakter acaba nelerle karşılaşacak, gibi?
- 2 Kitabı öncelikle siz okuyunuz. Böylece hikâyenin devamında neler olacağını ve nasıl devamacağını önceden kestirebilirsiniz.
- 3 Yavaş ve anlaşılabilir şekilde konuşunuz. Hikâyenin heyecanlı kısımlarında okuma hızınızı artırmaz.
- 4 Kitabı okurken yaz dilinde değil; konuşma dilinde okuyunuz. Çok zor olan cümleleri değiştiriniz.
- 5 Komik olan bölümlerde sesinizi yükseltiniz, heyecanlı bölümlerde fısıldayınız. Kısa süreli sessizlikler uygulayınız.

²³ Bron: https://cdn.klasse.be/wp/wp-content/uploads/2015/12/Voorleestips_bladwijzer_TUR.pdf
 Ook in andere talen en boodschappen te vinden: <https://www.klasse.be/4472/meertalig-communiceren-met-ouders-met-vertaalfiches/>

Bijlage 5: ABC-model toegepast op de bundel

	Hoe komt dit in de bundel aan bod?	Tips voor de leerkracht
Autonomie	<p>11. Autonomie-ondersteunende taal in de opdrachten</p> <p>12. De leerlingen mogen zelf kiezen hoe ze de eerste pagina van hun boekje (hoe ze zichzelf zien) vormgeven. Dit kan met woorden, tekeningen, ...</p> <p>13. De leerlingen mogen kiezen hoe ze hun wapenschild vormgeven.</p> <p>14. De leerlingen mogen kiezen welk artikel uit de actualiteit ze willen bespreken voor het gekozen land.</p> <p>15. De leerlingen mogen zelf kiezen of ze zich willen uitdrukken m.b.v. de kaartjes of liever zelf iets bedenken.</p> <p>16. De leerlingen stellen zelf een kleine planning op.</p> <p>17. De leerlingen mogen zelf een recept kiezen. Bovendien mogen ze ook kiezen via welk medium ze dit zoeken: een kookboek of het internet.</p> <p>18. Ze kiezen zelf welke gerechten op de multicultidag gemaakt worden</p> <p>19. De leerlingen mogen zelf kiezen waar het verhaal achter de foto over gaat.</p> <p>20. De leerlingen mogen zelf een boek, serie/film liedje in de thuistaal kiezen.</p>	<p>Je kan zelf een voorbeeld maken zodat de leerlingen duidelijk weten wat je van hen verwacht.</p> <p>Het is vaak moeilijk om echt tot een reflectie te komen: "Wat heb je hieruit geleerd?". Ondersteun deze stap dus goed m.b.v. richtvragen en de reflectiekaart.</p> <p>Let op: wijs naar het belang van het nieuws: het moet relevant nieuws zijn!</p> <p>Let op: leerlingen zijn dit vaak niet gewoon en hebben nood aan ondersteuning!</p> <p>Vraag eens wat ze zelf het makkelijkst vinden. Is er een verschil tussen een kookboek en recepten op het internet?</p>
Verbondenheid	<p>1. Het uiteindelijke doel is een multicultidag, waarbij alle culturen centraal komen te staan.</p> <p>2. Kennismaking via identiteitsfiche: ze komen zo al heel wat over elkaar te</p>	<p>Geef duidelijk aan wat het precieze doel is van de opdrachten i.f.v. de multicultidag.</p>

	<p>weten en merken de diversiteit in de klas op.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. De leerlingen mogen bij elkaar op de achterkant van de eerste pagina een vraag noteren, complimentje geven, een eigenschap toekennen, ... 4. Ze stellen hun wapenschild voor aan elkaar en leren elkaar nog beter kennen. 5. De leerlingen werken aan een positieve relatie door elkaar talenten toe te schrijven. 6. Door na te gaan met welk land de leerlingen zich identificeren, geef je hen de ruimte om een eigen identiteit te hebben. Bovendien wordt deze identiteit in de klas aanschouwelijk gemaakt (vlagjes ophangen volgens juiste ligging). 7. Om te weten volgens welke ligging de vlaggen moeten hangen, zullen de leerlingen moeten samenwerken. Ze moeten in interactie gaan en elkaar helpen. 8. Het is goed voor de relationele verbondenheid om over gevoelens te praten. 9. De leerlingen leren elkaars thuisomgeving kennen en ontdekken 	<p>Als leerkracht is het belangrijk om deze diversiteit bespreekbaar te maken!</p> <p>Als leerkracht is het wel belangrijk om het welbevinden van elke leerling centraal te stellen. Maak op voorhand met de leerlingen duidelijke afspraken! Bv.: geen haatdragende opmerkingen, respectvol zijn tegenover elkaar, elkaar niet uitlachen, ... Wijs op een vertrouwensband met elkaar, binnen de klas.</p> <p>Leerlingen waarvan de ouders bv. uit Turkije komen, maar zelf hier geboren zijn, kunnen zich identificeren met België, maar ook met Turkije. Laat ze zelf kiezen met welk land zij zich willen identificeren. Dit vormt een onderdeel van het respect hebben voor elkaars cultuur.</p> <p>Het kan zijn dat jongens minder graag over gevoelens praten, omdat dit 'niet stoer' is. Je kan vanuit een filosofisch gesprek over gevoelens vertrekken om zo een bredere betekenis te geven aan 'gevoelens'. Waarom delen we onze gevoelens? Is dat noodzakelijk? Zorg voor een veilig klasklimaat waarin er open gecommuniceerd kan worden. Let op: niet enkel de focus op verschillen leggen → Welke gelijkenissen zijn er?</p>
--	---	--

	<p>hierdoor verschillen, maar vast en zeker ook gelijkenissen.</p> <p>10. De leerlingen mogen een foto van de personen in hun omgeving in de klas ophangen naast hun vlag.</p> <p>11. De leerlingen reageren op elkaars Instagram berichten.</p> <p>12. De leerlingen leren verschillende omgangsvormen en beschrijven de meest belangrijke voor zichzelf. Op die manier leren ze van elkaar wat ze belangrijk vinden in de omgang met elkaar, met anderen.</p> <p>13. De leerlingen geven elkaar tips en tops</p> <p>14. Een kookboek van 'de klas' zorgt voor een samenhangsgevoel. Ze hebben allemaal hun bijdrage geleverd om dit resultaat te verkrijgen.</p> <p>15. De leerlingen leren kennismaken met elkaars eetcultuur.</p> <p>16. Ouderbetrokkenheid verhogen door de workshops op de multicultidag en de informatie over lezen in de eigen thuistaal te voorzien.</p>	<p>Diversiteit bespreekbaar maken! Je komt misschien verschillende soorten gezinssamenstellingen tegen, alsook verschillende culturele achtergronden</p> <p>Bewaak de veilige leeromgeving goed! Online worden vaak haatdragende reacties gepost. Maak duidelijk dat dit niet kan!</p>
Competentie	<p>1. De OVUR-methode biedt structuur en houvast aan de leerlingen.</p> <p>2. Door de doelstellingen en pictogrammen weten de leerlingen wat ze kunnen verwachten (duidelijke verwachtingen)</p> <p>3. Ze krijgen doorheen de bundel tussentijdse feedback van de leerkracht en ook soms van hun klasgenoten.</p>	<p>Maak deze methode visueel zichtbaar in de klas door ze ergens op te hangen (bv. affiche naast het bord, opbouw werkbladen, les, ...)</p> <p>Bespreek deze ook mondeling! Ga na of alles duidelijk is voor de leerlingen.</p> <p>Ondersteun de leerlingen hierin. Start bv. met kleine tips en tops te geven en bouw het geleidelijk aan op.</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 4. De positieve opmerkingen van hun klasgenoten in hun boekje geven hun de bevestiging of leren hun net iets nieuws over zichzelf bij. 5. Er wordt feedback gegeven op het wapenschild door de leerlingen en de leerkracht. Ook krijgen de leerlingen een schrijfkader en duidelijke verwachtingen. 6. De leerlingen kunnen gebruik maken van talentenkaartjes om elkaars talenten te benoemen. Zo voelen ze zich erkend. Bovendien worden ze uitgedaagd om kritisch na te denken over hun talent (boom) en krijgen ze een duidelijk voorbeeld. 7. De leerlingen worden uitgedaagd om de juiste ligging van de landen te zoeken. Ook wordt er een schrijfkader aangereikt. 8. Er wordt gebruik gemaakt van een schrijfkader om het artikel te ontleden en toe te lichten. 9. De leerlingen krijgen gevoelskaartjes om hun gevoelens te verduidelijken, aangezien dit vaak een moeilijk aspect is voor leerlingen die de Nederlandse taal niet machtig zijn. 10. De leerlingen krijgen een argumentatiefiche en schrijfkader aangeboden om hun mening te onderbouwen. 11. De leerlingen krijgen criteria aangeboden die duidelijkheid schept over de verwachtingen (Instagrampagina en 'comment') 12. De leerlingen krijgen criteria en een voorbeeld aangeboden die duidelijkheid schept over de verwachtingen (poster) 13. Duidelijke structuur rond de regel van drie 14. Duidelijk voorbeeld van een recept 	<p>Ondersteun deze feedback goed. Reik woorden, zinnen of schrijfkaders aan om de leerlingen te ondersteunen in het formuleren van feedback.</p> <p>Verifieer bij de leerlingen of ze zichzelf hierin herkennen wanneer ze een talent toegewezen krijgen.</p> <p>Sta hier lang genoeg bij stil! Eventueel extra functionele oefeningen aanbieden. Veel leerlingen worstelen hiermee!</p>
--	--	--

	<p>15. Leerlingen schatten zichzelf in op vlak van taal: rups of vlinder.</p> <p>16. De leerlingen krijgen duidelijke verwachten door vooropgestelde criteria (boek, serie/film, liedje).</p>	
--	---	--

Besluit

Met mijn bachelorproef trachtte ik een antwoord te formuleren op de vraag “Hoe kan een leerkracht tegemoetkomen aan de noden van beroepsleerlingen in de grootstedelijke context?”.

Via een literatuurstudie kwam ik te weten dat leerkrachten vaak moeilijk aansluiting vinden bij de diverse groep leerlingen. Deze leerlingen voelen zich op hun beurt nauwelijks verbonden met leerkrachten en de school, wat ook een negatief effect heeft op hun schoolprestaties. Uit onderzoek blijkt dat leerlingen behoefte hebben aan autonomie, verbondenheid en competentie. Bovendien hebben leerlingen in een grootstedelijke context meer nood aan taalondersteuning en cultureel responsief lesgeven. Verder moet een leerkracht over een aantal basiscompetenties beschikken die in de grootstad soms een iets andere, meer specifieke invulling krijgen.

Uit het praktijkonderzoek bleek dat leerkrachten uit Limburg vooral de lange afstand niet zagen zitten. Ook gaven ze vaak aan dat het een meer diverse, moeilijkere doelgroep is om aan les te geven. Een leerkracht uit Brussel gaf ook aan dat vooral het taalniveau voor Nederlands een grote uitdaging vormt tijdens de lessen.

Voor het ontwerponderzoek ontwikkelde ik een leerlingen- en leerkrachtenbundel waarbij de talige en culturele diversiteit centraal staat. Met oog voor de behoefte aan autonomie, verbondenheid en competentie trachtte ik de autonome motivatie van leerlingen te bevorderen. Hierdoor zou de motivatie van de leerkracht ook verhogen. In de bundel worden verschillende doelstellingen vooropgesteld waarbij de leerlingen ook zichzelf moeten inschatten. Doorheen de lessenreeks is de begeleiding van de leerkracht een zeer belangrijk gegeven. Met de nodige tussentijdse feedback, talige ondersteuning en differentiatie zorgt de leerkracht ervoor dat elke leerling zich competent kan voelen. Bovendien is het belangrijk om voldoende oefenkansen te bieden aan leerlingen, opdat ze hun competenties goed kunnen ontwikkelen. Stel hierbij zeker voldoende hoge verwachtingen, die leiden tot betere resultaten. Speel ook steeds in op de talenten van leerlingen en benoem deze, dat werkt verbindend.

Verder ontdekte ik dat de ouderbetrokkenheid een groot probleem vormt. Door hier extra aandacht aan te besteden, komen ouders dichterbij het leerproces van hun kinderen te staan. Dit bevordert ook de betrokkenheid van de leerling zelf.

De belangrijkste conclusie uit mijn bachelorproef is dat leerkrachten in de grootstedelijke context meer moeten inzetten op cultureel responsief en motiverend lesgeven. Wanneer ze sterk inspelen op de verbondenheid met hun leerlingen en voldoende hoge verwachtingen stellen, zal dit automatisch leiden tot betere resultaten voor de leerling en dus ook voor de leerkracht. Aangezien ik het ontwerponderzoek niet heb kunnen uittesten door de coronacrisis, heb ik geen resultaten kunnen verkrijgen. Het is dan ook moeilijk om een echte conclusie te trekken uit dit onderzoek. Toch kan het interessant zijn om dit verder te onderzoeken wanneer het nieuwe schooljaar van start gaat.

Literatuurlijst

De Groot, B. (2017). *Leerkracht zijn in een stedelijke context* (1ste editie). Brussel, België: Politeia. Geraadpleegd op 13 december 2019

Debaets, B. (2014). *10 geboden voor Brussel*. Tielt, België: Lannoo. Geraadpleegd op 28 mei 2020

Depraetere, H. (2014). *Lesgeven in de grootstedelijke context: Een kwestie van de juiste competenties?* [Slides]. Geraadpleegd op 13 december 2019, van <https://associatie.kuleuven.be/schoolofeducation/studiedag-2014/competenties-grootstedelijke-context-heide.pdf>

D'Hondt, S., Janssens, R., & Struyven, K. (2014 juni). Toekomstige leraren voorbereiden op onderwijs in een grootstad. *Tijdschrift voor lerarenopleiders*. Geraadpleegd op 13 december 2019, van <http://www.lerarenopleider.nl>

Eckert, M. (2019, 28 september). 'Allochtone leerlingen hebben een hogere motivatie dan autochtone'. *De Standaard*. Geraadpleegd op 10 november, van <https://www.standaard.be>

Fiscale statistiek van de inkomsten onderworpen aan de belasting van de natuurlijke personen per woonplaats. (2019, 24 oktober). Geraadpleegd op 29 mei 2020, van <https://bestat.statbel.fgov.be/bestat/crosstable.xhtml?view=0464e37a-da54-440a-a3e0-10f6b45b635a>

Fukkink, R., & Oostdam, R. (2016). *Onderwijs en opvoeding in een stedelijke context* (1ste editie). Bussum, Nederland: Coutinho. Geraadpleegd op 10 februari 2020

Hornikx, I. & Dierckx, L. (2019) *Inspiratiesessie ABC-model*. Geraadpleegd op 30 mei 2020.

Mulder, E. (2016). *Cultureel responsief lesgeven op de Pabo opleiding van de Hogeschool Arnhem & Nijmegen*. Geraadpleegd op 10 februari, van <https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:kLJ9iU9LaOAJ:https://scripties.uva.nl/download%3Ffid%3D644379+&cd=2&hl=nl&ct=clnk&gl=be>

Platiau, E. (2018, 27 november). *Hoe kun je als leraar Frans de leerlingen vandaag nog motiveren?* Geraadpleegd op 30 mei 2020, van <https://www.taalsector.be/cms/talen-leren/4130-hoe-kun-je-als-leraar-frans-de-leerlingen-vandaag-nog-motiveren>

van der Heijde, H., & Kampman, L. (2016). *Culturele diversiteit in de klas* (6de editie). Bussum, Nederland: Coutinho. Geraadpleegd op 20 maart 2020

Van der Wulp, D. (2018). *Motiveren is te leren*. Amsterdam, Nederland: SWP. Geraadpleegd 10 februari 2020

Vansteenkiste, M. (2010 januari). Hoe we kinderen en jongeren kunnen motiveren. *Caleidoscoop*, 22(1). Geraadpleegd op 20 februari, van <https://www.researchgate.net>

Verhallen, M., & Walst, R. (2011). *Taalontwikkeling op school*. Bussum, Nederland: Coutinho. Geraadpleegd op 20 november 2020

Versteegt, I. C. (2013). *Diversiteit in de klas* (1ste editie). Utrecht, Nederland: Proefschriftmaken B.V. geraadpleegd op 20 februari 2020

Verstuyf, J., Vansteenkiste, M., De Pauw, S., Boone, L., Van der Kaap-Deeder, J., & Weymeis, H. (2014, oktober). 'Moetivatie' of motivatie? Over de vitamines voor therapietrouw, duurzame gedragsverandering en groei. *Signaal*, 23(89), 22–49. Geraadpleegd op 13 december, van https://www.researchgate.net/profile/Jolene_Van_der_Kaap-Deeder/publication/303565842_'Moetivatie'_of_motivatie_Over_de_vitamines_voor_therapietrouw_duurzame_gedragsverandering_en_groei/links/57489be308ae5bf2e63ef912.pdf

Vervaecke, P. (2019a, 6 februari). *Onderwijs in Brussel is...VERBINDING maken!* Geraadpleegd op 8 mei 2020, van <https://pietvervaecke.blog/2019/02/06/onderwijs-in-brussel-is-verbinding-maken/>

Vervaecke, P. (2019b, 18 december). *Onderwijs in Brussel is... urban education, de grootstedelijke context (1)*. Geraadpleegd op 8 mei 2020, van <https://pietvervaecke.blog/2019/11/05/onderwijs-in-brussel-is-urban-education-de-grootstedelijke-context-1/>

Vervaecke, P. (2019c, 18 december). *Onderwijs in Brussel is... urban education, verbinding maken met ketten (3)*. Geraadpleegd op 8 mei 2020, van <https://pietvervaecke.blog/2019/11/19/onderwijs-in-brussel-is-urban-education-verbinding-maken-met-ketten-3/>

Geraadpleegde werken

Comité voor Bijzondere Jeugdzorg Brugge. (2000). *Probleemgedrag op school* (3e ed.). Antwerpen, België: Garant.

Depraetere, H. (2014). *Lesgeven in de grootstedelijke context: Een kwestie van de juiste competenties?* [Slides]. Geraadpleegd op 13 december 2019, van <https://associatie.kuleuven.be/schoolofeducation/studiedag-2014/competenties-grootstedelijke-context-heide.pdf>

D'Hondt, S., Janssens, R., & Struyven, K. (2014 juni). Toekomstige leraren voorbereiden op onderwijs in een grootstad. *Tijdschrift voor lerarenopleiders*. Geraadpleegd van http://www.lerarenopleider.nl/velon/wp-content/blogs.dir/2/files/2014/04/35_2_2dhondt_etal.pdf

Valcke, M. (2014). *Krachtige leeromgevingen*. Gent, België: Academia Press.

Van der Donk, C., & Van Lanen, B. (2016). *Praktijkonderzoek in de school*. Bussum: Coutinho.

Bijlagen

Bijlage 1: Interview leerkracht uit Limburg, tewerkgesteld in Brussel

Op 26 mei 2020 nam ik volgend interview af bij een leerkracht uit Limburg die in Brussel lesgeeft en er ondertussen zelfs woont.

Vraag 1: Waarom heeft u gekozen voor een job in Brussel?

Het was niet meteen een keuze, maar eerder uit noodzaak. Na een half jaar zonder werk te zitten in Limburg (korte vervangingen), ben ik naar Brussel getrokken om toch met mijn diploma aan de slag te kunnen gaan.

Vraag 2: Was het uw eerste keuze om in Brussel te werken? Waarom wel/niet?

Neen, het was uit noodzaak. Zelf zag ik het niet meteen zitten door de enorme diversiteit, de vele verschillende culturen en de grootstedelijke context. Ik had schrik om aan dit 'avontuur' te beginnen.

Vraag 3: Had u een bepaalde kijk op lesgeven in Brussel? Wat waren uw verwachtingen? Waren die verwachtingen achteraf gezien correct?

Het leek me van in het begin al geen evidentie om les te geven in Brussel. Ten eerste omdat veel kinderen anderstalig zijn en er binnen veel lessen rond taal gewerkt wordt. Ten tweede valt een grootstedelijke context niet te vergelijken met een 'landelijke' context, aangezien alles veel groter is en er een andere mentaliteit heerst. Ten slotte zijn de culturele verschillen erg groot in vergelijking met de 'witte' scholen in Vlaanderen.

Vraag 4: Welke voordelen ondervindt u aan deze job in Brussel in vergelijking met een job in Limburg?

Kinderen in Brussel zijn zo divers, hebben verschillende achtergronden, culturen, talen, geschiedenis, ... Dit is een kracht om te benutten in de lessen en daarbuiten. Je kan bovendien goed werken rond diversiteit en van elkaar leren.

Vraag 5: Welke nadelen ondervindt u aan deze job in Brussel in vergelijking met een job in Limburg?

Zelfs in een Nederlandstalige school organiseer ik als leerkracht de meeste oudercontacten in het Frans. Wanneer ouders geen Frans spreken moeten we op zoek naar een tolk. Dit vraagt veel inspanning, maar is essentieel willen we de ouders meekrijgen in het leerproces/begeleiding van hun kinderen.

Vraag 6: Wat waren (en zijn misschien nog steeds) struikelblokken voor u op het vlak van lesgeven in de grootstedelijke context?

De culturele diversiteit in de klas vormt soms nog een struikelblok. Vaak ga je er als leerkracht vanuit dat kinderen op een bepaalde manier denken/handelen (vanuit eigen ervaringen/opvoeding). Er heerst een andere mentaliteit in deze stad, waardoor er ook andere gebruiken plaatsvinden. Vooral qua ouderbetrokkenheid is dit een moeilijker gegeven, ze zijn eerder afstandelijk. Bovendien blijft taal een zeer moeilijk punt voor de leerlingen. Dat is frustrerend voor hun, maar ook voor mij.

Vraag 7: Welke uitdagingen ervaart u op vlak van culturele en talige diversiteit?

Leerlingen moeten zich vaak aanpassen aan het schoolgebeuren en de Nederlandse taal. Ze spreken vaak ook geen Frans of Engels. De taal blijft vaak een struikelblok, vooral omdat de ouders ook geen Nederlands praten. In het begin is het dus eerst een kwestie van in te spelen op het welbevinden van de leerlingen, hierbij kan je ook veel rond taalverrijking werken.

Ook spelen er veel culturele verschillen, waardoor we telkens naar een oplossing moeten zoeken om iedereen tevreden te stellen.

Laat het me verduidelijken met een voorbeeld: Op school organiseren we elk jaar een kerstmarkt, maar de leerlingen vieren geen kerst. Er werd dus een wintermarkt van gemaakt, zonder kerstman. Ook wordt hier aan ouderbetrokkenheid gedaan door ouders zelf eten te laten maken om uit te delen aan de kraampjes.

Vraag 8: Op welke manier benut u de culturele en talige diversiteit in uw klassen?

Op vlak van taal mogen leerlingen in hun thuistaal elkaar iets uitleggen, maar er wordt ook steeds verwacht dat het nadien in het Nederlands herhaald wordt.

De diversiteit in de klas wordt vooral benut om diversiteit bespreekbaar te maken. Zo maken ze een verwachtingenlijst met foto's, tekeningen van hun toekomst aan de ene kant en aan de andere kant hoe hun leven er tot nu toe heeft uitgezien, wat hebben ze al meegemaakt, wie bevindt zich in hun omgeving, ... Op die manier komen onderwerpen als een andere huidskleur, twee mama's of twee papa's, sinterklaas, ... aan bod. De bedoeling is dat de leerkracht dit ook doet om zijn cultuur weer te geven.

Ook wordt er vooral op talenten ingespeeld om zo hun welbevinden te stimuleren en competenties te ontdekken en doen groeien.

Vraag 9: Op welke manier werkt u rond taalverrijking?

Ik sta in een klas met anderstalige nieuwkomers. Het is dus erg belangrijk om veel aandacht te besteden aan de Nederlandse taal. Dit doe ik door bv. met woordspinnen te werken, woorden te visualiseren en uitbeelden, taalspelletjes als tussendoortje, ... Bovendien ligt er in de klas een fotoboekje met woordenschat. Hier kunnen de leerlingen altijd gebruik van maken.

Vraag 10: Heeft u binnen uw opleiding, job, ... volgens u voldoende kennis verworven over lesgeven in de grootstedelijke context (bv. eerste- en tweedetaalverwerving, culturele diversiteit, ...)?

Jammer genoeg heb ik niet het gevoel dat ik voldoende was voorbereid op deze context. Ik heb veel moeten leren door zelf dingen uit te zoeken en te proberen.

Vraag 11: Welke competenties lijken je belangrijk om in een grootstad les te geven?

Je moet een groot doorzettingsvermogen hebben. Je mag niet zomaar opgeven, je moet er staan voor je leerlingen. In het onderwijs in Brussel moet je nog veel meer geduld hebben dan in Limburg. Vooral omdat zowel de leerlingen als de ouders de Nederlandse taal niet beheersen. Daarom moet je zelf ook al over een stevige kennis van het Nederlands beschikken.

Bovendien is het belangrijk om een zeer open houding te hebben naar je leerlingen toe

Vraag 12: Hoe kan je als leerkracht de verbondenheid met de groep (leerkracht-leerling) en onderling vergroten? Doet u bepaalde activiteiten om de verbondenheid te vergroten?

Een kleine stap vooruit als een enorme stap zien en dit ook zo benoemen. Hierbij spelen kleine details ook een grote rol. Je moet ook echt inspelen op talenten, deze zien en benoemen.

Zo heb ik een anderstalige nieuwkomer die geen Nederlands spreekt, maar wel erg goed kan tekenen. Door dit te benoemen en in de kijker te zetten, zien andere leerlingen dit ook en vragen hem om hulp bij het tekenen. Hierdoor zullen ze samen tekenen en geraken ze meer verbonden.

Klas Pluim is een initiatief dat ik zelf hanteer in mijn klas: Op het bord hangt de veer van een pauw. Wanneer ik zie dat leerlingen elkaar spontaan helpen, trek ik een streepje. Wanneer de leerlingen samen op het einde van de week aan 20 streepjes zitten, doen we het laatste lesuur iets leuks: dansen, zingen, naar buiten trekken, ...

Vraag 13: Hoe ervaart u de motivatie van deze leerlingen?

De aanpak die ik hanteer, werkt zeer motiverend!

- Talenten (competentie)
- AN klas aangepaste taken → vooral vertrekken vanuit leefwereld, vanuit hun eigen talenten en competenties → uitbreiden

Vraag 14: Stimuleert u, uw school, ... ouderbetrokkenheid?

a. Op welke manier?

Ja, door ouderwerkgroepen, koffie-moment op vrijdagochtend, ...

b. Wat zijn volgens u de gevolgen van een goede/slechte ouderbetrokkenheid?

Op onze school is er een goede ouderbetrokkenheid. Ouders durven vaak niet alleen met hun 'probleem/angst' naar buiten te komen. Door te werken aan een nauwe band tussen ouders onderling voelen ze zich sterker en meer begrepen door iemand die in 'dezelfde' positie staat als hun. Vaak helpen ouders elkaar eerst (waar mogelijk) of kunnen daarna samen het probleem voorleggen aan de andere.

EDUCATIEVE BACHELOR SECUNDAIR ONDERWIJS

Bachelorproef

Lesgeven in grootstedelijke
context?

Een project om tegemoet te komen aan
de behoefte aan verbondenheid bij
beroepsleerlingen van Don Bosco SPW
uit de tweede graad

PROMOTOR
LIESBETH DIERCKX
LECTOR EN ONDERZOEKER

INE BRIERS
PAV - BIOLOGIE
ACADEMIEJAAR 2019-2020